

4.3
KARSTEN HOLM
Sønderbyvej 8
6990 Ulfborg

Dato: 15-09-2010
Sagsnr.: 015760-2009
Henv. til: Ole Lousdal
Tlf.: 96117826

§ 11 MILJØGODKENDELSE

af kvægbruget
Grønne

Sønderbyvej 8, 6990 Ulfborg
Beliggende på matr. nr. 53a og 5b m.fl. Sdr. Nissum Mark, Sdr. Nissum

**MILJØGODKENDELSE ER MEDDELT I
HENHOLD TIL LOV NR. 1486 AF
4/12-2009 OM MILJØGODKEN-
DELSE M.V. AF HUSDYRBRUG.**

Indholdsfortegnelse

STAMBLAD FOR VIRKSOMHEDEN	4
IKKE TEKNISK RESUMÉ	5
MEDDELELSE OM GODKENDELSE	6
MILJØGODKENDELSENS VILKÅR	7
GENERELLE FORHOLD	7
Dokumentation	7
Frist for udnyttelse af godkendelse	7
Ansøger og ejerforhold	7
Ophør af husdyrbruget	7
HUSDYRBRUGETS ANLÆG	7
Landskabelige og kulturhistoriske forhold.....	7
Det ansøgte husdyrhold	7
Stalde	8
Rengøring af staldanlæg	9
Ensilage opbevaring og håndtering	9
Døde dyr	9
Opbevaring af flydende husdyrgødning	9
Påfyldning af gyllevogne	10
Opbevaring af dybstrøelse og fast husdyrgødning	10
<i>Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg</i>	<i>10</i>
Lugt	10
Transport.....	11
Støj.....	11
Støv.....	11
Spildevand	12
Skadedyr	12
Driftsforstyrrelser eller uheld.....	12
Miljø- og ressourcestyling	12
HUSDYRBRUGETS UDBRINGNINGSAREALER	13
Drift af husdyrbrugets arealer	13
Sædskifte	14
Udbringning af husdyrgødning.....	14
<i>Miljøpåvirkning fra husdyrbrugets arealer</i>	<i>14</i>
Fosfor.....	14
Forebyggelse af forurening af vandmiljøet	15
OFFENTLIGGØRELSE OG GENERELLE FORHOLD	15
KLAGEVEJLEDNING	15
OFFENTLIGGØRELSE	16
RETSBESKYTTELSE	16
UDNYTTELSE AF GODKENDELSEN	17
OPLYSNINGER OM GRUNDLAG FOR MILJØGODKENDELSEN	17
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	19
GENERELLE FORHOLD	19
<i>Ansøger og ejerforhold</i>	<i>19</i>
<i>Lokalisering og planmæssige forhold</i>	<i>20</i>
<i>Landskabelige og kulturhistoriske områder</i>	<i>23</i>
<i>Ophør af husdyrbruget</i>	<i>24</i>
Det ansøgte husdyrhold	24
Produktionsniveau	24
Stalde	25
BAT i staldanlæg	25
Ventilation	28
Rengøring af staldanlæg	28

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Foder.....	28
Ensilage opbevaring og håndtering.....	28
Fyringsanlæg.....	30
Håndtering og opbevaring af olie, spildolie og brændstof.....	30
Affald og kemikalier.....	30
Døde dyr.....	32
Sprøjtemidler og medicin.....	32
Opbevaring af flydende husdyrgødning.....	34
Påfyldning af gyllevogne.....	35
Opbevaring af dybstrøelse og fast gødning.....	36
<i>Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg.....</i>	<i>37</i>
Ammoniak.....	37
Lugt.....	38
Transport.....	39
Støj.....	41
Støv.....	41
Lys.....	42
Spildevand.....	42
Skadedyr.....	43
Driftsforstyrrelser eller uheld.....	43
Renere teknologi og ressourcestyring.....	45
HUSDYRBRUGETS UDBRINGNINGSAREALER.....	47
Drift af husdyrbrugets arealer.....	47
Udskiftning af udbringningsarealer.....	49
Sædskifte.....	50
Udbringning af husdyrgødning.....	50
<i>Miljøpåvirkning af husdyrbrugets arealer.....</i>	<i>52</i>
Grundvand.....	52
Generelle betragtninger for Natura 2000-områder.....	53
Beskrivelse af Nissum Fjord og udpegningsgrundlag.....	54
Fosfor i oplandet til Nissum Fjord.....	60
Nitrat.....	64
Holstebro Kommunes samlede vurdering af påvirkningen af Natura 2000 området Nissum Fjord.....	65
Ammoniakbelastningen ved udbringning af husdyrgødning.....	67
Bilag IV-arter.....	68
Grundlaget for forhåndsvurdering for opland til Nissum Fjord.....	68
HOLSTEBRO KOMMUNES SAMLEDE VURDERING AF HUSDYRBRUGET.....	69
BILAG.....	70
BILAG 1 – HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED.....	70
BILAG 2 – PLANMÆSSIGE FORHOLD.....	71
BILAG 3 – SITUATIONSPLAN.....	72
BILAG 4 – AFLØBSPLAN.....	73
BILAG 5 – BEREGNING AF BAT.....	74
BILAG 6 – LANDSKABELIGE OG KULTURHISTORISKE INTERESSER OMKRING ANLÆG OG AREALER.....	75
BILAG 7 – EJENDOM IFT. MATRIKEL-/NABOSKEL.....	76
BILAG 8 – GYLLETRANSPORTRUTER.....	77
BILAG 9 – OVERSIGT OVER EJEDE OG FORPAGTEDE AREALER.....	78
BILAG 10 – EJENDOM OG UDBRINGNINGSAREALER IFT. § 3 BESKYTTET NATUR.....	79
BILAG 11 – EJENDOM OG UDBRINGNINGSAREALER IFT. § 7 NATUR OG NATURA 2000.....	80
BILAG 12 – JORDBUNDSTYPER.....	81
BILAG 13 – DRIKKEVANDSINTERESSER.....	82
BILAG 14 – RISIKOOMRÅDER FOR FOSFORUDVASKNING (OKKERKLASSER).....	83
BILAG 15 – RISIKOOMRÅDER FOR NITRATUDVASKNING (NITRATKLASSE).....	84
BILAG 16 – DRIFTSJOURNAL - DEL 1 / 2.....	85
BILAG 16 – DRIFTSJOURNAL - DEL 2 / 2.....	86

Stamblad for virksomheden

Godkendelsesdato:	15-09-2010
Godkendelse hjemmel, lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug	§ 11 (over 75 DE og mindre end 250 DE)
Husdyrbrugets navn, jf. CVR	KARSTEN HOLM
CVR-nr. / P-nr.	77096914 / 1.002.511.041
Husdyrbrugets adresse	Sønderbyvej 8, 6990 Ulfborg
Husdyrbrugets telefonnumre	97495410 / 61348831
Husdyrbrugets kontaktperson(er)	Karsten Holm
Matrikel	5b, 53a m.fl Sdr. Nissum Mark, Sdr. Nissum
CHR	63622
(i)-mærket, bek. 1640 / 13/12-2006	Nej
Ejendomsnr.	661-0181678
Husdyrbrugets konsulent	Helle Harpøth, Vestjysk Landboforening, Herningvej 3-5, 6950 Ringkøbing, E-mail: hsh@vjl.dk , Tlf. 96814231
Godkendelses- og tilsynsmyndighed	Holstebro Kommune Nupark 51, 7500 Holstebro E-mail: naturogmiljo@holstebro.dk Tlf. 96 11 75 63

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Ikke teknisk resumé

Holstebro Kommune har den 24.04.2009 modtaget ansøgning om udvidelse af husdyrbruget på Sønderbyvej 8, 6990 Ulfborg. Husdyrbruget vil efter udvidelsen være større end 75 DE og mindre end 250 dyreenheder (DE) og er derfor omfattet af § 11 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug¹. Husdyrbruget er *ikke* omfattet af reglerne for IPPC, jf. IPPC-direktivet².

Husdyrbruget er ikke tidligere miljøgodkendt, men der er foretaget VVM screening af dyreholdet i forbindelse med udvidelse heraf i 2003. Ringkøbing Amt har den 19. juni 2003 afgjort at ejendommens udvidelse til 130 DE (efter dagældende beregning) i kvæg ikke var VVM-pligtig. VVM-screeningen omfattede også etablering af ny stald på ca. 1.500 m², samt opførelse af ny gyllebeholder på 2.500 m².

Produktionen udvides til 120 malkekøer, 14 kvier (6-9 mdr.), 14 kvier (9-12 mdr.) 15 kvier (12-15 mdr.), 5 kvier (15-16 mdr.), 19 kvier (16-20 mdr.), 20 kvier (20-25 mdr.), 2 kvier (25-25 mdr.), 5 småkalve (0-1 mdr.) og 24 småkalve (1-6 mdr.), alle af racen jersey, svarende til i alt 175,11 DE. Godkendelsen omfatter bygningsmæssigt, en forlængelse eksisterende kostald med 19 m mod nord, og etablering af plansiloanlæg på i alt 462 m² vest for kostalden og syd for eksisterende gylletank på 2.500 m³.

Der er meddelt dispensation til placering af den nye tilbygning til eksisterende kostald, samt ny plansilo nærmere end 30 m fra naboskel.

Husdyrbrugets anlæg ligger udenfor bufferzoner i forhold til naturtyper med særlig værdifuld natur, som er beskyttet efter § 7 i lov om godkendelse af husdyrbrug. For at overholde ammoniakemissionskrav og kommunens krav til BAT emissionsniveau fra ejendommen, etableres i forbindelse med udvidelsen fast overdækning af en eksisterende gyllebeholder.

Ansøger råder over i alt 79,27 ha ejet og forpagtet areal til udbringning af husdyrgødning fra ejendommen. Udbringningsarealerne er alle beliggende i oplandet til Nissum Fjord, der er udpeget som Natura 2000 område. Ejendommen drives efter Plantedirektoratets regler om 2,3 DE/ha.

Ingen af udspretningsarealerne er beliggende i nitratfølsomt indvindingsområde. Udvaskningen fra 4 udspretningsarealer, der ligger indenfor vandindvindingsopland til Sdr. Nissum Vandværk, vurderes ikke at udgøre et problem i forhold til grundvandsbeskyttelsen da nitratudvaskningen fra disse arealer er beregnet til 40 mgN/l. 26,16 ha af udbringningsarealerne er beliggende indenfor fosforklasse 2. Alle arealerne er beliggende inden for nitratklasse (N3). Kravet om fosforoverskuddet, samt udvaskning af nitrat er ifølge ansøgningen overholdt. Der anvendes 7,5 % ekstra efterafgrøder på arealerne. Udvidelsen overholder husdyrlovens lugtgenekrav.

¹ Lov nr. 1572 af 20/12-2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

² Dir. om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening (IPPC-direktivet). Rådets direktiv 2008/1/EF.

Meddelelse om godkendelse

Miljøgodkendelsen fastlægger de vilkår, der gælder for udvidelse af husdyrbruget.

Husdyrbruget er større end 75 DE, men under 250 DE og er derfor omfattet af § 11 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Husdyrbruget er dermed ikke omfattet af reglerne for IPPC, jvf. IPPC-direktivet. Holstebro Kommune er godkendelses- og tilsynsmyndighed for virksomhedens forhold til det eksterne miljø. Godkendelsen omfatter alle aktiviteter, der hører under husdyrbruget. Der drives ikke bivirksomhed på husdyrbruget.

På baggrund af de foreliggende oplysninger i ansøgningen og den miljøtekniske beskrivelse og vurdering, meddeler Holstebro Kommune hermed godkendelse til den ansøgte produktion af 120 malkekøer, 14 kvier (6-9 mdr.), 14 kvier (9-12 mdr.) 15 kvier (12-15 mdr.), 5 kvier (15-16 mdr.), 19 kvier (16-20 mdr.), 20 kvier (20-25 mdr.), 2 kvier (25-25 mdr.), 5 småkalve (0-1 mdr.) og 24 småkalve (1-6 mdr.), alle af racen jersey, svarende til i alt 175,11 DE, på husdyrbruget matr. nr. 5b og 53a m.fl., Sdr. Nissum Mark, Sdr. Nissum, beliggende Sønderbyvej 8, 6990 Ulfborg.

Godkendelsen bygger på virksomhedens ansøgning, tilsyn på husdyrbruget og supplerende oplysninger, samt kommunens konkrete vurdering støttet af Miljøklagenævnets afgørelser og Miljøstyrelsens vejledninger og orienteringer.

Miljøgodkendelsen er delt op i en særlig godkendelse af anlæg (bygninger, dyrehold, gødningsanlæg og andre faste installationer), og en særlig godkendelse af arealerne. Arealgodkendelsen omfatter alle ejede og forpagtede udbringningsarealer under husdyrbruget samt aftaler om afsætning af husdyrgødning til tredjemand. De to godkendelser kan reguleres uafhængigt af hinanden. Under generelle vilkår er stillet vilkår, der er gældende for både anlægs- og arealdelen.

På Holstebro Kommunes vegne

Ole Lousdal
Biolog

Miljøgodkendelsens vilkår

Generelle forhold

Dokumentation

---

1. Husdyrbruget skal etableres og drives, som det er beskrevet i ansøgningen og de supplerende oplysninger, og som det er sammenfattet i godkendelsens miljøtekniske beskrivelse og vurdering, medmindre vilkårene i denne godkendelse eller senere afgørelser foreskriver andet.
2. På tilsynsmyndighedens forlangende skal husdyrbruget dokumentere overholdelse af denne godkendelsens vilkår. Opgørelse af f.eks. husdyrholdets størrelse, affaldsregistrering og -bortskaffelse samt mark- og gødningsplaner m.v., samt driftsjournaler (jvf. bilag 16), skal efter anmodning kunne fremlægges for tilsynsmyndigheden. Der skal på forlangende fremvises dokumentation herfor for de seneste fem år.

Frist for udnyttelse af godkendelse

---

3. Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra godkendelsesdatoen.

Ansøger og ejerforhold

---

4. Ændringer i ejerforhold eller ændringer i, hvem der er ansvarlig for driften, skal meddeles til kommunen senest 14 dage efter at ændringen har fundet sted.

Ophør af husdyrbruget

---

5. Ved ophør af husdyrbruget skal stalde rengøres, gyllebeholdere tømmes, ensilage-markstakke og kompostmarkstakke fjernes og bortskaffes miljømæssigt forsvarligt. Eventuelle oplag af olier, sprøjtemidler, kemikalier etc. skal bortskaffes til godkendt modtager. Såfremt driftsbygninger ikke er nødvendige eller brugbare til landbrugsformål, kan Holstebro Kommune kræve, at bygningerne rives ned, og materialet bortskaffes til genanvendelse eller lignende. Omkostninger i forbindelse hermed påhviler husdyrbruget.

Husdyrbrugets anlæg

Landskabelige og kulturhistoriske forhold

---

6. Der skal etableres afskærmende beplantning syd for den nye plansilo, jf. bilag 3. Beplantningen skal bestå af egnstypiske træer og buske, og skal stedse vedligeholdes

Det ansøgte husdyrhold

Den godkendte produktion gælder antallet af dyr (indenfor de angivne alders- eller vægtintervaller) fordelt på dyretyper. Antallet af dyreenheder er således kun retningsgivende for godkendelsestypen.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

7. Husdyrbruget har pr. planår (1/8-31/7) maksimalt godkendelse til følgende dyrehold:

Dyreart og dyretype	Dyrehold	
	Antal	DE
Årskøer, jersey	120	134,44
Småkalve (0-1 mdr.), jersey	5	0,84
Småkalve (1-6 mdr.), jersey	24	4,96
Kvier (6-9 mdr.), jersey	14	3,71
Kvier (9-12 mdr.), jersey	14	4,26
Kvier (12-15 mdr.), jersey	15	5,16
Kvier (15-16 mdr.), jersey	5	1,85
Kvier (16-20 mdr.), jersey	19	7,66
Kvier (20-25 mdr.), jersey	20	9,24
Kvier (25-26 mdr.), jersey	2	0,99
I alt		175,11

Dyreholdet skal etableres i de staldanlæg, der er angivet i Skema 2, side 25. Dyreholdet skal opgøres for hvert planår.

8. Der accepteres en fleksibilitet ifht. antallet af dyr indenfor de enkelte dyretyper, således at der tillades at antallet af dyr indenfor en dyretype afviger fra ovenstående sammensætning med maksimalt 2 DE. Det maksimale antal dyreenheder må dog ikke overskrides.
9. Henholdsvis 14 kvier (6-9 mdr.), 14 kvier (9-12 mdr.), 15 kvier (12-15 mdr.), 19 kvier (16-20 mdr.) skal være udegående uden for udbringningsarealet i minimum 5 mdr. om året. Til dokumentation for udegående dyr, skal der føres driftsjournal over hvilke dyr, der går ude og i hvilke perioder og på hvilken lokalitet. Journalen skal være til rådighed for tilsynsmyndigheden.

Stalde

10. Grøften ca. 7 meter nord for den nye tilbygning til kostalden skal flyttes eller rørlægges, således at afstandskravet på 15 meter overholdes. Vilkåret skal overholdes senest samtidig med at tilbygningen til kostalden er færdigbygget.
11. Stalden 1.1.1, jf. Skema 2, side 25, skal ved malkekøerne være indrettet som sengestald med fast gulv, 2 % hældning, dræn i midten og skrabning hver 2. time.
12. Stalden 1.1.3, jf. Skema 2, side 25, skal indrettes som sengestald med præfabrikeret drænet gulv jf. BAT-blad 107.04-51.
13. I dybstrøelsesstaldene i staldafsnittene 1.1.1 og 1.1.2, jf. Skema 2, side 25, skal der strøs halm eller andet tørstof i mængder, der sikrer at dybstrøelsesmatten altid er tør i overfladen.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Rengøring af staldanlæg

---

14. Der skal til stadighed opretholdes en god staldhygiejne, herunder sikres at staldafsnit holdes tørre, samt at staldene og fodringsanlæg holdes rene.

Ensilage opbevaring og håndtering

---

15. Ensilage skal fortrinsvis opbevares i ejendommens plansiloer, jf. bilag 3.
16. Ensilage, der opbevares i markstak, må ikke placeres på arealer, der skråner mod vandløb, fjord og søer m.v.. Der skal minimum gå 5 år imellem, der placeres markstakke på et givent areal. Markstakke må ikke placeres på drænede eller lavbundsjordene uden okkerklasse.

I de tilfælde, hvor ensilage placeres i markstak, skal tidspunkt og placering noteres og indtegnes på et målefast kortbilag i driftsjournalen.

Placeringen af ensilagemarkstakke skal overholde nedenstående afstandskrav:

Anlæg	Afstandskrav
Fælles vandindvindingsanlæg	50 meter
Naboskel	30 meter
Enkelt vandindvindingsanlæg, herunder markvandingboringer	25 meter
Vandløb (herunder dræn) og søer, offentlig vej og privat fællesvej	15 meter
Nabobeboelse uden landbrugspligt	150 meter

Spild og kasseret ensilage fra markstakke skal fjernes løbende (minimum en gang om ugen og altid før varslet regn) og opbevares overdækket med plast eller lignende på møddingsplads, gyllebeholder eller ensilagesilo for at forhindre lugtgener eller anden forurening.

Overdækningsmateriale fra markstakke, ensilagepladser eller –siloe skal løbende fjernes og opbevares i en container eller tom køresilo.

Døde dyr

---

17. Ved øget dødelighed i besætningen skal kadaverne opbevares overdækket, i en til formålet egnet container, således at der ikke opstår risiko for uhygiejniske forhold.

Kadaverpladsen skal placeres og indrettes således, den ikke er synlig i landskabet ved færdsel på offentlig vej.

Opbevaring af flydende husdyrgødning

---

18. Husdyrbruget skal have mindst 9 måneders opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning.
19. Husdyrbrugets gyllebeholder på 2.500 m³ (1.1.4) skal overdækkes med fast overdækning (teltoverdækning) med korrosionssikring, som sikrer mod indvendig korrosion af gyllebeholderen.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

20. Åbningen af teltoverdækningen må kun stå åben i forbindelse med omrøring og tømning af gyllebeholderne. Teltoverdækningen må dog højest stå åben i et døgn.
21. I tilfælde af skader på teltoverdækningen, skal denne repareres inden 1 uge efter skadens opståen. Såfremt dette ikke kan overholdes, skal en montør rekvireres inden 2 hverdage efter skadens opståen. Eventuelle skader på teltoverdækningerne noteres i logbog med dato for skaden og dato for reparation af denne. Såfremt teltoverdækningerne står åben længere end angivet i vilkår 20 noteres dette i logbogen med angivelse af årsag til dette.
22. Gyllebeholdere skal minimum en gang om året - f.eks. i forbindelse med forårstømning - inspiceres for revner/utætheder mv. og vedligeholdes. Inspektion og evt. vedligeholdelse skal noteres i driftsjournal, jvf. bilag 16.

Påfyldning af gyllevogne

---

23. Ved anvendelse af traktorpumpe skal påfyldning af gyllevogn foregå på en plads med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning. Alternativt skal der anvendes gyllevogne med egen påmonteret pumpe og returløb, således at spild af flydende husdyrgødning undgås.

Såfremt Holstebro Kommune skønner, at der opstår spild fra påfyldning af gyllevogne ol. kan der stilles krav om, at påfyldning ol. skal foregå på en plads, med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning.

Opbevaring af dybstrøelse og fast husdyrgødning

---

24. Dybstrøelse produceret på ejendommen skal opbevares på møddingsplads, i gyllebeholder jf. bilag 3.
25. Komposteret dybstrøelse må i enkeltstående tilfælde placeres i markstakke, såfremt markstakkene er overdækkede og placeres, så de overholder kravene for ensilagestakke i vilkår 16.

Der må ikke placeres markstakke med komposteret dybstrøelse på mark nr. 8-0, 9-0, 10-0, 18-0, 20-0, 22-0, 24-0, 10-0 John og 12-0 John, jf. bilag 9.

FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG

Lugt

---

26. Tilsynsmyndigheden kan kræve, at husdyrbruget foretager undersøgelser af lugtkilder og/eller behandling af afkastluften, hvis det skønnes, at eventuelle klager over lugt fra husdyrbruget er velbegrundede. Hvis der er væsentlige gener, kan tilsynsmyndigheden kræve, at der udtages en måling af lugt. Målingerne skal udføres efter gældende retningslinjer fra miljøstyrelsen (referencelaboratoriet). Udgifter i forbindelse med undersøgelser og målinger afholdes af husdyrbruget. Med mindre tilsynsmyndigheden skønner, at generne er væsentlige, vil der højest blive krævet én måling pr. år.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Såfremt der efter kommunens vurdering opstår væsentlige lugtgener fra stalde, gødningsoplag m.v., der vurderes at være væsentligt større end, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen kræve, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger. Alle udgifter i forbindelse med et sådant projekt afholdes af husdyrbruget.

Transport

---

27. Transport til og fra ejendommen skal af hensyn til støj- og støvgener foregå ved hensynsfuld kørsel.

Støj

---

28. Støjbidraget fra staldene sammenlagt med bidraget fra husdyrbrugets øvrige aktiviteter - målt udendørs - til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i dB(A), må ved nabobeboelse* ikke overstige nedenfor anførte værdier.

Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

*) Ved nabobeboelse defineres som opholdsarealer ved nærmeste nabo. Ved tvivlsspørgsmål er det tilsynsmyndigheden, der definerer, hvor støjgrænsen gælder. Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa). Tidsintervallerne i parenteserne angiver midlingstiden inden for den pågældende periode.

29. Ved klage over støj fra husdyrbruget, kan kommunen anmode om, at der indsendes dokumentation for overholdelse af støjkrav. Husdyrbruget skal for egen regning dokumentere, at støjvilkår overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Dokumentation for overholdelse af støjkravene kan være i form af målinger i husdyrbrugets omgivelser (under fuld drift) eller kildestyrkemålinger ved de enkelte støjklender kombineret med beregninger efter den fælles nordiske beregningsmodel for industri-støj.

Kravet om dokumentation af støjforholdene kan højst fremsættes en gang årligt, med mindre den seneste kontrol viser, at vilkår 28 ikke kan overholdes. Støjmålinger skal udføres som beskrevet i Miljøstyrelsens til enhver tid gældende støjbergningsvejledning og foretages i punkter som forinden aftales med tilsynsmyndigheden. Støjmåling skal udføres af et akkrediteret firma.

Støv

---

30. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for husdyrbrugets eget areal.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Spildevand

---

31. Befæstede arealer omkring husdyrbrugets bygninger skal altid holdes rene for affald, foderrester, gødningspild m.v., således, at der ikke er risiko for udvaskning af organisk materiale og næringsstoffer til vandløb, grøfter og dræn ved overfladeafstrømning.
32. Al vask af maskiner og redskaber, hvorfra der kan forekomme gødningsrester og sprøjtemiddelrester og lignende skal foregå på støbt, tæt plads med bortledning af spildevandet til opsamlingsbeholder eller gyllesystem. Udbringning skal ske jf. husdyrgødningsbekendtgørelses regler for udbringning af husdyrgødning.

Skadedyr

---

33. Der skal på ejendommen foretages en effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium.

Hvis Holstebro Kommune finder det nødvendigt kan det forlanges, at der føres journal over fluebekæmpelsen/skadedyrsbekæmpelsen på husdyrbruget. Journalen skal føres efter kommunens anvisninger.

Driftsforstyrrelser eller uheld

---

34. Der skal på ejendommen altid være en beredskabsplan, som fortæller, hvornår og hvordan, der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Beredskabsplanen/driftsforskriften skal som minimum indeholde:

- Procedurer som beskriver relevante tiltag med henblik på at "stoppe ulykken/uheldet" og begrænse udbredelsen, herunder placering af drænbrønde på arealet øst for ejendommen.
- Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder der skal alarmeres og hvordan.
- Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
- En opgørelse af materiel der er tilgængeligt på bedriften eller kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage.

Beredskabsplanen skal være kendt af alle personer, der arbejder på husdyrbruget og skal ophænges synligt, hvor den er let at komme til. Beredskabsplanen skal løbende holdes opdateret.

Miljø- og ressourcestyring

---

35. Husdyrbruget skal minimum en gang i kvartalet føre journal/opgørelse over forbrug af el, vand og brændstof, samt andre relevante ressourcer.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

36. Husdyrbruget skal arbejde på at nedbringe ressourceforbruget og affaldsmængden samt udledning af forurenende stoffer til omgivelserne, så der på en økonomisk forsvarelig måde opnås en reduktion i miljøbelastningen.

Husdyrbruget skal i forbindelse med tilsyn redegøre for muligheden for at indføre rener teknologi i form af ændrede råvarer, nyt materiel, ny management eller besparelser på materialer og ressourcer, som kan nedsætte miljøbelastningen. Følgende områder forventes at indgå i redegørelsen:

- Metoder/management til reducere af fordampningen af kvælstof fra stalde og opbevaringsanlæg samt i forbindelse med udbringning.
- Tiltag til reducere af kvælstofudledning og fosforoverskud.
- Redegørelse for ressourceforbrug og tiltag til minimering heraf.
- Reparations- og vedligeholdelsesplaner
- Affaldsreducerede tiltag

37. Hele husdyrbruget skal indenfor 1 år efter meddelelse af godkendelsen være gennemgået af en energifaglig konsulent med det formål at sikre, at lønsomme ressourcebesparende teknologier løbende indføres på husdyrbruget. Gennemgangen skal som minimum indeholde en beskrivelse og vurdering af de aktuelle forhold samt mulighederne for indførelse af energibesparende teknologi vedr. belysning, køle- og fryseanlæg, varmeanlæg, ventilationsanlæg, maskiner og lign. samt de heraf afledte forhold, såsom f.eks. varmegenindvindingspotentialer, pumpetyper etc.

- Det nye byggeri skal i projekteringen gennemgås af en energifaglig konsulent.

Husdyrbruget skal efter ovenstående gennemgang gennemgås minimum hvert 5. år. Som udgangspunkt skal 5-års lønsomme teknologier indføres. Kontroller inkl. rapport skal vedlægges driftsjournalen.

38. Mælkekøleanlægget skal løbende og minimum 1 gang om året kontrolleres og vedligeholdes, så det altid kører energimæssigt optimalt. Kontrollen skal noteres i driftsjournalen. Driftsjournal og kontrolrapport skal være tilgængelig for tilsynsmyndigheden i 5 år.

Husdyrbrugets udbringningsarealer

Drift af husdyrbrugets arealer

---

39. Godkendelsen omfatter kun de ansøgte udbringningsarealer, der fremgår af bilag 9.
40. Der må maksimalt tilføres husdyrgødning på bedriftens arealer svarende til 166,44 DE med den husdyrgødningssammensætning og næringsstofmængde, der fremgår af Skema 10, side 47, og således at der på husdyrbrugets udbringningsareal ikke udbringes mere end 2,1 DE/ha.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

41. Der må ikke udbringes spildevandsslam, bioaske og øvrige affaldsprodukter til jordbrugsformål eller andre jordforbedrende midler eller produkter med indhold af kvæstof eller fosfor på husdyrbrugets arealer.

Sædskifte

---

42. Der skal etableres efterafgrøder i form af græs, roer eller græsefterafgrøder på udspretningsarealerne svarende til 7,5 procentpoint over plantedirektoratets pligtige efterafgrødekrav. Den øgede efterafgrødeandel skal beregnes på basis af bedriftens samlede udspretningsareal. Græsarealer i omdrift må kun pløjes i perioden 1. marts til 1. juni.

Udbringning af husdyrgødning

---

43. Udbringning af husdyrgødning skal ske i overensstemmelse med god landmandspraksis, således at lugtgener, ammoniakfordampning og støj begrænses. Udbringning skal så vidt muligt ske på hverdage indenfor normal arbejdstid. I tætbebyggede områder skal nedfældning eller nedbringning ske umiddelbart efter udbringning.

Såfremt god landmandspraksis ikke efterleves, kan tilsynsmyndigheden meddele påbud med henblik på at sikre, at god landmandspraksis overholdes.

MILJØPÅVIRKNING FRA HUSDYRBRUGETS AREALER

Fosfor

---

44. Der skal senest 2 år fra godkendelsens meddelelsetidspunkt foreligge fosfortal for mark nr. 14-0, 11-1 og 11-0. Herefter skal der udtages fosfortal mindst hvert 5. år. Jordprøver til analyse for ledig fosforbindingskapacitet skal udtages for hver 5 hektar markareal. Fosfortallene skal fremgå af markplan (kortbilag over marker) og anføres for hvert delareal. Kortbilag over markplan, med analyser for fosfortal, skal indsendes som dokumentation til Holstebro Kommune, når analyserne foreligger.

For lavbundsjarde gælder, at der er ledig fosforbindingskapacitet, når forholdet mellem bikarbonat-dithionite ekstraherbart jern og fosfor er større end 20. For ikke lavbundsjarde er der ledig fosforbindingskapacitet, når det gennemsnitlige fosfortal for marken er større end 4.

45. Ved manglende ledig fosforbindingskapacitet på markerne nævnt i vilkår 44 skal der ved mark- og gødningsplaner dokumenteres fosforbalance. Fosforbalancen opgøres som forskellen mellem den tilførte mængde fosfor og den mængde fosfor, som fraføres med afgrøderne efter plantedirektoratets retningsgivende normer for fosfor for de respektive år

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Forebyggelse af forurening af vandmiljøet

---

46. Udbringning af gødning m.m. må ikke foretages, når jorden er mættet med vand, oversvømmet, frossen eller dækket af sne, samt på skrånende arealer, hvor der er risiko for afstrømning.
47. Udbringning af gødning m.m. må ikke foretages forud for varslede kraftige regnskyl/store nedbørsmængder og skal foretages så tæt som muligt på det tidspunkt, hvor afgrøden har maksimal næringsstofoptag og størst vækst. Ved afgrødehøjde under 10 cm skal husdyrgødning udbringes under ideelle vejforhold, dvs. køligt, fugtigt og vindstille eller ved direkte nedfældning.
48. Der må ikke etableres afvandingsrender på markerne til afledning af vand til vandløb, grøfter, søer, dræn eller lignende.

Offentliggørelse og generelle forhold

Klagevejledning

Afgørelsen om godkendelse er truffet i medfør af § 11 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1486 af 4. december 2009.

Afgørelsen om godkendelse kan inden 4 uger efter afgørelsens annoncering, dvs. inden den 13-10-2010 påklages til Miljøklagenævnet. Ved klage over godkendelsen kan Miljøklagenævnet bestemme, at klagen har opsættende virkning.

Klageberettigede er ansøger, Miljøministeren og enhver, der har individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Klageberettigede er orienteret ved annonce i Holstebro Onsdag den 22-09-2010.

Eventuel klage over miljøgodkendelsen, skal indgives skriftligt og skal stiles til Miljøklagenævnet, Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, men skal indsendes til Holstebro Kommune, Natur og Miljø, Nupark 51, 7500 Holstebro eller pr. mail til tek-nik.miljoe@holstebro.dk. Klagen videresendes derefter til Miljøklagenævnet sammen med sagens akter og kommunens bemærkninger til sagen.

Der gøres opmærksom på, at en klage ikke har opsættende virkning for udnyttelsen af godkendelsen, med mindre Miljøklagenævnet bestemmer andet, jvf. lovens § 81. Udnyttelse af godkendelsen sker dog på eget ansvar, og indskrænker ikke klagemyndighedens ret til at ændre eller ophæve afgørelsen.

Søgsmål til prøvelse af afgørelser efter loven eller de regler, der fastsættes i medfør af loven, skal i henhold til § 90 være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes søgsmålsfristen dog altid fra bekendtgørelsestidspunktet. I tilfælde af at afgørelsen påklages, regnes fristen først fra det tidspunkt, hvor der foreligger en endelig afgørelse.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Offentliggørelse

Afgørelsen sendes til:

- Karsten Holm, Sønderbyvej 8, 6990 Ulfborg (ansøger).

Orientering om meddelelse af miljøgodkendelse samt miljøgodkendelse er sendt til:

- Helle Lund Harpøth, Vestjysk Landboforening, Herningvej 3-5, 6950 Ringkøbing. E-post: hsh@vjl.dk (konsulent)
- Danmarks Naturfredningsforening – Holstebro – V/Ole Primdahl, Vindelevgård 192, 7830 Vinderup
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø. E-post: dn@dn.dk;
- Miljøcenter Ringkøbing, Holstebrovej 31, 6950 Ringkøbing. E-post: post@rin.mim.dk
- Embedslægeinstitutionen Midtjylland, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg. E-post: midt@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia. E-post: mail@dkfisk.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, v/ Erik Schou Nielsen, Rosenvvej 18, 8240 Risskov, enie@akademiaarhus.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, v/ Jens K. Thygesen, jkt@sportsfiskerforbundet.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen v/ Niels Barslund, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup. E-post: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 Kbh. V, E-post: natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening (DOF-Vestjylland), E-post: holstebro@dof.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N. E-post: husdyr@ecocouncil.dk
- Holstebro Museum. E-post: niels.terkildsen@holstebro-museum.dk

Orientering om meddelelse af miljøgodkendelse er sendt til:

- Preben Bendtsen, Nørhedevej 23, 6990 Ulfborg (Bortforpagter)
- Maartin Lenink, Sønderbyvej 4, 6990 Ulfborg (Nabo og bortforpagter)
- Allan Sundgaard, Sønderbyvej 6, 6990 Ulfborg (Nabo og bortforpagter)
- John Sylvester Holm, Thorupvej 7, 6990 Ulfborg (Bortforpagter)
- Henry Toft, Kirkebyvej 25 A, 6990 Ulfborg (nabo)
- Skov og Naturstyrelsen, Gl. Landevej 35, 7620 Lemvig (Bortforpagter)

I perioden 23-08-2010 til 14-09-2010 har udkast til afgørelse været sendt i 3 ugers nabo-høring hos nedenstående:

- Preben Bendtsen, Nørhedevej 23, 6990 Ulfborg (Bortforpagter)
- Maartin Lenink, Sønderbyvej 4, 6990 Ulfborg (Nabo og bortforpagter)
- Allan Sundgaard, Sønderbyvej 6, 6990 Ulfborg (Nabo og bortforpagter)
- John Sylvester Holm, Thorupvej 7, 6990 Ulfborg (Bortforpagter)
- Henry Toft, Kirkebyvej 25 A, 6990 Ulfborg (nabo)

I 3 ugers nabohøringen er der indkommet bemærkninger fra følgende:

Ingen bemærkninger modtaget.

Retsbeskyttelse

Godkendelsen omfatter hele produktionen på adressen Sønderbyvej 8, 6990 Ulfborg, samt de udspretningsarealer (ejede og forpagtede), der er nævnt og behandlet i ansøgningen.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

I 8 år efter godkendelsens offentliggørelse, er godkendelsen omfattet af retsbeskyttelse. Holstebro Kommune kan derfor ikke tage godkendelsen op til revurdering indenfor de 8 år.

Holstebro Kommune kan dog tage godkendelsen op til revurdering indenfor de 8 år og om nødvendigt meddele påbud eller forbud, jf. § 40 stk. 2 i lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug nr. 1486 af 4/12-2009, hvis der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning, hvis forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, eller hvis forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse.

Godkendelsen skal, jf. § 17 i bekendtgørelse nr. 294 af 31/03 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første regelmæssige revurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år - dvs. i år 2018.

Det skal bemærkes, at tilsynsmyndigheden altid kan revidere vilkårene i en godkendelse, jf. lovens § 53 stk. 2, for at forbedre husdyrbrugets egenkontrol eller opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn.

Godkendelsen træder i kraft den 15-09-2010. Opmærksomheden henledes på, at såfremt afgørelsen påklages, kan klagemyndigheden beslutte at ændre vilkårene i godkendelsen eller helt at ophæve godkendelsen.

Udnyttelse af godkendelsen

Ansøger har oplyst, at bygninger og faste installationer er etableret inden for 2 år fra meddelelse af miljøgodkendelsen og at det ansøgte dyrehold indsættes i staldene så snart disse er etableret. Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra denne afgørelses meddelelse. Med "udnyttet" menes, at det ansøgte byggeri er taget i brug og at der er indsat et dyrehold svarende til den ansøgte produktion. Hvis projektet ikke igangsættes indenfor 2 år efter meddelelse om godkendelse, er det en naturlig følge af vilkår 3, at godkendelsen bortfalder. Hvis projektet derimod iværksættes (nye bygninger og/eller et dyrehold på mere end 146,62 DE) betragtes projektet som iværksat, og vilkårene træder i kraft.

Hvis godkendelsen ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, med mindre andet fremgår af godkendelsen. Det er ikke hensigten, at fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes som kontinuitetsbrud.

Oplysninger om grundlag for miljøgodkendelsen

Godkendelsens vilkår er meddelt med baggrund i kommunens vurderinger og bl.a. følgende af Miljøstyrelsens vejledninger og orienteringer:

- Vejledning nr. 2/2001 Luftvejledningen,
- Vejledning nr. 5/1984 Ekstern støj fra virksomheder,

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

- Vejledning nr. 6/1984 Måling af ekstern støj fra virksomheder,
- Vejledning nr. 4/1997 om miljøgodkendelse af husdyrbrug,
- Vejledning nr. 97/2002 om husdyrhold og arealkrav,
- Vejledning nr. 9795/2005 om rotter,
- Vejledning om tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

samt

- Miljøcenter Fyn/Trekantområdets "Vejledende retningslinier for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde". 2. udgave udarbejdet maj 2002.
- IPPC Reference Document on Best Available Techniques for Intensive Rearing of Poultry and Pigs, juli 2003.
- Statens Skadedyrslaboratorium rapport nr. 3 / 2002. Retningslinier for fluebekæmpelse på gårde med husdyr.

Udover vilkårene i nærværende miljøgodkendelse er husdyrbruget underlagt bestemmelserne i gældende love og anordninger – hvis disse regler er skærpede i forhold til vilkårene i denne godkendelse.

Husdyrbruget har pligt til at kende og overholde gældende lovgivning, samt eventuelle revisioner og ændringer i den gældende lovgivning. Gældende love og regler kan bl.a. findes på www.retsinfo.dk.

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Generelle forhold

Den miljøtekniske beskrivelse er fra den fremsendte ansøgning herunder fremsendte supplerende oplysninger. Den miljøtekniske vurdering er Holstebro Kommunes redegørelse for, og vurdering af, om forudsætningerne for at meddele miljøgodkendelsen er opfyldt, dvs. at godkendelsen er ledsaget af sådanne vilkår, at risikoen for forurening eller ikke-uvæsentlige gener for omgivelserne begrænses.

Godkendelsesmyndigheden kan meddele miljøgodkendelse efter lovens § 11, hvis den finder det godtgjort, at husdyrbruget

- har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, og
- i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Ved vurderingen af, om husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen, skal det bl.a. sikres, at husdyrbruget indrettes og drives på en sådan måde,

- at beskyttelsen af jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbar over for næringsstofpåvirkning, finder sted,
- at der er truffet de nødvendige foranstaltninger til begrænsning af eventuelle gener for naboer (lugt-, støj-, støv-, flue- og lysgener, affaldsproduktion m.v.),
- at hensynet til de landskabelige værdier er varetaget,
- at energi- og råvareforbruget udnyttes mest effektivt,
- at mulighederne for at substituere særligt skadelige eller betænkelige stoffer med mindre skadelige eller betænkelige stoffer er udnyttet,
- at produktionsprocesserne er optimeret i det omfang det er muligt,
- at affaldsfrembringelse undgås, og hvor dette ikke kan lade sig gøre, at mulighederne for genanvendelse og recirkulation er udnyttet,
- at til- og frakørsel til virksomheden vil kunne ske uden væsentlige miljømæssige gener for de omboende.

Nedenstående vil bedriftens aktiviteter blive vurderet iht. ovenstående i det omfang det er relevant.

ANSØGER OG EJERFORHOLD

Karsten Holm ejer og driver husdyrbruget på Sønderbyvej 8, 6990 Ulfborg under CVR nr. 77096914. Husdyrbruget drives, som et selvstændigt husdyrbrug uden nogen form for samdrift med andre ejendomme, herunder andre ejede ejendomme. Den drifts- og miljøansvarlige på husdyrbruget er Karsten Holm. Den drifts- og miljøansvarlige har pligt til at

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

informere personer og virksomheder, der arbejder på husdyrbruget om godkendelsens vilkår for den del af driften, som de arbejder med.

Der stilles vilkår om, at hvis der sker ændringer af ejerforhold, eller hvem der er ansvarlig for husdyrbruget, skal dette meddeles til Holstebro Kommune inden for 14 dage.

LOKALISERING OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

Bedriften ligger cirka 1,3 km syd for sommerhusområdet ved Nørhede og ca. 6,9 km nord-vest for Ulfborg byzone. Husdyrbruget beliggenhed fremgår af bilag 1.

Zonestatus: Husdyrbruget er placeret i landzone.
 Lokalplan: Der er ikke udarbejdet lokalplan for landzoneområdet.
 Kommuneplan: Husdyrbruget er beliggende i jordbrugsområde.

Afstand fra staldanlæg og lign. til nærmeste naboer og byzone m.v.	Afstand
Nærmeste nabo med landbrugspligt (Sønderbyvej 6) – krav 50 meter	ca. 125 m
Nærmeste nabo uden landbrugspligt (Østersognsvej 2)	ca. 200 m
Eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde (sommerhusområdet ved Nørhede) - krav 50 meter	1.300 m
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende – (Sønder Nissum -Plan nr. 17.B.01) - krav 50 meter	300 m
En beboelsesbygning på en ejendom uden landbrugspligt, der ligger i en samlet bebyggelse i landzone, og som har en anden ejer end driftsherren - (Kirkebyvej 46)	330 m

Afstand fra hele anlægget til nærmeste naturområder:	Afstand
Højmose,	> 10 km
Lobeliesø, (Byn)	> 10 km
Hede større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder	3,5 km
Overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder	> 5 km
Hede, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder	2,6 km
Overdrev, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder	2,5 km
Ammoniakfølsomme søer, herunder kalkrige søer* og vandhuller med kransnålalger og brunvandede søer og vandhuller, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder	1,9 km
*) Disse søtype er endnu ikke fuldstændigt kortlagt, hvorfor den nærmeste § 3 sø indenfor internationalt beskyttelsesområde er angivet.	

Afstand fra alle nye anlæg til:	Afstand
Ikke almene vandforsyningsanlæg (krav 25 m) - ny tilbygning til kostald - ny plansilo	84 m > 25 m
Almene vandforsyningsanlæg (krav 50 m) - ny tilbygning til kostald - ny plansilo	> 100 m > 100 m
Vandløb, grøft, dræn, søer (krav 15 m) - ny tilbygning til kostald - ny plansilo	> 15 m 360 m

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Afstand fra alle nye anlæg til:	Afstand
Offentlig vej og privat fællesvej (krav 15 m) - ny tilbygning til kostald - ny plansilo	90 m 30 m
Levnedsmiddelvirksomhed (krav 25 m) - ny tilbygning til kostald - ny plansilo	> 100 m > 100 m
Beboelse på samme ejendom (krav 15 m) - ny tilbygning til kostald - ny plansilo	127 m 71 m
Naboskel (krav 30 m) - ny tilbygning til kostald* - ny plansilo*	19 m 16 m

*Der søges om dispensation til placering af ny tilbygning til kostald, samt plansiloer under 30 m til naboskel

Af bilag 2 fremgår husdyrbrugets lokalisering i forhold til naboer m.v. Kvægbruget ligger forholdsvist langt fra naboejendomme, sommerhusområder og samlet bebyggelse. Desuden ligger anlægget – både eksisterende og ny forlængelse af kostalden, samt nye plansiloer udenfor bygge- og beskyttelseslinjer.

Som led i udvidelsesplanerne ønskes eksisterende kostald forlænget mod nord (bygning 13), ligesom der er ansøgt om etablering af to ensilagepladser (bygning 10 og 11) vest for kostalden, jvf. bilag 3.

Afstanden fra den eksisterende kostald og til det nordlige naboskel er 19 meter, og med den ansøgte tilbygning vil staldens nordlige ende flygte med naboskellet. Ensilagepladserne er ansøgt etableret i en afstand af 16 meter fra det vestlige naboskel jf. bilag 7. Det generelle afstandskrav, jvf. husdyrlovens § 8, er 30 meter til naboskel. Afstanden fra den nye tilbygning til nærliggende grøft nord for bygningen bliver ca. 7 m. I ansøgningen er det angivet, at grøften kan flyttes længere ind i marken eller rørlægges. Det generelle afstandskrav, jvf. husdyrlovens § 8, er 15 meter til vandløb, dræn og søer. Det sikres ved vilkår, at grøften flyttes eller rørlægges, så afstandskravet på 15 meter overholdes.

Ansøger har indsendt ansøgning om dispensation fra husdyrlovens § 8, stk. 1, forbindelse med ansøgning om miljøgodkendelse. Ansøger anfører følgende i dispensationsansøgningen for staldanlægget:

- Tilbygningen kan ikke laves i sydgående retning, da der her er ca. 10 meter til offentlig vej.
- Ud fra det økonomiske synspunkt er det ikke rentabelt at bygge en ny alenestående stald til den forholdsvis lille udvidelse.

Ansøger anfører desuden i ansøgningen, at den nye tilbygning til kostalden følger den naturlige byggeretning for stalden. Tilbygningen er desuden med samme staldsystem som i eksisterende kostald.

I henhold til husdyrlovens § 9, stk. 3 kan kommunalbestyrelsen dispensere fra afstandskravet til naboskel og dræn/grøft hvis det er umuligt (teknisk eller økonomisk) at placere stalden eller plansiloen andre steder, og der ikke er andre realiserbare løsningsmodeller. Kan stalden og plansiloen lige så vel, eller med et ekstra besvær og en ekstra udgift, pla-

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

ceres mere end 30 meter fra naboskellet, samt 15 m fra dræn/grøft, kan der ikke meddeles dispensation, da umulighedskriteriet i så fald ikke er opfyldt.

Der er på matriklen 5b Sdr. Nissum Mark, Sdr. Nissum mulighed for at placere et selvstændigt staldanlæg indenfor afstandskravene til privat fællesvej og naboskel. Ansøgers konsulent har fremsendt et økonomisk overslag ved etablering af udvidelsen i et selvstændigt staldafsnit. Ansøgningen er ledsaget af en naboerklæring, hvori ejeren af 4b Sdr. Nissum Mark, Sdr. Nissum accepterer, at der bygges ud til skel.

På baggrund af de økonomiske meromkostninger vurderer Teknik og Miljø, at det ansøgte staldprojekt ikke er realiserbart, såfremt der ikke meddeles dispensation til staldens placering. Teknik og Miljø vurderer derfor, at det vil være muligt, at meddele dispensation til det ansøgte staldanlæg.

Der er desuden ansøgt om etablering af to plansiloer vest for kostalden. Ansøger anfører følgende i dispensationsansøgningen:

- Af logistiske årsager er køresiloen placeret på vestsiden af stalden. Det vil give en nemmere arbejdsgang og rent økonomisk vil det være den billigste placering i forbindelse med opsamling af vand og saft fra pladsen til eksisterende gylletank.
- Set ud fra det landskabelige hensyn er det ligeledes den mest velovervejede placering, da anlægget vil være "gemt" bag eksisterende læhegn og nyt beplantet område ned til vejen.
- For at fremtidssikre ejendommen er placeringen øst for ejendommen ikke ønskelig, da der her skal være åben for med tiden at bygge en ny stald til opdræt, som indtil da skal gå i de gamle eksisterende stalde.

Der er på matriklen 5b Sdr. Nissum Mark, Sdr. Nissum mulighed for at placere ensilagesiloerne øst for kostalden uden at skulle meddele dispensation til afstandskravene for privat fællesvej og naboskel. Ansøger anfører, at det rent økonomisk vil det være den billigste placering, men har ikke leveret en økonomisk beregning. Teknik og Miljø vurderer, at den økonomiske meromkostning vil være relativt begrænset og relateret til rørføringen til eksisterende gyllebeholder, dog giver denne placering ikke mulighed for en senere udvidelse med kostalde mod øst. Endvidere er der mod vest tale om åbne marker uden umiddelbar nabobebyggelse.

Der er mulighed for at dispensere fra afstandskravet, jvf. husdyrlovens § 9, stk. 3, hvis det er umuligt (teknisk eller økonomisk) at placere tilbygning til eksisterende kostald og de nye plansiloer andre steder, og der ikke er andre realiserbare løsningsmodeller. Holstebro Kommune har vurderet den ansøgte placering i forhold til de alternative placeringer og fundet, at det ud fra nabohensyn, dyrevelfærd, ressource- og økonomiske betragtninger vil være mest hensigtsmæssigt, at placere forlængelsen af kostalden mod nord, som angivet i ansøgningen og plansiloerne vest for eksisterende kostald. På baggrund heraf meddelte Natur- og Miljøudvalget den 1. marts 2010 dispensation fra afstandskravet til naboskel således den nye staldtilbygning og de nye plansiloer kan placeres som ønsket jf. nærværende ansøgning.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Tagvandet fra den nye tilbygning skal afledes til faskiner. I den forbindelse skal der være en afstand til nærmeste vandløb på 15 m. Ved det ansøgte projekt kan faskiner/nedsivningsanlæg etableres i den sydlige ende af den nye tilbygning således at afstandskravet på 15 meter til vandløb overholdes. På dette grundlag meddeles også dispensation jf. Husdyrlovens § 9, stk. 3, således at nybyggeriet kan placeres som ønsket jf. nærværende ansøgning.

Samlet vurdering

Der gives dispensation til placering af ny tilbygning til kostald og nye plansiloer under 30 m fra naboskel. Det vurderes, at husdyrbruget opfylder de øvrige afstandskrav i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug:

- §§ 6 og 20: Afstande til nabobebyggelse, byzone- eller sommerhusområde, samlet bebyggelse og blandet bolig og erhverv mv.
- § 7: Afstande til beskyttede naturtyper (højmoser, lobeliesø, hede større 10 ha, overdrev, større end 10 ha, heder, overdrev og ammoniakfølsomme søer) beliggende indenfor international naturbeskyttelsesområder).
- § 8: Afstandskrav til vandløb, vandindvindingsanlæg offentlig og privat fællesvej og egen beboelse.

LANDSKABELIGE OG KULTURHISTORISKE OMRÅDER

Vurdering i forhold til anlægget

Den nye tilbygning til eksisterende kostald samt de nye plansiloer placeres i tilknytning til ejendommens øvrige bygninger. Hele ejendommen ligger umiddelbart vest for et område, der i Holstebro Kommuneplan er defineret som landskabsområde.

Ansøger oplyser, at der syd for køresiloen vil blive etableret beplantning i en trekant ud mod vejen. Beplantningen vil bestå af egnstypiske træer og buske. Der er uønsket skovrejsning i området, men den nye beplantning vurderes ikke at være af en størrelse, så den kan karakteriseres som skov. Tværtom vil den med tiden skjule indsynet til køresiloen. Der er derfor stillet vilkår om etablering og stedste vedligeholdelse af den afskærmende beplantning. Driftsbygningerne er foruden den fremtidige beplantning syd for de nye køresiloer delvist afskærmet mod omkringboende af eksisterende læhegn i området.

Husdyrbrugets eksisterende anlæg såvel som den nye tilbygning til eksisterende kostald, samt nye plansiloer er beliggende uden for kulturhistoriske områder, landskabelige interesseområder, kystnærhedszonen, skovbyggelinjer, beskyttede fortidsminder og diger.

Holstebro Kommune vurderer derfor, at de bygningsmæssige udvidelser ikke vil medføre en væsentlig forringelse af de kulturhistoriske eller landskabelige værdier, når der stilles vilkår til, at der skal etableres afskærmende beplantning syd for de nye køresiloer jf. bilag 3.

Vurdering i forhold til arealer

Enkelte marker er beliggende i et område, der i kommuneplanen 2009-2021 er udpeget som særligt landskabeligt interesseområde, jvf. bilag 6. Derudover er ingen af udbring-

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

ningsarealerne beliggende i kulturhistoriske områder, kystnærhedszonen, ved beskyttede fortidsminder eller diger.

Holstebro Kommune vurderer samlet, at den ansøgte arealdrift ikke vil medføre forringelser af de landskabelige eller kulturhistoriske værdier i området.

OPHØR AF HUSDYRBRUGET

Ved ophør af husdyrbruget skal stalde rengøres, gyllebeholdere tømmes og indholdet bortskaffes miljømæssigt forsvarligt. Eventuelle oplag af olier, sprøjtemidler, kemikalier etc. skal bortskaffes til godkendt modtager. Såfremt driftsbygninger ikke er nødvendige eller brugbare til landbrugsformål, kan Holstebro Kommune kræve, at bygningerne rives ned, og materialet bortskaffes til genanvendelse eller lignende. Der stilles vilkår til sikring af ovenstående.

Det ansøgte husdyrhold

Husdyrbruget drives konventionelt ned nedenstående produktionsstørrelse i de staldsystemer, der er angivet i skema 2:

Skema 1. Produktionsstørrelse

Dyreart og dyretype	Eksisterende produktion		Ansøgt produktion	
	Antal	DE	Antal	DE
Malkekøer, jersey	100	100,05	120	136,44
Kvier (6-9 mdr.), jersey	12	3,18	14	3,71
Kvier (9-12 mdr.), jersey	12	3,65	14	4,26
Kvier (12-15 mdr.), jersey	12	4,13	15	5,16
Kvier (15-16 mdr.), jersey	4	1,48	5	1,85
Kvier (16-24 mdr.), jersey	32	13,74		
Kvier (16-20 mdr.), jersey			19	7,66
Kvier (24-25 mdr.), jersey	4	1,95		
Kvier (25-25 mdr.), jersey			2	0,99
Småkalve (0-1 mdr.), jersey	4	0,67	5	0,84
Småkalve (1-6 mdr.), jersey	20	4,13	24	4,96
I alt		146,62		175,11

Produktionsniveau

Produktionsniveauet ligger stabilt hen over året, og der forventes ikke varierende belastning fra husdyrproduktionen i løbet af året. Almindelige sæsonudsving, naturlige produktionsudsving samt tilpasninger pga. sygdom og lignende kan ske og accepteres.

Det vurderes, at der kan accepteres en vis fleksibilitet ifht. produktionsniveau og dyresammensætning for husdyrbruget, da husdyrbruget kun har kvæg, og da produktionens lønsomhed skønnes at kunne maksimeres herved. Der stilles derfor vilkår om, at antallet af dyreenheder mellem de forskellige dyretyper kan variere med indtil 2 DE.

Udnyttelse af produktionsniveau

Det godkendte byggeri og skal som udgangspunkt være udnyttet inden 2 år efter godkendelsens meddelelse. Der er stillet vilkår herfor.

Hvis godkendelsen ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, med

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

mindre andet fremgår af godkendelsen. Det er ikke hensigten, at fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes som kontinuitetsbrud.

Stalde

Udvidelsen af dyreholdet fremgår af skema 2, hvor antallet af dyr i nudrift og ansøgt drift samt staldsystem fremgår. Situationsplan over husdyrbrugets stalde og gødningsopbevaringsanlæg fremgår af bilag 3.

Skema 2. Husdyrholdets sammensætning i relation til dyretyper, antal, stipladser og staldsystem

Stald nr.	Staldnavn	Dyreart/type og evt. vægt-korrektion	Nudrift		Ansøgt drift		Staldsystem
			Antal	DE	Antal	DE	
1.1.1.	Stald 1	Årskøer, jersey	88	100,05	106	120,52	Sengestald med fast gulv, 2 % hældning, skrabning hver 2. time
		Småkalve (0-1 mdr.), jersey	4	0,67	5	0,84	Dybstrøelse
		Kvier (15-16 mdr.), jersey	4	1,48	5	1,85	Dybstrøelse
		Kvier (25-25 mdr.), jersey	4	1,95	2	0,99	Dybstrøelse
1.1.2.	Stald 2	Årskøer, jersey	12	13,64	4	4,55	Dybstrøelse
		Småkalve (1-6 mdr.), jersey	20	4,13	24	4,96	Dybstrøelse
		Kvier (6-9 mdr.), jersey	12	3,18	14	3,71	Dybstrøelse
		Kvier (9-12 mdr.), jersey	12	3,65	14	4,26	Spaltegulvbokse
		Kvier (16-20 mdr.), jersey			19	7,66	Spaltegulvbokse
		Kvier (16-24 mdr.), jersey	32	13,74			Spaltegulvbokse
1.1.3.	Ny tilbygning	Kvier (12-15 mdr.), jersey			15	5,16	Spaltegulvbokse
		Årskøer, jersey			10	11,37	Sengestald med præfabrikeret drænet gulv
		Kvier (20-25 mdr.), jersey			20	9,24	Sengestald med præfabrikeret drænet gulv

I forbindelse med udvidelsen etableres en ny tilbygning (1.1.3) til eksisterende kostald mod nord, jvf. bilag 3. I det følgende afsnit (BAT i staldanlæg) er beskrevet de punkter som ansøger har anført i forbindelsen med valget af de enkelte respektive tiltag til både BAT og generelle krav samt fravalget af andre generelle virkemidler i forbindelse med ansøgningen om miljøgodkendelse af husdyrbruget.

BAT i staldanlæg

Renere teknologi og bedste tilgængelige teknik (BAT) er ifølge Miljøstyrelsens vejledning om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug at betragte som en generel ikke-stedbunden branchenorm. Dette betyder, at særlige følsomme eller for den sags skyld robuste omgivelser ikke har indflydelse på niveauet ved fastlæggelse af BAT. Særligt med begrebet "tilgængelig teknik" menes, at teknikken under afvejning af økonomiske udgifter og fordele skal være mulig at anvende i landbrugssektoren som helhed. Der ligger her i termen 'tilgængelig' indbygget en afvejning mellem mål og midler, men vel og mærke afvejet på sektorniveau og ikke på bedriftsniveau.

Samlet vurderes det, at gødningshåndtering i eksisterende stalde m.v. er tilfredsstillende, såfremt denne til enhver tid følger bestemmelserne i lovgivningen. Ovenstående giver ikke anledning til fastsættelse af vilkår, der ligger ud over de generelle bestemmelser i lovgivningen.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Holstebro Kommunes BAT-niveau for Sønderbyvej 8, 6990 Ulfborg:

Kommunens niveau for staldsystemer i det ansøgte projekt er følgende:

1. Nye stalde: Der tages udgangspunkt i Miljøstyrelsens BAT-standardvilkår og Miljøstyrelsens teknologiblade/Landscenterets BAT byggeblade for dyretypen, således at dette bliver niveauet for bedste tilgængelige staldsystem.
2. Eksisterende stalde med udvidelse/ændring: Det er Holstebro Kommunes vurdering, at der, såfremt der i en eksisterende stalde, hvori der sker udvidelse/ændring ikke anvendes bedst tilgængelige staldteknologier jf. Landscentrets BAT-byggeblade m.v. for dyretypen skal der redegøres for, om der kompenseres med tilstrækkelig teknologi ud fra vurdering af økonomisk proportionalitet. Desuden sættes en frist for at staldene skal leve op til dette niveau samtidig med udnyttelse af godkendelsen.
3. Eksisterende stalde uden udvidelse/ændring: For krav til eksisterende dele af et anlæg forudsættes det, at der indrømmes virksomheden en rimelig frist til at imødekomme de nye krav, der fastsættes i en miljøgodkendelse foranlediget af en ændring eller udvidelse. Der er derfor givet frist til at disse stalde først renoveres til BAT efter en rimelig årrække afhængig af staldens restlevetid og/eller ud fra vurdering af økonomisk proportionalitet

Dette niveau går videre end beskyttelsesniveauet for ammoniak, da BAT ses som en branchenorm, som er uafhængig af det i husdyrloven fastsatte beskyttelsesniveau for ammoniak.

Holstebro Kommune har med udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledende BAT emissionsgrænseværdiersåledes beregnet et BAT emissionsniveau for bedriften på Sønderbyvej 8 på 1.001 kg NH₃ (bilag 5). Ansøger har efterfølgende haft mulighed for at opnå dette BAT-niveau ved brug af andre teknikker, som compensation for eventuelle fravalg.

Ansøger valg af BAT i stald 1.1.1 og 1.1.3 (bygning 1 og 13, jf. bilag 3)

Staldafsnit 1.1.1 omfatter den eksisterende kostald. I dette staldafsnit går også enkelte køer og opdræt i dybstrøelse. Stalden er til køerne indrettet som sengestald med fast gulv med 2 % hældning, dræn i midten og skrabning hver 2. time. Denne stald forlænges mod nord, hvori staldafsnit 1.1.3 etableres. Staldafsnit 1.1.3 etableres som sengestald med præfabrikeret drænet gulv (jf. BAT teknologiblad 107.04-51). I dette staldafsnit vil der i ansøgt drift gå køer og kvier.

Dybstrøelse ved kvier og køer vurderes af Holstebro Kommune ikke at være BAT i dette projekt. Ansøger kompenserer for fravalget af BAT-staldsystemet ved at etablere fast overdækning af gylletank 1.1.4.

Dybstrøelse ved småkalvene, sengestald med fast gulv, 2 % hældning, dræn i midten og skrabning hver 2. time, samt præfabrikeret drænet gulv ved de øvrige køer og kvier i staldafsnittene 1.1.1 og 1.1.3 vurderes af Holstebro kommune at være BAT.

Ansøger valg af BAT i stald 1.1.2 (bygning 2 og 3, bilag 3)

Staldafsnit 1.1.2 er både i nudrift og ansøgt drift indrettet med dybstrøelse ved småkalvene, samt en del af kvierne (14 stk.) og spaltegulvbokse ved de øvrige kvier. Dybstrøelse

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

ved småkalvene vurderes af Holstebro kommune at være BAT. Dybstrøelse og spaltegulvbokse ved kvierne vurderes af Holstebro Kommune ikke at være BAT-staldtype for dyretypen og ansøger etablerer derfor fast overdækning af en gyllebeholder, som kompensation for fravalget af BAT-stald.

Ansøgers fravalg af staldteknologi:

➤ *"Forsuring*

Der installeres ikke forsuringsanlæg idet der er tale om en staldtype med fast gulv og skraber. Der vil derfor kun kunne opnås en reduktion i ammoniakfordampningen fra lagertanken svarende til ca. 1%. Det er dermed ikke rentabelt at installere forsuringsanlæg.

Der er endvidere tale om en eksisterende stald, hvor der ikke er sikkerhed for at betonen i gyllekanalerne har en god holdbarhed overfor syrepåvirkningen. Energiforbruget ved drift af et forsuringsanlæg er opgjort til min. 20.000 kwh, hvilket vurderes ikke at være proportionalt i forhold til miljøgevinsten. I øvrigt ligger der ikke sårbar natur i umiddelbar nærhed og idet de 20% ammoniakreduktion kan opfyldes på anden vis er forsuringsanlægget derfor fravalgt.

Gylleforsuring er endvidere fravalgt på grund af risiko for lugtgener fra staldene. Med det aktuelle produktionsanlæg er det ikke muligt at installere forsuring i alle staldafsnit. Erfaringer med forsuringsanlæg fra andre ejendomme har vist at der er en risiko for forværring af lugtgener på ejendomme hvor der sker en opblanding af forsuret gylle med ikke-forsuret gylle. Idet ejendommen ikke er placeret i umiddelbar nærhed af sårbar natur og de 20% ammoniakreduktion kan opfyldes på anden vis fravælges risikoen for forværrede lugtgener i forhold til nærliggende naboer/samlet bebyggelse/byzone.

➤ *Gyllekøling*

I svinestalde er det muligt at opnå en ammoniakreducerende effekt ved installering af gyllekøling. Tilsvarende dokumentation findes på godkendelsestidspunktet ikke for kvægstalde og der er på nuværende tidspunkt ikke udført forsøg i Danmark der viser en effekt af gyllekøling i kvægstalde.

Holstebro Kommunes vurdering af ansøgers valg og fravalg af BAT

Ammoniakemissionen ved det ansøgte projekt er 931 kg NH₃ jf. ansøgningen, og det beregnede niveau for BAT jf. Miljøstyrelsens vejledende standardvilkår på 1.001 kg NH₃ er således overholdt, med de anvendte tiltag (fast overdækning af gyllebeholder 1.1.4). Der reduceres således med 79 kg NH₃ mere end kommunens beregnede BAT-niveau. Holstebro Kommune vurderer, at staldene lever op til kommunens niveau for BAT på ejendommen Sønderbyvej 8, da der etableres sengestald med præfabrikeret gulv i den nye tilbygning ved køer og kvier, etableres fast overdækning på gyllebeholder 1.1.4, samt anvendes dybstrøelsesstalde ved småkalvene.

Der stilles vilkår om, at staldsystemet til malkekøerne og kvierne i den nye tilbygning (1.1.3) skal indrettes som sengestald med præfabrikeret drænet gulv jf. BAT blad 107.04-51. Kostalden i stald 1 (1.1.1) skal være indrettet som sengestald med fast gulv, 2 %

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

hældning og skrabning hver 2. time. Det tillades dog at ca. 4 køer kan gå på dybstrøelse i denne bygning. Der stilles endvidere vilkår om, at gyllebeholder 1.1.4 overdækkes.

For dybstrøelsesstaldene findes på godkendelsestidspunktet ingen alternative ammoniak-reducerende teknikker/staldsystemer og der stilles derfor kun krav om at der skal strøs med halm eller andet materiale, så overfladen af dybstrøelsesmåtten altid er tør. Dettens sikres ved vilkår.

Ventilation

Der er naturlig ventilation i alle stalde. Ventilation på husdyrbruget forventes dermed ikke at kunne give anledning til gener for de omkringboende.

Idet staldventilationen er naturlig er den kun forbundet med et minimalt energiforbrug. Holstebro Kommune vurderer naturlig ventilation som værende BAT i de pågældende stalde.

Såfremt der senere ønskes ændring i ventilationsformen på husdyrbruget, skal dette forinden vurderes iht. principperne for BAT, og forhold omkring bl.a. støj og energiforbrug m.v. skal gennemgås.

Rengøring af staldanlæg

Stalde rengøres efter behov. Idet erfaring viser, at en god staldhygiejne i form af rene og tørre stalde ofte har en gunstig indflydelse på staldlugtemissionen, stilles der vilkår om, at der opretholdes en god staldhygiejne.

Foder

Ansøger anfører, at størstedelen af majsgrøvfodret opbevares i køresiloen og græsensilage opbevares på fast plads i wrapballer.

Der er en fodersilo ved bygning 1, jf. bilag 3 med en kapacitet på 16 ton. På gulvet i bygning 4 opbevares 12 tons tilskudsfoder.

Halm opbevares i bygning 4, jf. bilag 3 samt i en halmstak udendørs. Korn opbevares i plantørreri i bygning 4 med en kapacitet på 800 tønder.

Der udarbejdes på ejendommen foderplan i samarbejde med kvægbrugskonsulent og med anvendelse af nyeste viden indenfor kvægfodring. Der udtages analyser af grovfoderet og på baggrund heraf afpasses grovfoderets sammensætning og kvalitet i foderplanen.

Vurdering

Holstebro Kommune vurderer, at fodringen som beskrevet, foderopbevaring på ensilageplads og idet der udtages foderprøver samt fodringen tilrettelægges ved hjælp fra kvægbrugskonsulent, at husdyrbruget lever op til BAT mht. fodring og foderopbevaring.

Ensilage opbevaring og håndtering

Ansøger anfører, at størstedelen af grovfodret opbevares i køresiloen og græsensilage opbevares på fast plads i wrapballer. Der etableres i forbindelse med udvidelsen et nyt plansiloanlæg på 462 m² vest for kostalden og syd for ensisterende gylletank på 2.500 m³.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

I henhold til gældende lovgivning må saftgivende ensilage ikke placeres i markstak. Ikke saftgivende ensilage må efter gældende lovgivning placeres direkte på marken i markstak.

Oplag af ensilage i markstak under visse omstændigheder kan medføre risiko for punktkildeforurening grundet udvaskning af næringsstoffer eller organisk stof til vandmiljøet. Risikoen herfor afhænger af flere faktorer, såsom manglende fortørring, uhomogene blandinger, lille absorptionsevne i blandingselementer, hurtig saftafgivelse fra foderemner eller lille tørstofprocent i udgangsmaterialet. Ved saftafgivelse fra ensilage i markstakke er der risiko for udvaskning af næringsstoffer til sårbart vandmiljø eller eksempelvis vandindvindingsanlæg. Risikoen herfor stiger ved anvendelse af samme ensileringsareal år efter år. Jvf. BREF-dokumentet er det BAT, at placere f.eks. gødningsstakke på skiftende lokaliteter på en sådan måde, at punktkildeforurening og afstrømning til følsomme receptorer reduceres. Det er Holstebro Kommunes vurdering, at der i denne kontekst er visse ligheder mellem ensilage- og kompostmarkstakke. I forbindelse med etablering af ensilagemarkstakke kan der desuden forekomme lugt- og støjgener i forbindelse med ensilering og efterfølgende foderafhentning og evt. foderblanding, hvilket kan være til gene for f.eks. naboer.

Holstebro Kommune stiller derfor vilkår om, at ikke-saftgivende ensilage oplagt direkte på marken i markstak, skal den placeres på skiftende lokaliteter år efter år, og ikke på samme sted inden for 5 år. Der stilles herudover vilkår om, at ensilageoplag på mark skal overholde nedenstående afstandskrav for at sikre mod gener og forurening.

Anlæg	Afstandskrav
Fælles vandindvindingsanlæg	50 meter
Naboskel	30 meter
Enkelt vandindvindingsanlæg	25 meter
Vandløb, grøfter, dræn og søer samt offentlig vej eller privat fællesvej	15 meter
Nabobeboelse uden landbrugspligt	150 meter

Der stilles herudover vilkår om, at der skal føres en journal for placering af stakkene på kort m.v. og at ensilagespild/ensilagerester løbende, minimum en gang om ugen og altid før varslet regn, skal fjernes fra marken og placeres på et anlæg godkendt til opbevaring af ensilage eller gødning, og at overdækningsmateriale løbende skal fjernes fra marken.

Grundet risiko for overfladeafstrømning til overfladevand, stilles der vilkår om, at ensilagemarkstakke ikke må placeres på arealer, der skråner mod overfladevande.

Lavbundsarealer uden okkerklasse har et ringe indhold af jern i jorden og dermed en ringe evne til at binde partikulært fosfor, hvorfor arealerne er risikoarealer mht. fosforudvaskning. Holstebro Kommune stiller derfor vilkår om, at ensilagestakke ikke må placeres på lavbundsarealer uden okkerklasse, da der kan være en større risiko for udvaskning fra disse arealer, jvf. bilag 14.

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at husdyrbruget opfylder kravene til BAT for opbevaring af ensilage. Da naturlige udsving i foderhøsten kan bevirke, at ensilage placeres i

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

markstak, vurderer Holstebro Kommune, at husdyrbruget med de stillede vilkår lever op til BAT for placering af disse.

Fyringsanlæg

Ejendommen opvarmes med oliefyr. En 1.200 liter fyringsolietank er placeret i maskinhuset.

Håndtering og opbevaring af olie, spildolie og brændstof

Olietanke

På ejendommen har Holstebro Kommune registreret følgende olietanke:

Type	Placering	Fabrikant	Type nr.	Etableret år	Indhold
Overjordisk	Maskinhuset, bygning 5	-	-	2010	1.200 L, Diesel
Overjordisk	Maskinhuset, bygning 5	-	-	1985	1.200 L, Fyringsolie

De to olietanke er placeret i maskinhuset, bygning 5 jf. bilag 3.

Olier og kemikalier

På ejendommen opbevares olie og spildolie i egnede beholdere i værksted. Betongulvet i maskinhuset har ikke fald og er uden afløb.

Påfyldning af dieselolie på køretøjer foregår i laden på betongulv uden kloak afløb.

I henhold til miljøbeskyttelsesloven må stoffer, der kan forurene grundvand, jord og undergrund, vandløb, søer eller havet ikke opbevares på en sådan måde, at det fremkalder fare for forurening af disse. Det er derfor Holstebro Kommunes vurdering, at olie og kemikalier skal opbevares i egnede mærkede beholdere på oplagsplads med impermeabel belægning, uden mulighed for afløb. Oplagspladsen skal være under tag og indrettes således, at spild kan opsamles f.eks. ved spildbakke eller betongulv med opkant. Oplagspladsen/spildbakken have en størrelse, så den kan rumme indholdet af den største opbevaringsenhed i området, hvis denne lækker.

Holstebro Kommune vurderer, at forholdet er tilstrækkeligt reguleret i gældende lovgivning, hvorfor der ikke stilles skærpende vilkår.

Affald og kemikalier

På husdyrbruget fremkommer der affald i form af emballage fra foder, udsæd, rengøringsmidler mv. Derudover fremkommer der plastikaffald i forbindelse med fodring af ensilage.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Skema 3. Affald fra husdyrbruget håndteres iht. nedenstående.

Affaldskode	Type	Mængde / Opbevaring	Bortskaffelse
ISAG: 19.00	Erhvervsaffald (brandbart)	Container (400 l)	Afhentes af autoriseret firma hver 14. dag.
EAK-kode 20-01-18-00	Medicinrester og kanyler	Opbevares i lukket beholder indtil afhentning.	Afhentes af dyrlægen.
	Dagrenovation	2 containere ved bygning 2	Afhentes af autoriseret firma
02-01-10	Elektronisk udstyr, jern og metal		Køres på genbrugspladsen i Sdr. Nissum
	Spildolie	200 l	Genbrugsplads Holstebro

Erhvervsaffald afhentes af autoriseret firma hver 2. uge. Der er opstillet en container på ejendommen til opsamling. Ved bygning 2, jf. bilag 3, står der to containere til dagrenovation. Disse to containere er opdelte og bruges til bortskaffelse af papir, pap og glas. Elektronisk udstyr samt jern og metal køres på genbrugspladsen i Sdr. Nissum efter behov.

Spildolie samt andre landbrugskemikalier opbevares på fast gulv i maskinhuset, og køres efter behov til genbrugspladsen i Holstebro. Der er ca. 200 liter spildolie årligt. Spildolien opbevares i egnede beholdere i værksted.

Holstebro Kommune har udarbejdet et affaldsregulativ for erhvervsaffald. Dette regulativ er gældende for husdyrbruget. Affald fra produktionen skal opsamles, sorteres og bortskaffes og registreres iht. affaldsbekendtgørelsen og det til enhver tid gældende regulativ for erhvervsaffald i kommunen. Der gøres opmærksom på, at farligt affald såsom spildolie skal transporteres og afhændes til en af Holstebro Kommune godkendt transportør/modtager. Liste over godkendte transportører/modtagere kan ses på Holstebro Kommunes hjemmeside.

Ønskes det at aflevere enkelte fraktioner til anden bortskaffelsesordning, skal dette ske til godkendte modtagere. Derudover skal husdyrbruget registrere affaldsproduktionen efter de gældende regler.

I henhold til miljøbeskyttelsesloven må stoffer, der kan forurene grundvand, jord og undergrund, vandløb, søer eller havet ikke opbevares på en sådan måde, at det fremkalder fare for forurening af disse. Det er derfor Holstebro Kommunes vurdering, at olie og kemikalier skal opbevares i egnede mærkede beholdere på oplagsplads med impermeabel belægning, uden mulighed for afløb. Oplagspladsen skal være under tag og indrettes således, at spild kan opsamles f.eks. ved spildbakke eller betongulv med opkant. Oplagspladsen/spildbakken have en størrelse, så den kan rumme indholdet af den største opbevaringsenhed i området, hvis denne lækker.

Indenfor affaldsområdet er BAT bl.a., at registrere affaldsproduktionen og derved skaffe sig et overblik over eventuelle indsatsområder, hvor man kan minimere affaldsproduktionen. Affald skal registreres og håndteres iht. gældende lovgivning, og affaldet skal løbende bortskaffes iht. ovenstående uden der sker ophobning. Der stilles ikke skærpede vilkår til opbevaring af affald, da forholdene er omfattet af gældende lovgivning. Det stilles vilkår om, at husdyrbruget skal arbejde for at nedbringe affaldsfrembringelsen, og at husdyrbruget ved tilsyn skal redegøre for tiltag.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget med de stillede vilkår lever op til BAT.

Døde dyr

Animalsk affald opbevares overdækket på paller ved gylletanken (1.1.4), jvf. bilag 3, indtil afhentning til destruktionsanstalt (DAKA).

I henhold til gældende regler skal selvdøde og aflivede dyr straks fjernes fra besætningen og opbevares på en skyggefuld afhentningsplads i tilknytning til den pågældende besætning. Afhentningsstedet skal ligge i en passende afstand fra produktionsbygninger og offentlig vej. Afhentningsstedet skal ligge ved fast tilkørselsvej og være tilgængelig for opsamlingsmateriellet. Dyrene skal placeres på et underlag, så de er hævet i en passende afstand fra jorden, og hvor det er nødvendigt, skal afhentningspladsen sikres mod ådselædende dyr. I tilfælde hvor dyrene er overdækket, skal dette ske med en fast overdækning. Alternativt kan dyrene opbevares på frost eller køl.

Selvdøde og aflivede dyr skal inden for 24 timer tilmeldes afhentning til godkendt destruktionsanstalt. Afhentning af dyr opbevaret i container kan afvente, indtil denne er fuld. Dog skal tilmelding til afhentning ske senest 5 dage efter, at påfyldning af containeren er påbegyndt. Alternativt kan afhentning udsættes indtil containeren er fuld – dog maks. 3 uger efter påbegyndt påfyldning, såfremt dyrene opbevares på køl.

Ved øget dødelighed i besætningen skal kadaverne opbevares overdækket, i en til formålet egnet container, således at der ikke opstår risiko for uhygiejniske forhold. Der stilles vilkår hertil. Ligeledes stilles der vilkår om, at kadaverpladsen indrettes således, den ikke er synlig i landskabet ved færdsel på offentlig vej.

Holstebro Kommune vurderer, at håndteringen af døde dyr opfylder gældende lovkrav, og derved er der ikke særlige forhold, som taler for vilkår ud over gældende lovgivning. Der gøres opmærksom på, at Fødevarestyrelsen er myndighed på området, og denne kan påbyde, at opbevaringsstedet f.eks. flyttes længere væk fra offentlig vej.

Holstebro Kommune vurderer, at forholdet er reguleret tilstrækkeligt igennem gældende lovgivning, og stiller derfor ikke skærpende vilkår.

Sprøjtemidler og medicin

Opbevaring

Pesticider opbevares aflåst i maskinhuset. Oplaget af pesticider er på et års forbrug.

Produkter til rengøring og neutralisering af malkeanlæg opbevares i teknikrum i kostalden på fast bund.

Kemikalieaffald, herunder produkter til rengøring og neutralisering af malkeanlæg m.v., skal opbevares i egnede beholdere (tydeligt mærket med indhold) med tætsluttende låg på tæt bund med opkant og uden mulighed for afløb til kloak, jord, afløb, dræn, vandløb, borer eller brønde. Oplaget skal i henhold til gældende lovgivning opbevares utilgængeligt børn, dyr og uvedkommende. Oplagringspladsen skal være under tag og indrettet således, at evt. spild kan opsamles i f.eks. en spildbakke.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Håndtering af marksprøjte

Det fremgår af ansøgningen, at kemikalier påfyldes marksprøjten på møddingspladsen med opsamling af væske til gyllebeholderen.

Spild under påfyldning og rengøring af marksprøjter er en væsentlig kilde til punktkildeforurening og til pesticider i overfladevand samt forurening af grundvand. Forurening fra punktkilder kan med få enkle tiltag minimeres.

Der er generelt lovkrav om, at tapstedet, hvor sprøjten fyldes med vand, skal være forsynet med kontraventil, der sikrer mod tilbagesugning af væske fra sprøjtetanken. Påfyldningen af vand skal være styret med vandur eller lignende, der forhindrer overløb af sprøjtetanken. I forbindelse med påfyldning af sprøjter må der ikke være direkte kontakt mellem vandslange monteret på tapstedet og væsken i sprøjten.

Påfyldning af bekæmpelsesmidler i marksprøjter skal ske på en vaskeplads med opsamling af vaskevand eller på det areal, der skal behandles. Påfyldning i marken må ikke ske mindre end 300 meter fra vandforsyning til drikkevandsformål eller mindre end 50 meter fra hhv. overfladevande, drænsystemers rense- og samlebrønde eller § 3 beskyttet natur.

Vask skal ske på vaskeplads eller det areal, der er blevet behandlet. Vaskevand fra en vaskeplads skal opsamles i gyllebeholder eller anden beholder og udbringes i henhold til bestemmelserne i husdyrbekendtgørelsen. Vaskepladser må ikke etableres nærmere end 50 meter fra hhv. overfladevande, § 3 beskyttet natur eller almen vandforsyning. Afstandskravet til ikke almen vandforsyning er 25 meter.

Nedbør kan afvaske plantebeskyttelsesmidler, der er afsat på ydersiden af sprøjte og traktor. En uvasket sprøjte eller traktor, som er anvendt til udbringning af plantebeskyttelsesmidler, skal derfor placeres på det behandlede areal, vaskeplads med opsamling til gyllebeholder eller anden beholder, eller under tag, så der ikke sker utilsigtet afstrømning af vand med indhold af plantebeskyttelsesmidler til vandmiljø, jord mv.

Udbringning af gylle med indhold af vaskevand på bedriftens markarealer eller på virksomhedens arealer, skal meddeles til kommunalbestyrelsen. Dette kan ske i forbindelse med byggeanmeldelse ved etablering af vaskeplads.

Ved udbringning af gylle med indhold af vaskevand hos tredje mand, skal der indhentes tilladelse hertil ved kommunalbestyrelsen. Tilladelsen kan søges samtidig med byggeanmeldelse ved etablering af vaskeplads. For eksisterende anlæg indhentes en særskilt tilladelse hos kommunalbestyrelsen.

Gylle med indhold af rester af plantebeskyttelsesmidler, som ikke er godkendt til udendørs anvendelse, skal bortskaffes efter reglerne i bekendtgørelsen om affald.

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at kravet om BAT overholdes.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Opbevaring af flydende husdyrgødning

Det er i ansøgningen oplyst, at:

- Tankene tømmes ca. en gang årligt for inspektion og vedligeholdelse.
- Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle.
- Der er konstant flydelag på gyllen, og efter omrøring/udkørsel kontrolleres det at der senest 14 dage efter at der igen er gylle i tanken, er etableret flydelag
- Der er fast overdækning af gylletank
- Tanken er overdækket og der er dermed ikke tilførsel af regnvand til gylletanken. Dette reducerer antallet af transporter i forbindelse med udkørsel af gyllen.
- Der føres logbog over flydelaget på gyllen, så der er fokus på at flydelaget lever op til kravene.
- Tanken er tilmeldt de lovpligtige regelmæssige eftersyn, hvilket betyder at tanken hvert 10 år bliver kontrolleret for om der skulle være tegn på begyndende utætheder.

Malkekøerne og en del af kvierne er opstaldet i løsdriftsstald med sengebåse faste drænede gulve. Gødningen fra malkekøerne håndteres næsten udelukkende som gylle. Gødning fra opdræt håndteres dels som gylle og dels som dybstrøelse. Den øvrige del af kvierne, samt småkalvene er opstaldet i dybstrøelsesstalde, samt i spaltegulvbokse. 62 kvier i alderen 6-20 mdr. går på græs uden for harmoniarealet i en periode på 5 mdr. om året.

Af de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet, samt beregninger af produceret mængde gylle, bliver der efter udvidelsen opsamlet ca. 2.358 m³ gylle samt 1.200 m³ afløb fra ensilagepladser og vaskevand, svarende til en opsamlet mængde på 3.558 m³.

Skema 4. Gylleopbevaringskapaciteten på husdyrbruget.

Opbevaringsanlæg	Byggeår	Sidste 10 års beholderkontrol	Kapacitet [m ³]
Gyllebeholder 1.1.4 (bygning 13, jf. bilag 3) Overdækkes med fast overdækning	2004	-	2.500
Gyllebeholder 1.1.5 (bygning 7, jf. bilag 3)	1988	2009	700
SAMLET OPBEVARINGSKAPACITET:			3.200

På husdyrbruget er der en opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning svarende til ca. 10,8 måneders produktion. Husdyrbruget skal, i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen, mindst råde over en opbevaringskapacitet svarende til mindst 6 måneders tilførsel, om end opbevaringskapaciteten skal være tilstrækkelig til, at husdyrgødningen kan udbringes miljømæssigt forsvarligt. Dette betyder reelt, at et husdyrbrug skal råde over en opbevaringskapacitet svarende til 9 måneders produktion for at sikre, at udnyttelsen af husdyrgødningens næringsstofindhold opfylder kravene i bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække. Hvis dyrene er på græs i sommerhalvåret reduceres kravet til opbevaringskapacitet til mindst 7 måneders produktion for at sikre, at udnyttelsen af husdyrgødningens næringsstofindhold opfylder kravene i bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og plantedække.

Der bliver i forbindelse med udvidelsen etableret fast overdækning jf. Landbrugets Byggeblad nr. 103.04-29 på gyllebeholderen (1.1.4). Der stilles vilkår herom, samt at der etable-

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

res korrosionssikring. Herudover skilles der vilkår om, at evt. teltoverdækning maksimalt må stå åben i et døgn i forbindelse med omrøring og tømning af gyllebeholder, og at skader på overdækningen skal repareres, ligesom der skal føres logbog over skader.

BAT i forhold til gødningsopbevaring er bl.a. følgende tiltag:

- at udbringningen ikke giver anledning til unødige gener.
- at anlæg til opbevaring af gødning mindst en gang om året tømmes for inspektion for revner/utætheder m.v. og vedligeholdelse.
- at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet på husdyrbruget.
- at flydelag på gyllebeholdere opretholdes, og at flydelaget hurtigt reetableres, når det brydes.

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget med de stillede vilkår leves op til BAT.

Påfyldning af gyllevogne

Da der på Sønderbyvej 8 kun benyttes gyllevogne, med påmonteret pumpe og returløb, er det ikke fundet nødvendigt at kræve, at påfyldning af gyllevogne og lignende, foregår på en plads med afløb til en opsamlingsbeholder. Dog fastsættes der vilkår om, at såfremt der opstår spild, ved påfyldning af gyllevogne, kan tilsynsmyndigheden kræve, at påfyldning o.l. skal ske på en plads med afløb til en opsamlingsbeholder.

Erfaringer viser, at risikoen for større spild reduceres væsentligt ved anvendelse af gyllevogne med påmonteret pumpe og returløb ved påfyldning af gyllevognen. Såfremt påfyldning sker, med en på gyllebeholderen fastmonteret pumpe, skal der forinden etableres en påfyldningsplads med afløb til opsamlingsbeholder. Der stilles vilkår herom.

De generelle regler for pumper anvendt til gyllepumpning blev den 15. september 2008 ændret ved bekendtgørelse nr. 736 af 30/06 2008 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. I henhold til de nye regler skal pumperør monteret på åbne gyllebeholdere enten svinges ind over beholderen og fastlåses i denne position, eller være forsynet med en afspærringsventil til pumperøret eller lignende foranstaltning, når pumpen ikke anvendes, og ikke er under opsyn. Pumper, der anvendes til tømning af gyllebeholdere, skal være forsynet med en timer eller lignende foranstaltning, der sikrer, at der ikke kan pumpes mere gylle fra beholderen ad gangen end hvad der svarer til indholdet i en gyllevogn. Pumper skal være forsynet med en afbryder, som sikrer, at pumpen ikke kan sættes i gang utilsigtet. Eldrevne pumper skal, når de ikke anvendes, og ikke er under opsyn, f.eks. ved arbejdsdagens ophør, afbrydes ved hovedtavlen. Afbryderen skal aflåses eller opbevares under aflåste forhold.

Holstebro Kommune vurderer, at forhold omkring pumper er tilstrækkeligt reguleret igennem de generelle regler, og der stilles derfor ikke skærpende vilkår.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Opbevaring af dybstrøelse og fast gødning

Som hovedregel skal fast husdyrgødning (inkl. dybstrøelse) opbevares i en mødding med fast bund og afløb. Komposteret dybstrøelse må dog opbevares i marken såfremt tørstofprocenten er mindst 30 % for ethvert delparti. Dybstrøelse der har ligget i stald i 3-4 måneder i gennemsnit, er oftest så kompostlignende, at det kan opbevares i marken.

Det vurderes, at opbevaring af dybstrøelseskompost i markstakke er en dårlig ide på store husdyrbrug, da store mængder dybstrøelse i markstakke, let vil kunne give anledning til punktkildeforurening eller gener i form af lugt eller fluer. Opbevaring af dybstrøelse på en møddingsplads nær staldanlæggene sikrer, at møddingen hyppigere bliver kontrolleret mht. lugt og fluer eller anden utilsigtet forurening, end hvis stakkene lå væk fra ejendommen i markstak.

Det fremgår af ansøgningen, at dybstrøelsen på Sønderbyvej 8 opbevares enten på møddingspladsen, i dybstrøestaldene eller i markstak. Mængden af det der ikke opfylder kravet til at ligge i markstak er begrænset og vil kunne opbevares på møddingspladsen indtil det er muligt at udbringe det på arealerne enten i forbindelse med forårsarbejdet eller efterårsarbejdet. Der produceres en mængde af 204 ton dybstrøelse svarende til 347 m³ dybstrøelse. I ansøgningen er der indskrevet at minimum 65 % af dybstrøelse køres direkte til udspreddning på marken fra stalden, hvilket svarer til normen. Ca. 35 % af dybstrøelsen opbevares på møddingspladsen, svarende til 122 m³.

Sikring af omgivelserne mod gener og forurening

Der stilles vilkår om, at komposteret dybstrøelse, der i enkeltstående tilfælde opbevares i markstak, skal placeres mindst 150 meter fra nabobeboelse uden landbrugspligt, samt at omlastning ved udkørsel af dybstrøelse skal ske minimum 150 meter fra nabobeboelse. Dette af hensyn til at reducere risikoen for gener af lugt og fluer. En omlastning må højst tage en uge.

Der stilles vilkår om, at markstakkene ikke må ligge det samme sted i mere end 1 år og ikke det samme sted igen før efter 5 år. Yderligere stilles der vilkår om, at placeringen af markstakke løbende noteres på kortbilag, som et redskab til sikring af, at vilkår omkring markstakkenes placering overholdes. Der må ikke placeres markstakke med komposteret dybstrøelse på mark nr. 8-0, 9-0, 10-0, 18-0, 20-0, 22-0, 24-0, 10-0 John og 12-0 John, jf. bilag 9, da disse arealer er lavbundsarealer uden for okkerklasse I og dermed potentielle risikoområder ift. fosforudvaskning.

Foderester m.v.

Gødning, foderrester mv. fra den daglige rengøring må ikke opbevares i markstak, da det ikke opfylder kravene i loven for opbevaring af kompost i markstakke, men skal i stedet opbevares på godkendt opbevaringsanlæg f.eks. ensilagesilo, møddingsplads, container beregnet til mødding, gyllebeholder eller lignende.

FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG**Ammoniak**

Den samlede ammoniakfordampning fra anlægget forventes at være på 931 kg/år, hvilket er en meremission på 12 kg N / år i forhold til førsituationen.

Skema 5. Ammoniakfordampning fra husdyrbrugets staldanlæg.

Beskrivelse	N-emission
Emission fra stalde omfattet af kravet om 25 % reduktion, men eksisterende uændret produktion (Staldafsnit for eksisterende produktion)	523 kg N / år
Emission fra husdyrproduktion omfattet af det generelle ammoniakkrav (staldafsnit hvor udvidelse foregår)	168 kg N / år
Emission fra stalde m.v., der ikke er omfattet af det generelle krav	0 kg N / år
Ammoniaktab fra lagre af flydende gylle	170 kg N / år
Ammoniaktab fra lagre af fast gødning	69 kg N / år
Samlet emission efter udvidelse og min 25 % reduktion	931 kg N / år
Meremission	12 kg N / år

Det generelle krav om ammoniakreduktion – 25 %

Krav om 25 % ammoniakreduktion i forhold til referencesystemet gælder for stalde, hvor der sker etablering, udvidelse eller ændring. Kravet er opfyldt jvf. IT-ansøgningen. Virkemidler, som er anvendt til at opnå reduktionen, er stalddypen præfabrikerede drænedegulve i den nye tilbygning til eksisterende kostald, samt etablering af fast overdækning på eksisterende gyllebeholder (1.1.4). Det vurderes på baggrund af ovenstående, at husdyrlovens beskyttelsesniveau for ammoniak er overholdt.

Bufferzonekrav til § 7 naturtyper

Meremissionen er beregnet til 12 kg N pr. år. Alle staldafsnit og opbevaringslagre ligger længere væk end 1000 meter fra nærmeste naturområder omfattet af lovens § 7. Husdyrbruget er derfor ikke omfattet af afskæringskriterierne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3. Der stilles ikke skærpede krav til ammoniak på baggrund af § 3 områder i nærheden af husdyrbrugets anlæg.

Naturområderne er 1) højmoser, lobeliesøer, heder større end 10 ha, overdrev større end 2,5 ha, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og er beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder, 2) heder, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder, 3) overdrev, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder samt 4) ammoniakfølsomme søer, herunder kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger og brunvandede søer og vandhuller, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder.

Nærmeste § 7 naturareal er et B-målsat overdrevsområde ved Nissum Fjord, beliggende 2,6 km nordvest for Sønderbyvej 8. Jf. beregninger i ansøgningen sker der ingen merbelastning af dette område i forbindelse med udvidelsen. Nærmeste § 7 naturområder ift. ejendommens stalde og gødningslagre fremgår af bilag 11.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Holstebro Kommune anser det generelle ammoniakreduktionskrav for opfyldt i forhold til ammoniakdeposition på § 7 beskyttet natur og der stilles ikke yderligere vilkår i forbindelse hermed.

Ammoniakemissionens påvirkning af de omkringliggende naturområder og –typer er behandlet under afsnittet om "Tør natur" under "Natura 2000-områder, tør natur, grundvand samt bilag IV arter".

Lugt

Der udledes lugt fra stalde, gyllebeholdere m.v. De primære kilder til lugt fra dyrehold er staldventilationsluft samt håndtering og opbevaring af husdyrgødning. Mange forhold kan influere på lugtemissionen fra stalde. Ud over arten, antallet og størrelsen af dyreholdet er det fx staldindretning, ventilationssystem, strøelse, gødningshåndtering, fodring, drikkevandssystem samt hygiejne i stalden.

Reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen har bl.a. til formål at begrænse lugtgener. Normalt vil der ikke forekomme påtaleværdige lugtgener fra aktiviteter vedrørende gødningshåndtering og -opbevaring, når reglerne i denne bekendtgørelse efterleves.

Lugt fra ventilation af stalde udgør et særligt problem, som der ikke fuldt ud tages højde for ved bekendtgørelsens fastsættelse af minimumskrav til afstande mellem stald og nabo-ejendomme.

Lugtemissionen fra husdyrbruget skal vurderes ud fra to modeller der omtales FMK-modellen og Ny Lugtvejledning. Det er i skemaet angivet, hvilken af de to modeller der giver den korteste geneafstand.

Skema 6. Beregning af geneafstande efter FMK vejledningen og 'Ny Lugtvejledning'

Områdetype	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand ansøgt drift	Geneafstand nudrift	Vægtet gennemsnitsafstand	Genekriterie overholdt
Byzone	160 meter (ny model)	---	---	---	Ja, ingen indenfor 1,2 gange geneafstand
Samlet bebyggelse	90 meter (ny model)	---	---	---	Ja, ingen indenfor 1,2 gange geneafstand
Enkelt bolig (ikke landbrugspligt)	51 meter (ny model)	---	---	---	Ja, ingen indenfor 1,2 gange geneafstand

Staldmanagement

Ejendommen på Sønderbyvej 6, som er beliggende ca. 125 meter fra anlægget (nærmeste hjørne), vil opleve lugt fra dette idet lugtkonsekvensområdet jf. ansøgningsssystemet er beregnet til 177 meter. Holstebro Kommune vurderer på baggrund af den forholdsmæssige lille udvidelse af dyreholdet på Sønderbyvej 8, at udvidelsen ikke vil medføre væsentligt forøgede lugtgener for omkringboende.

Samlet vurdering for lugt

Nørhede er det nærmeste sommerhusområde, og det ligger ca. 1,3 km fra anlægget. Sønder Nissum, der er den nærmeste samlede bebyggelse, ligger ca. 330 m fra anlægget,

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

mens Østersognsvej 2, der er den nærmeste nabo uden landbrugspligt, ligger ca. 200 m fra anlægget.

Beregningerne viser, at genekriterierne i forhold til byzone, samlet bebyggelse og enkeltbolig er overholdt efter beregningsmodellerne. Hvorvidt en lugtpåvirkning opleves som generende afhænger af modtagerens tolerancetærskel samt af lugtpåvirkningens intensitet og varighed. På baggrund heraf vurderes det, at svinebruget ikke vil give anledning til væsentlige gener hos de omkringboende.

Lugt fra opbevaringslagre er ikke medtaget i ovenstående beregninger, da gyllebeholderne er omfattet af de generelle afstandsregler. Der stilles ikke skærpede krav til gyllebeholdere eller udbringningspraksis, da der ikke forventes at være væsentlige lugtgener herfra i forhold til omkringboende.

Der stilles vilkår om, at såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at der forekommer lugtgener, der er væsentligt større end der kan forventes, ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om lugtmålinger og om, at der skal indgives og gennemføres projekter for afhjælpende foranstaltninger.

Hvis tilsynsmyndigheden vurderer, at lugtgenerne er væsentligt større end forventet på baggrund af grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen jf. de stillede vilkår kræve udført lugtmålinger og at der gennemføres projekter for at afhjælpe lugtgenerne.

Transport

Af ansøgningen fremgår, at transporter på offentlig vej sker i forbindelse med håndtering af dyr, mælk, gødning, korn, halm og foderstoffer m.v. Omkring forårs- og høstarbejde vil markarbejdet betyde intensiveret trafik på og omkring anlægget. De daglige transporter foregår indenfor normal arbejdstid. Sæsonbetonede transporter kan dog foregå udenfor normal arbejdstid, men ikke om natten.

Mælk afhentes hver 2. dag, og tidspunktet afhænger af mejeriets ruteplanlægning, hvorfor afhentning af mælk forekomme udenfor normal arbejdstid.

Skema 7. Oversigt over antallet af årlige transporter:

Type	Antal transporter		% ændring
	før udvidelse	efter udvidelse	
Indkøbte pesticider	2	2	0
Fyrings- og dieselolie	8	8	0
Husdyr til/fra husdyrbruget	24	24	0
Mælk	183	183	0
Husdyrgødning	107	107	0
Levering af foder	24	24	0
Handelsgødning	3	3	0
Andre (erhvervsaffald)	24	24	0
Antal transporter i alt	375	375	0

Færdsel på offentlig vej reguleres af politiet og henhører under færdselsloven og øvrige bestemmelser, der er fastsat af Justitsministeriet. Husdyrbrugets trafikale belastning af

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

omgivelserne skal vurderes i forbindelse med ansøgning om miljøgodkendelse, inden afgørelse om godkendelse træffes. Efter dette tidspunkt kan selve trafikken ikke reguleres af miljømyndigheden. Ved vurdering af hensigtsmæssig lokalisering af husdyrbruget indgår til- og frakørselsforholdene for husdyrbruget. Hvis kørsel forbundet med husdyrbruget medfører væsentligt øgede trafikale- og miljømæssige gener i nærområdet (f.eks. mange transporter igennem landsbyområder m.v.), og hvis disse gener ikke kan afhjælpes ved valg af alternative til- og frakørselsforhold, kan det indgå i overvejelserne, hvorvidt kommunalbestyrelsen skal meddele afslag på godkendelse til etablering af udvidelse af et eksisterende husdyrbrug.

Antallet af transporter til og fra bedriften forventes ikke at blive forøget i ansøgt drift, da det er en forholdsvis lille udvidelse af dyreholdet (ca. 29 DE). Transporterne sker af små veje og for størstedelen af arealerne udenfor bymæssig bebyggelse.

Holstebro Kommune har vurderet, at transportbelastningen som følge af udvidelsen af husdyrbruget ikke forøges væsentligt. Holstebro Kommune kan kun regulere transporter fra eksterne transportører, såsom mælkevognen, ved at meddele afslag på ansøgning om godkendelse, hvilket efter Holstebro Kommunes vurdering ikke er proportionalt i den konkrete sag. Holstebro Kommune kan derimod regulere visse transporttyper knyttet til husdyrbrugets egne transporter, hvilket bl.a. er gjort i vilkår 0 og 0, der er stillet for at sikre, at der tages hensyn til omkringboende. Herudover skal det påpeges, at det ved regulering af husdyrbrug er praksis, at betragte landzonen som landbrugets erhvervsområde, og beboere af boliger i landzonen må derfor acceptere visse ulemper, som kan være forbundet med at være nabo til et landbrug.

Ved hensynsfuld kørsel til og fra husdyrbruget kan støjen herfra minimeres. For at mindske gener skal transport primært foregå indenfor normal arbejdstid. Sæsonbetonet arbejde kan dog forekomme udenfor disse tidspunkter, men skal søges begrænset.

Rengøring af offentlig vej

Herudover skal det bemærkes, at der, ved tilsvining af det offentligt tilgængelige vejareal i forbindelse med arbejdskørsel, skal opstilles skilte, der informerer andre trafikanter om forholdene. Det offentlige vejareal skal rengøres efter arbejdskørslens ophør, jvf. færdselslovens kapitel 14. Politiet er myndighed herfor, hvorfor forholdet ikke reguleres i denne miljøgodkendelse.

BAT i forbindelse med transport er bl.a.:

- at transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel,
- at transport primært foregår indenfor normal arbejdstid.

Det vurderes, at transport til og fra husdyrbruget med de stillede vilkår lever op til kravet om BAT, og at transporterne kan foregå uden væsentlige miljømæssige gener for de omkringboende.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Støj

Foderblander

Foderblanderen kører ca. 1,5 time/dag og foregår ved bygning 4, jf. bilag 3 og i køresilo. Foderblanderen kører med færrest mulige omdrejninger, for at minimere støjgener herfra.

Foderlevering

Der vil forekomme støj fra ejendommen i forbindelse med foderlevering. Der leveres ikke foder om natten. Der leveres foder 2 gange i måneden i tidsrummet kl. 07.00-17.00.

Malkeanlæg

Malkeanlægget, som er placeret i kostalden, bygning 1, bilag 3 kører iflg. ansøger fra kl. 6.00 – 8.30 og igen fra kl. 16.30 – 19.00. Malkeanlægget kører med en oliefri vakuumpumpe, som reducerer støj herfra.

Markarbejde

Markarbejde sker primært mellem kl. 7.00 og 18.00 men er vejrafhængigt. Ansøger oplyser, at markarbejde sker ud fra udgangspunktet godt landmandsskab, samt at det forsøges, så vidt muligt, at undgå markarbejde fredag, lørdag og søndag. Ved vejrafhængigt markarbejde, som ensilering, høst og gyllekørsel kan der forekomme kørsel ud over normal arbejdstid og uden for hverdage. Ejendommen foretager ikke selv gyllekørsel og ensilering af foder.

Samlet vurdering af støj

Transport, fodring og støj fra dyrene og ventilationsanlæg er sædvanligvis de væsentligste støjkilder fra husdyrbrug. Der er naturlig ventilation i staldene på ejendommen og således ingen mekanisk ventilering der kan støje.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at støj fra husdyrbruget ikke vil medføre ikke-uvæsentlige gener for de omkringboende. Der er ikke foretaget støjberegninger i forbindelse med udarbejdelsen af miljøgodkendelsen. Til gengæld stilles der vilkår om, at driftstiden for de forskellige støjkilder kan reguleres.

Der fastsættes vilkår om, at såfremt der opstår gener for de omkringboende, eller såfremt Holstebro Kommune finder det nødvendigt, kan der kræves udført støjmålinger/ beregninger efter nærmere definerede anvisninger. Der meddeles vilkår iht. Miljøstyrelsens vejledende støjkraav.

Ud fra ovenstående vurderes det, at BAT i forbindelse med støj er overholdt. Såfremt der ændres ved eksisterende stalde eller anlæg, der kan medføre ændring i støjniveauet for de omkringboende, skal projektet vurderes iht. principperne for BAT.

Støv

På Sønderbvej 8 kan der opstå støvgener ved levering af foder/indblæsning i silo, kørsel på grusveje, høstarbejde og lign. Ved udvidelsen vil foderforbruget stige, og det må forventes, at støvgener fra levering af foder og indblæsning i siloer vil øges. Det vurderes dog primært at være lokalt på ejendommen, og ikke en væsentlig gene for de omkringboende

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

eller trafikanter. Støvgener må også påregnes i kortere perioder under høstarbejdet. Der vurderes dog ikke at være tale om støvgener af væsentlig karakter.

Det er oplyst, at der er monteret filter på siloen, samt at der vales korn i 15 minutter dagligt i bygning 4, jf. bilag 3. Valsning af korn forgår i en lukket bygning og vurderes ikke at give anledning til gener for omgivelserne.

I tørre perioder kan der opstå støvgener ved kørsel på grusveje mellem markerne, men det vil være af en begrænset og lokal karakter, og forventes ikke at genere omkringboende eller trafikanter.

Husdyrbruget er beliggende relativt langt fra naboer og lign. Der stilles på baggrund af ovenstående ikke vilkår vedrørende støvgener ud over at driften ikke må medføre væsentlige støvgener uden for husdyrbrugets eget areal. Herved vurderes det, at kravet om BAT er opfyldt ved almindelig god landmandspraksis og den beskrevne håndtering af foder.

Lys

Det er i ansøgningen oplyst, at der er vågebelysning i bygning 1, bilag 3 med lyssensor. På gavlen af bygning 1 sidder der 3 lamper, som er styret af lyssensor. I vinterhalvåret vil der i forbindelse med malkning være tændt arbejdslys i bygning 1.

På sydsiden af maskinhuset, bygning 5, bilag 3 sidder der en lampe der giver vågebelysning og som er styret af bevægelsessensor. Der er nødvendig belysning på og i husdyrbruget anlæg.

I henhold til BREF-notatet er det BAT at reducere energiforbruget gennem anvendelse af lavenergibelysning. Holstebro Kommune vurderer derfor, at husdyrbruget lever op til BAT.

Det vurderes, at lys ikke vil give anledning til væsentlige gener for de omkring boende, da der er bevoksninger af træer, samt bygninger der skærmer for lyset.

Spildevand

Spildevand, herunder husholdnings- og processpildevand fra husdyrbruget håndteres som angivet i Skema 8:

Skema 8. Spildevandshåndtering på husdyrbruget.

Spildevandstype	Håndtering
Tag- og overfladevand	Fra eksisterende bygninger ledes til grøft og drænsystem Fra ny tilbygning ledes til nedsivning via faskiner.
Vand fra ensilage / vaskeplads / møddingsplads.	Ledes til gyllebeholder
Vaskevand fra stalde	Ledes til gyllekanaler
Husspildevand	Ledes til septiktank, der er tilmeldt kommunal tømningsskema
Vaskevand fra mælke/malkeanlægget	Ledes til gyllekanaler
Mælke-/malkeumsspildevand	Ledes til gyllekanaler

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Forhold omkring ejendommens husspildevand reguleres ikke i denne godkendelse. I forbindelse med revision af kommunens spildevandsplan kan ejendommen evt. blive pålagt at forbedre spildevandsforholdene på ejendommen.

Tagvand fra den nye tilbygning til kostalden, bygning 13 jf. bilag 3, nedsives i faskiner. Tilladelse hertil skal søges i forbindelse med ansøgning om byggetilladelse.

Overfladevand fra udenomsarealer ledes primært til overfladisk nedsivning og til dræn. Der vil på udenomsarealerne være risiko for forurening af omgivelserne, hvis arealerne ikke holdes fri for gødnings- og foderspild. Der stilles derfor i miljøgodkendelsen vilkår til renholdelse af udenomsarealerne.

Skadedyr

Rotter

Ejendommen har sikringsaftale med et privat firma. Der er opstillet rottekasser med gift på ejendommen. Forebyggelse ved renholdelse af stalde mv. for foderrester mv. Alle ungdyr er på græs i sommerperioden.

Holstebro Kommune vurderer, at forholdet er tilstrækkeligt reguleret i gældende lovgivning, da husdyrbruget, i henhold til miljøbeskyttelseslovens bestemmelser, er forpligtiget til at sikre, at bygninger bliver fornuftigt vedligeholdt og fremtræder i gennemført renholdt stand, så rotternes levede muligheder på ejendommen begrænses mest muligt. Dette betyder, at husdyrbruget skal sikre, at affald eller foder ikke er tilgængeligt for f.eks. rotter, undgå rod på husdyrbruget og kontrollere rottesikringen ved døre, vinduer, rørgennemføringer og ventilationsåbninger, riste, lyskasser, skakte etc., bevoksninger, evt. ru mure, tagkonstruktioner, facaden generelt, kloaksystemets tilstand samt anmelde rotter.

Fluer

Fluer bekæmpes med klistersnore og limfælder, samt ligeledes ved hyppig udmugning og orden på ejendommen.

Der skal på husdyrbruget foretages en effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium. Såfremt husdyrbruget skulle give anledning til fluegener for omkringboende, stilles der vilkår om, at Holstebro Kommune kan forlange, at der føres en journal over fluebekæmpelsen.

Driftsforstyrrelser eller uheld

Overpumpning af gylle

Overpumpning sker vha. sugekran under konstant tilsyn. Der vil i miljøgodkendelsen ikke blive stillet vilkår til anvendelse af dødemandsknapper, timere og lign. i forbindelse med gylleanlæg, da det er Holstebro Kommunes opfattelse, at disse forhold er reguleret i eksisterende lovgivning, jvf. afsnit under påfyldning af gyllevogne.

Gylleuheld

En væsentlig risikofaktor er uheld i forbindelse med overpumpning af gylle. Der er en grøft i umiddelbar nærhed af den store gylletank (1.1.4), bygning 6 jf. bilag 3 mod nord. Terræ-

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

net hælder ikke omkring denne gyllebeholder. Ca. 30 m sydøst for den mindste gyllebeholder (1.1.5), bygning 7 jf. bilag 3 er der ligeledes en grøft.

Ansøger har oplyst, at det i tilfælde af gylleudslip vil blive dæmmet op med halmballer fra foderladen, bygning 4 jf. bilag 3. Grøften nord for den store gyllebeholder (1.1.4), bygning 6 jf. bilag 3 vil blive blokeret med jord. pumpe ved drænbrønde. Holstebro Kommune stiller derfor i miljøgodkendelsen vilkår om, at disse forholdsregler skal være udførligt beskrevet i beredskabsplanen for husdyrbruget.

Der vil i miljøgodkendelsen ikke blive stillet vilkår til anvendelse af dødemandsknapper, timere og lign. i forbindelse med gylleanlæg, da det er Holstebro Kommunes opfattelse, at disse forhold er reguleret i eksisterende lovgivning, jvf. afsnit under påfyldning af gyllevogne.

Bekæmpelsesmidler

Hvis bekæmpelsesmidler ved uheld blandes eller klumper sammen i sprøjtebeholderen, således at de ikke kan anvendes i en afgrøde, skal den ubrugelige sprøjtevæske bortskaffes som affald. Det samme gælder for større spild, som opsamles i forbindelse med uheld. Godkendelsesmyndigheden skal underrettes herom ved uheld. I akutte situationer skal beredskabet underrettes via 112. Godkendelsesmyndigheden skal klassificere affaldet som enten farligt affald eller ikke-farligt affald, og affaldet skal bortskaffes efter reglerne i affaldsbekendtgørelsen, herunder Holstebro Kommunes affaldsregulativ.

Beredskabsplan

Der er Holstebro Kommunes opfattelse at en beredskabsplan er til stor hjælp for landmanden samt ansatte, såfremt der skulle ske et uheld, både med hensyn til små hændelser som f.eks. oliespild og store som f.eks. gylleudslip, brand o.l.

Beredskabsplanen giver landmanden en mulighed for at gennemgå bedriften, og foretage en risikovurdering af, hvorvidt der skal ændres på indretning og drift således, at risikoen for forurening i forbindelse med uheld minimeres. I forbindelse med ansøgning om miljøgodkendelse er det oplyst til Holstebro Kommune, at en beredskabsplan er under udarbejdelse.

Beredskabsplanen skal indeholde et selvstændigt afsnit om afhjælpende foranstaltninger ved gylleudslip til arealerne øst for anlægget, herunder placering af drænbrønde.

BAT er bl.a.:

- at husdyrbruget har en beredskabsplan der skal benyttes i tilfælde af uheld eller lignende på husdyrbruget.
- at alle der arbejder på husdyrbruget er bekendt med beredskabsplanens indhold og ved hvor den kan findes.
- at beredskabsplanen hænges op synligt flere steder på husdyrbruget.
- at beredskabsplanen løbende holdes ajour i forhold til husdyrbrugets drift.

Der stilles vilkår til sikring af ovenstående. Beredskabsplanen skal foreligge færdig inden 6 mdr. efter godkendelsens meddelelse, og den skal skriftligt accepteres af Holstebro Kom-

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

mune. Beredskabsplanen er ikke færdig før den er skriftligt accepteret af Holstebro Kommune, og der skal være indsendt udkast senest 5 mdr. efter godkendelsens meddelelse.

Renere teknologi og ressourcestyring

Miljø- og ressourcestyring bygger på et helhedsprincip om at stræbe mod renere teknologi i landbrugsproduktionen, herunder at udskifte miljøfarlige stoffer med mere miljøvenlige stoffer, at gøre arbejdsgange og processer mindre belastende for miljøet, samt at minimere forbruget af energi, næringsstoffer, vand, pesticider osv., således at tab til omgivelserne bliver minimeret, under hensyntagen til produktionens lønsomhed.

Renere teknologi er samtidig det bærende element i husdyrloven og i miljøbeskyttelsesloven. Loven pålægger alle et ansvar, og som landmand kan man selv indføre renere teknologi og påvirke andre til at indføre renere teknologi, bl.a. ved at stille krav, når der købes ind.

På husdyrbruget er der iværksat følgende tiltag for renere teknologi, herunder besparelser på vand og el:

Energi	▪ Staldene er med naturlig ventilation og der er derfor ikke energiforbrug til dette. ▪ Der er installeret vertikale ventilatorer der har et lavere energiforbrug end en horisontale ventilator i dele af opdrætsstald (bygning 2 jf. bilag 3). ▪ Der er etableret dagslysstyring på belysning i staldene. ▪ Udendørs belysning er dagslysstyret eller med bevægelsessensorer. ▪ Der er installeret trinløs styring af ventilatorer i stalden, hvilket regulerer luftcirkulationen efter behov, og giver dermed lavest mulig forbrug af energi (bygning 2).
Vand	▪ Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild. ▪ Vaskevandet fra rengøring af mælketank og malkeanlæg genanvendes til vask af malkestalden. ▪ Vandforbruget registreres. ▪ Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.
Management	▪ Forbrug af vand, energi, foder, pesticider og handelsgødning registreres. ▪ Vakuumpumpen er oliefri, og der forekommer derfor ikke spildolie fra pumpen. ▪ Der udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskab på bedriften, hvor såvel forbrug af handelsgødning som husdyrgødning dokumenteres. ▪ Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold. ▪ Der følges løbende op på udviklingen på staldsystemer der giver den mindst mulige miljøbelastning.
Ammoniak	▪ Der etableres fast overdækning på den store gyllebeholder (1.1.4). ▪ Tilbygningen til kostalden (1.1.3) etableres med præfabrikerede drænede gulve.

Ressourceforbruget vurderes for at sikre, at husdyrbruget udvikler sig i takt med de stigende krav til ressourcebevidsthed og miljøforhold. Forbruget af ressourcer på husdyrbruget består primært af vand, el og olie, jf. Skema 9.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Skema 9. Husdyrbrugets ressourceforbrug.

Type	Forbrug før udvidelse	Forventet forbrug efter udvidelsen	% ændring
EL forbrug [kWh]	76.000	77.000	+ 1
Vand [m ³]	5.000	6.000	+ 17
Olie [liter]	7.500	7.500	+ 0

Det er oplyst, at forbrug af vand, energi og olie registreres i husdyrbrugets driftsregnskab. Desuden udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskab, hvor såvel forbrug af handelsgødning som husdyrgødning dokumenteres. Der vil i overensstemmelse hermed blive stillet vilkår om løbende registrering af ressourceforbruget med henblik på at sikre, at der løbende er fokus på at reducere forbruget.

Det bemærkes, at der på et gennemsnitligt kvægbrug bruges op til 15 % af energiforbruget på mælke/malkeanlægget. Anlægget skal derfor vurderes løbende mht. vedligeholdelse/rengøring m.v.

I husdyrgødningsbekendtgørelsen er der fastsat en lang række krav til anlæg, indretning og drift af husdyrbrug, som gælder for alle husdyrbrug. En lang række af disse anlæg og indretninger bygger på anvendelse af renere teknologi eller den bedst tilgængelige teknologi (BAT).

I godkendelsen stilles der desuden vilkår om, at husdyrbrugets malkeanlæg løbende og minimum 1 gang om året skal gennemgås af køleteknikere med henblik på at sikre, at anlægget kører energimæssigt optimalt. Servicen skal noteres i driftsjournal og kontrolrapport skal være tilgængelig for tilsynsmyndigheden.

For at sikre fokus på muligheder for energibesparelser, stilles der vilkår om, at husdyrbruget i forbindelse med projektering af det nye byggeri gennemgås af en energikonsulent med henblik på implementering af lønsomme ressourcebesparende teknologier. Det er Holstebro Kommunes opfattelse, at en energigennemgang f.eks. skal tage udgangspunkt i Dansk Landbrugsrådgivnings energisparkatalog, og som minimum skal indeholde en beskrivelse og vurdering af de aktuelle forhold samt mulighederne for indførelse af energibesparende teknologi vedr. belysning, køle- og fryseanlæg, varmeanlæg, ventilationsanlæg, maskiner og lign. samt de heraf afledte forhold, såsom f.eks. varmegenindvindingspotentialer, pumpetyper etc. Gennemgangen skal herefter foretages hvert 5. år. Der stilles vilkår om, at 5-års lønsomme teknologier som udgangspunkt skal indføres. En energifaglig person kan f.eks. være en konsulent fra et el-selskab eller lign.

Management er i henhold til Holstebro Kommunes opfattelse, at der foreligger

- planer for relevant uddannelse og efteruddannelse af personale,
- regnskab med forbrug af vand, energi, dyrehold, affald, gødning og husdyrgødning,
- planer for håndtering af uheld, ulykker og utilsigtede emissioner,
- reparations- og vedligeholdelsesplaner for udstyr,
- plan for rengøring af område og planer for minimering af gener ved udbringning af husdyrgødning.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Malkeanlæg

Vaskevandet fra rengøring af mælketank genanvendes til vask af malkestalden.

Det bemærkes, at der på et gennemsnitligt kvægbrug bruges op til 15 % af energiforbruget på mælke/malkeanlægget. Anlægget skal derfor vurderes løbende mht. vedligeholdelse/rengøring m.v.

I husdyrgødningsbekendtgørelsen er der fastsat en lang række krav til anlæg, indretning og drift af husdyrbrug, som gælder for alle husdyrbrug. En lang række af disse anlæg og indretninger bygger på anvendelse af renere teknologi eller den bedst tilgængelige teknologi (BAT).

I godkendelsen stilles der desuden vilkår om, at husdyrbrugets malkeanlæg løbende og minimum 1 gang om året skal gennemgås af køleteknikere med henblik på at sikre, at anlægget kører energimæssigt optimalt. Servicen skal noteres i driftsjournal og kontrolrapport skal være tilgængelig for tilsynsmyndigheden.

For at forbedre den generelle miljømæssige drift er BAT bl.a. følgende:

- at husdyrbruget gennemgås med henblik på besparelse på el-forbrug og andre energikilder, evt. sammen med husdyrbrugets energiselskab/konsulent.
- at der føres regnskab over forbrug af vand, energi, foder samt kunstgødning.
- at vandingssystemet vedligeholdes, således at vandspild undgås.
- at der anvendes energibesparende belysning.
- at opdage og reparere eventuelle lækager hurtigst muligt.
- at anlæg og maskiner til stadighed renholdes og vedligeholdes, således at de fungerer optimalt.

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at husdyrbruget, med de stillede vilkår, lever op til BAT på management. Herunder skal det påpeges, at tiltag til minimering af gener ved udbringning af husdyrgødning er behandlet senere i miljøgodkendelsen.

Husdyrbrugets udbringningsarealer

Drift af husdyrbrugets arealer

Husdyrgødningen udbringes på udspretningsarealer, der er ejet eller forpagtet af husdyrbruget på Sønderbyvej 8, Ulfborg. Husdyrgødningen er sammensat, jvf. skema 7. Der afsættes ikke gylle til aftalearealer. Ejendommen anvender ordningen for 2,3 DE/ha. Der er stillet vilkår om, at ejendommen overholder reglerne herfor.

Skema 10. Næringsstofsammensætning og husdyrgødningstyper til- og fraført husdyrbruget.

Besætning	Gødningstype	Kg N	Kg P	DE
Tilført ejede og forpagtede arealer				
Sønderbyvej 8, 6990 Ulfborg	Dybstrøelse	1.477	245	15,35
Sønderbyvej 8, 6990 Ulfborg	Kvæggylle	13.693	2.431	151,09
Sønderbyvej 8, 6990 Ulfborg	Anden organisk gødning	1.474*	0,00	0,00
I alt		16.644	2.677	166,44

* I ansøgningsystemet er der regnet med normer fra 05/06 for næringsindholdet i husdyrgødningen. Dyreenhedsberegningen er efter nye normer. Der er derfor tillagt 1474 kg N så mængden af N passer med de nye normal.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Sammensætningen af husdyrgødningen har betydning for den vurdering Holstebro Kommune foretager af miljøpåvirkningen ved udbringning af husdyrgødning. Der stilles derfor vilkår om, at sammensætning og maksimal mængde af husdyrgødning ikke må afvige fra det i Skema 10 angivne.

De ejede og forpagtede udspretningsarealer udgør 79,27 ha, hvoraf 30,05 ha er forpagtede. Udspretningsarealerne er fordelt i henhold til Skema 11 og er beliggende i henhold til bilag 9.

Skema 11. Fordeling af udspretningsarealer i relation til ejerforhold, mark nr. og arealstørrelse.

Marknr	Ha	Ejerforhold
Ejede arealer		
1-0	2,92	Karsten Holm, Sønderbyvej 8, 6990 Ulfborg
2-0	3,63	Karsten Holm, Sønderbyvej 8, 6990 Ulfborg
3-0	2,15	Karsten Holm, Sønderbyvej 8, 6990 Ulfborg
4-0	4,70	Karsten Holm, Sønderbyvej 8, 6990 Ulfborg
5-0	8,56	Karsten Holm, Sønderbyvej 8, 6990 Ulfborg
8-0	3,24	Karsten Holm, Sønderbyvej 8, 6990 Ulfborg
9-0	6,28	Karsten Holm, Sønderbyvej 8, 6990 Ulfborg
10-0	3,04	Karsten Holm, Sønderbyvej 8, 6990 Ulfborg
11-0	6,52	Karsten Holm, Sønderbyvej 8, 6990 Ulfborg
11-1	2,58	Karsten Holm, Sønderbyvej 8, 6990 Ulfborg
22-0	4,06	Karsten Holm, Sønderbyvej 8, 6990 Ulfborg
32-0	1,55	Karsten Holm, Sønderbyvej 8, 6990 Ulfborg
	49,23	ha ejede arealer
Forpagtede arealer		
18-0	2,17	Skov & Naturstyrelsen, Gl. Landevej 35, 7620 Lemvig
20-0	2,65	Skov & Naturstyrelsen, Gl. Landevej 35, 7620 Lemvig
24-0	4,72	Skov & Naturstyrelsen, Gl. Landevej 35, 7620 Lemvig
14-0	2,83	Preben Bendtsen, Nørhedevej 23, 6990 Ulfborg
32-1	4,60	Maartin Lerink, Sønderbyvej 4, 6990 Ulfborg
34-0	4,53	Maartin Lerink, Sønderbyvej 4, 6990 Ulfborg
35-0	1,66	Maartin Lerink, Sønderbyvej 4, 6990 Ulfborg
10-0 John	4,52	John Sylvester Holm, Thorupvej 7, 6990 Ulfborg
12-0 John	2,37	John Sylvester Holm, Thorupvej 7, 6990 Ulfborg
	30,05	ha forpagtede arealer
	79,28	ha forpagtede og ejede arealer

Forudsætninger for arealdriften

I henhold til husdyrlovens § 17, stk. 3 og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen §§ 15 og 16 må der ikke ske ændringer i udbringningsarealet eller indgås aftaler om udbringning af husdyrgødning på tredjemands arealer uden forudgående godkendelse fra godkendelsesmyndigheden. Der må ikke modtages slam eller andet affald med næringsstofindhold til udbringning på marker eller lignende.

I miljøgodkendelsen indgår arealspecifikke vurderinger. Der vil derfor i miljøgodkendelsen blive stillet vilkår om, at husdyrbruget i forbindelse med indgåelse af gylleaftaler, der ikke er omfattet af selvstændig godkendelse, skal kunne dokumentere, at gyllen udsprede på de gylleaftalearealer, der fremgår af miljøgodkendelsen. Dette kan bl.a. sikres gennem privatretslige aftaler, der er indskrevet i overførselsaftalen. Dette betyder i praksis, at der

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

ikke må udsprede gylle på de omhandlede arealer fra evt. dyrehold på den modtagende ejendom eller, kan indgås andre gylleaftaler på de anmeldte udspredearealer, såfremt harmonitrykket på de pågældende arealer er fuldt udnyttet.

Der stilles vilkår om, at der til enhver tid over for Holstebro Kommune skal kunne fremlægges diverse sædskifteplaner, gødningsplaner eller lignende, som dokumenterer, at gødningen udbringes og opbevares miljømæssigt forsvarligt i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Harmonikrav

I husdyrgødningsbekendtgørelsen stilles der krav om et bestemt forhold mellem det areal, der kan anvendes til udbringning af husdyrgødning på bedriften, og den mængde husdyrgødning, der udbringes (harmonikrav). Der er ansøgt om afsætning af en samlet produktion svarende til 166,44 DE (16.644 kg N og 2.677 kg P) på arealerne.

For at opfylde husdyrgødningsbekendtgørelsens harmonibestemmelser (forholdet mellem størrelse af dyrehold og udbringningsareal) for husdyrgødningen, der udbringes på ejede og forpagtede arealer, skal der være et udbringningsareal på minimum 72,37 ha til rådighed ved anvendelse af 2,3 DE/ha reglen. Der er 79,27 ha til rådighed, hvorfor det generelle harmonikrav er opfyldt.

BAT i forhold til udbringningsarealer er bl.a. at den producerede husdyrgødning afstemmes med udspredearealet og afgrødens gødningsbehov og i forhold til anvendt mængde og type af kunstgødning.

Der stilles vilkår om, at der til enhver tid over for Holstebro Kommune skal kunne fremlægges diverse planer, afregninger, regnskaber eller lignende, som dokumenterer, at gødningen udbringes og opbevares miljømæssigt forsvarligt i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Arealkrav iht. landbrugsloven

Landbrugsejendomme har med de hidtidige regler skullet opfylde landbrugslovens krav om egne arealer. Det ejede areal skulle udgøre en vis andel af det beregnede harmoniareal. Med vedtagelse af den nye landbrugslov, jf. bekendtgørelse nr. 243 af 22. marts 2010 ophæves ved virkning fra 1. april 2010 arealkravet. Holstebro Kommune har derfor ikke taget stilling til arealkrav. Det bemærkes, at evt. tilladelser og lign. indhentes ved Jordbrugskommissionen.

Udskiftning af udbringningsarealer

Alle ændringer i udbringningsarealer skal godkendes af Holstebro Kommune. Anmeldelse af udskiftning af bedriftens udbringningsarealer, eller udskiftning af markarealer hos tredjemand til udbringning af husdyrgødning, skal senest fremsendes til kommunen før planårets begyndelse 1. august. Holstebro Kommune skal inden 1. oktober tilkendegive, om de anmeldte arealer kan betragtes som mere sårbare end de udbringningsarealer, der skiftes ud. Hvis arealerne bedømmes mere sårbare, kan anmeldelsen trækkes tilbage, og der kan anmeldes nye arealer senest den 15. oktober. Hvis Holstebro Kommune har indsigelser imod de anmeldte arealer, skal dette meddeles anmelder senest den 31. december.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Sædskifte

Alle arealerne drives jf. 2,3 DE/ha reglen med K12 sædskifte, der er identisk med referencsædskiftet for arealerne. Da beregningerne er foretaget på et sædskifte, der ikke afviger fra referencesædskiftet, stilles der generelt ikke vilkår til anvendelsen af et specifikt sædskifte. Ejendommen skal overholde plantedirektoratets krav for bedrifter der drives under ordningen for 2,3 DE/ha.

Udbringning af husdyrgødning

Ansøgers beskrivelse

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det er et lovkrav at følge dem. F.eks.:

- regler for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200 m fra byområder på weekend- og helligdage),
- udbringningsmetoder (f.eks. ikke tilladt at bruge bredspreder til gylle),
- krav om nedfældning på visse arealer tæt på sårbar natur,
- krav til udbringningstidspunkter, der sikrer optagelse i planter,
- krav om nedbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer,
- krav om maksimale mængder husdyrgødning pr. ha,
- krav til efterafgrøder

Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvor forbrug af handelsgødning og husdyrgødning dokumenteres. Husdyrgødningen afpasses afgrødernes behov samt eventuel tilførelse af handelsgødning og udbringes under hensyn til afgrødernes vækstperiode, hvilket betyder maksimal udbytelse af næringsstoffer.

Husdyrgødningen udbringes ifølge ansøger under hensyn til de generelle regler og foregår i videst muligt omfang efter godt landmandskab, hvilket vil sige, at der tages hensyn til naboer, byområder osv.

Holstebro Kommunes vurdering

Transport

Transport af gylle til udspretningsarealerne fremgår af bilag 8. Transporter sker hovedsageligt mindre veje og passerer blot enkelte boliger. Det vurderes ikke, at transport af husdyrgødning til udbringningsarealerne er forbundet med væsentlige gener.

Bynære udbringningsarealer

Udbringningsarealerne er beliggende i primært landbrugsområde. Mark 32-1 og 32-0 er de marker, der er beliggende tættest på den samlede bebyggelse i Sønder Nissum. Arealerne ligger henholdsvis ca. 40 og 100 meter fra de bebyggede områder. Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 24 fastsætter regler for udbringning af husdyrgødning på arealer nærme-

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

re end 200 meter fra byzone, sommerhusområder, samt områder i landzone, der ved lokalplan er udlagt til boligformål. Natur og Miljø vurderer generne, trafikale og lugtmæssige, fra udbringning af husdyrgødning fra ejendommen, som begrænsede, idet der er tale om udbringning over en begrænset tidsperiode og der er tæt bevoksning i en bredde af 30 m, mellem mark 32-1 og nærmeste beboelse i Sønder Nissum.

BAT

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af gældende love og bekendtgørelse så som husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det f.eks. er et generelt lovkrav at:

- udarbejde af mark- og gødningsplaner.
- ikke at udbringe husdyrgødning mindre end 200 m fra byområder på weekend- og helligdage,
- anvende lovlige udbringningsmetoder (f.eks. ikke tilladt at bruge bredspreder til gylle),
- nedfælde gylle på sort jord og i græs mindre end 1000 meter fra sårbare naturtyper,
- nedbringe fast husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer,
- overholde maksimalt tilladt harmonitryk (DE/ha)
- etablere efterafgrøder til reduktion af nitratudvaskning i relation til produktionsform.
- ikke at udbringe flydende husdyrgødning på skrånende arealer (> 6 grader) beliggende tættere end 20 meter fra overfladevande.
- der skal være en 2 meter ubehandlet bræmme langs højt målsatte og naturlige vandløb.

Herudover er der en række BAT-forhold der ikke er direkte reguleret i dansk lovgivning eller kan tolkes i en bredere miljømæssig såsom:

- at man anvender BAT med hensyn til de maskiner, man anvender til udspredning og om nødvendigt nedpløjning af husdyrgødningen,
- at man ved afgrødehøjde under 10 cm tilstræber, at udbringe gødningen under ideelle vejrforhold, dvs. køligt, fugtigt og vindstille eller ved direkte nedfældning,
- at man ikke tilfører husdyrgødning, når marken er vandmættet, oversvømmet, frosen eller snedækket,
- anvendelse af godt landmandskab, såsom at sprede gødning i løbet af dagen, når der er mindre sandsynlighed for at folk er hjemme samt at undgå weekender og helligdage, og at være opmærksom på vindretning i forhold til nabohusene,
- behandling af husdyrgødning mhp. at minimere lugtemissioner, hvilket kan tillade mere fleksibilitet til identificering af passende egne og vejrforhold i forbindelse med tilførsel på markerne,
- sprede gødning så tæt som muligt før den maksimale afgrødevækst og optagelse af næringsstoffer finder sted,
- ikke at tilføre gødning til stejlt hældende marker,
- ikke at tilføre gødning på arealer, der støder op til vandløb (ved at efterlade et stykke jord ubehandlet).

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Holstebro Kommune forholder sig primært til de sidst nævnte forhold, da de ikke direkte er omfattet af generel lovgivning. Der udarbejdes gødningsregnskab hvert år, og husdyrgødningen udbringes under hensyn til afgrødernes vækstperiode, hvilket betyder maksimal udnyttelse af næringsstoffer.

Holstebro Kommune forholder sig primært til de sidst nævnte forhold, da de ikke direkte er omfattet af generel lovgivning. Ansøger oplyser, at husdyrgødning udbringes under hensyn til de generelle regler og i videst muligt omfang efter godt landmandskab.

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget lever op til BAT mht. udbringning af husdyrgødning, idet der stilles vilkår om, at udbringning sker i overensstemmelse med godt landmandskab, og at det ikke må udbringes husdyrgødning, når marken er vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket. Der er husdyrbruget ansvar, at evt. leverandører overholder godkendelsens vilkår.

MILJØPÅVIRKNING AF HUSDYRBRUGETS AREALER

Grundvand

Udspretningsarealerne mark nr. 32-0, 32-1, 34-0 og 35-0 ligger helt eller delvist indenfor vandindvindingsopland til Sdr. Nissum Vandværk og den yderste spids af udspretningsarealet 32-1 ligger indenfor 300 meters beskyttelseszone for vandværksboringer (hygiejnezone).

De resterende udspretningsarealer ligger udenfor vandindvindingsopland til vandværk og alle udspretningsarealerne ligger udenfor område med særlige drikkevandsinteresser, nitratfølsomme indvindingsopland og hygiejnezone for vandværksboringer.

Der vurderes i det følgende kun på udspretningsarealerne mark nr. 32-0, 32-1, 34-0 og 35-0, da risiko for forurening af grundvand kun vurderes at forekomme her.

Terrænkoten for udspretningsarealerne ligger i kote mellem 2 og 7 meter, lavest mod syd. I de omkring liggende boringer ses der i de øverste 30 meter et akkumuleret lerdække på 0 – 4 meter over grundvandsspejlet, som kan være opsprækket og mellem 0 og 20,5 meter under grundvandsspejlet. I boringerne mod nord og vest ses der generelt ikke eller kun meget tynde lerlag, mens der i boringerne mod øst ses tykke lerlag. Udbredelsen af dette ler slutter altså omkring de ovennævnte markarealer.

Ro-vandspejlet ses i de omkringliggende boringer ca. 4 meter under terræn. Det terrænnære og regionale grundvandsmagasins trykpotentiale er i kote henholdsvis 5 til 2,5 meter og > 2,5 meter, faldende mod nordøst. Der er en nedadrettet gradient, som medfører transport af stoffer fra overfladen til grundvandet, dog er der ved de lavestliggende markarealer (mark nr. 34-0) en opadrettet gradient, hvorved stoffer har vanskeligere ved at trænge ned i grundvandet.

Jordbundstypen ved de fire udspretningsarealer er grovsandet jord (JB1).

De nærmeste boringer anvendes til indvinding til markvanding.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Ved arealerne er der altså ud fra nuværende viden dårligt lerdække og strømning af stoffer sker fra overfladen og nedad til underliggende grundvand på nær ved dele af mark nr. 34-0 hvor der ses en opadrettet gradient.

Nitratudvaskningen fra rodzonen er beregnet for udspretningsarealerne marknr. 32-0, 32-1, 34-0 og 35-0 er beregnet til 40 mg/l med en mindrebelastning på 3 mg/l i forhold til nudrift.

Der ses ikke noget indhold af nitrat og kun meget lave værdier af sulfat i råvandsanalyse fra Sønder Nissum Vandværks borer. Holstebro Kommune vurderer således, at der ikke skal sættes yderligere vilkår om sikring af grundvand til drikkevand.

Generelle betragtninger for Natura 2000-områder

Natura 2000 er en fællesbetegnelse for EU's naturdirektiver; EF-fuglebeskyttelsesdirektiv, EF-habitatdirektiv samt Ramsar-konventionen, der tilsammen beskytter Natura 2000-områderne gennem de i direktiverne opstillede beskyttelseskrav.

Før kommunalbestyrelsen træffer afgørelser i sager iht. husdyrloven §§ 10, 11, 12 eller 16, om etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug, skal der, i henhold til § 8, stk. 6, nr. 2-3 i habitatbekendtgørelsen³, af kommunalbestyrelsen, foretages en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, vil medføre forringelser af internationale naturbeskyttelsesområder eller medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, områderne er udpeget for, eller for arter beskyttet af direktivets bilag IV. Denne vurdering skal foretages ud fra forsigtighedsprincippet jvf. EF-domstolen⁴. Dette medfører, at hvis det ikke på baggrund af objektive kriterier, kan udelukkes at projektet i sig selv eller i sammenhæng med andre, påvirker udpegningsgrundlaget væsentligt eller medfører negativ påvirkning af bevaringsmålsætningen. Dette medfører udarbejdelse af en konsekvensvurdering, derudover er der krav om konsekvensvurderinger, hvis et Natura 2000-området efter kommunalbestyrelsens vurdering ikke beskyttes tilstrækkeligt.

I praksis betyder dette udarbejdelse af en foreløbig vurdering af, hvorvidt der skal stilles skærpede krav ud over det almindelige beskyttelsesniveau opstillet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens⁵ bilag 3. Vurderer kommunalbestyrelsen, at det er nødvendigt at stille skærpede vilkår for, at der ikke vil ske skade på et Natura 2000-område, er kommunalbestyrelsen forpligtet til at stille skærpede vilkår. Vurderes de skærpede vilkår ikke at være tilstrækkelig til at imødegå en skade på et internationalt naturbeskyttelsesområde, skal kommunalbestyrelsen afslå at godkende ansøgningen.

Der er med baggrund heri foretaget en vurdering af udpegningsgrundlagets miljøtilstand og eventuelle påvirkninger som følge af miljøgodkendelsen. Vurderingen er bl.a. foretaget på baggrund af basisanalyserne, STOQ, DMU's forskningsresultater og naturdatabasen⁶ og data fra Conterra ApS vedr. næringsstoffbalancer. Derudover inddrages Vandmiljøplan III, Grøn Vækst og de kommende Natura 2000-planers mulige betydning, således at miljø-

---

³ Bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

⁴ Hjertemuslingedommen fra 2004 danner præcedens for anvendelse af forsigtighedsprincippet.

⁵ Bek. nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

⁶ Naturdatabasen på Danmarks Miljøportal, Overfladevand.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

godkendelsen ikke strider imod andre tiltag, der sammen har til formål at fremme udpegningsgrundlagets miljøtilstand.

Beskrivelse af Nissum Fjord og udpegningsgrundlag

Ejendommen og udspretningsarealerne er beliggende i oplandet til Nissum Fjord som er udpeget til Natura 2000-område (N65), Habitatområde (H58), Fuglebeskyttelsesområder (F38) og Ramsarområder (R4).

Nissum Fjord består af 3 bassiner: Yder Fjord (inkl. Bøvling Fjord), Mellem Fjord og Felsted Kog. Ca. 70 % af ferskvand tilledt fjorden kommer via Storå-systemet, der udmunder i Felsted Kog. Nissum Fjords opland er på 167.876 ha, og er domineret af landbrugsarealer, som udgør ca. 61 %⁷ af oplandet, hvilket svarer til et landbrugsareal på ca. 102.400 ha.

Nissum Fjord, inkl. den yderste del af Storå, samt området omkring Indfjorden og Tang Sø, er udpeget som Natura 2000-område⁸.

Udpegningsgrundlaget for Nissum Fjord⁹ fremgår af nedenstående tabeller. Naturtyper, hvis primære påvirkning forventes at skyldes atmosfærisk kvælstofdeposition behandles under tør natur, mens de resterende behandles i det efterfølgende. Fuglearter i udpegningsgrundlaget fremgår af tabel 2, og andre arter fremgår af tabel 3.

Tabel 1 Udpegningsgrundlaget for Nissum Fjord jf. SNS 2009¹⁰. Den naturtype der er anført med "*" er særligt prioriteret.

Nr.	Naturtype
1150*	Kystlaguner og strandsøer
3130	Ret næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredden
3140	Kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger
3150	Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
3260	Vandløb med vandplanter

Tabel 2 Udpegningsgrundlaget omfatter følgende fuglearter, for hvilke det skal sikres, at de kan overleve og formere sig i deres udbredelsesområde.

Fuglearter	Ynglende	Trækkende
Rørdrum	X	
Knopsvane		X
Pibesvane		X
Sangsvane		X
Bramgås		X
Kortnæbbet gås		X
Lysbuget korttegås		X
Pibeand		X

⁷ Miljøministeriet, Vandområde 1.4 Nissum Fjord.

⁸ For yderligere beskrivelse af området henvises til bl.a. basisanalyserne.

⁹ Udpegningsgrundlaget for den tørre natur er medtaget under afsnittet "Tør natur" såfremt husdyrbruget eller arealerne vurderes at have en effekt på disse.

¹⁰ Opdateret udpegningsgrundlag 2009.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Fuglearter	Ynglende	Trækkende
Krikand		X
Spidsand		X
Toppet skallesluger		X
Stor skallesluger		X
Rørhøg	X	
Plettet rørvagtel	X	
Klyde	X	X
Hvidbrystet præstekrave	X	
Almindelig Ryle	X	
Brushane	X	
Lille kobbersneppe		X
Splitterne	X	
Fjordterne	X	
Havterne	X	
Dværgterne	X	

Tabel 3 Udpegningsgrundlaget omfatter følgende arter, for hvilke det skal sikres, at de kan overleve og formere sig i deres udbredelsesområde. Den art der er anført med ”*” er særligt prioriteret

Nr.	Art
1095	Havlampret
1096	Bæklampret
1099	Flodlampret
1103	Stavsild
1106	Laks
1355*	Odder
1831	Vandranke

Regionplanens målsætning

Nissum Fjord er i Ringkøbing Amts regionplan udlagt med en skærpet målsætning: *”Der skal være et naturligt og alsidigt plante- og dyreliv, som er upåvirket eller kun svagt påvirket af næringsstoffer, miljøfarlige stoffer og anden kulturpåvirkning.”* Følgende parametre anvendes til at vurdere opfyldelse af den overordnede skærpede målsætning:

- Udbredt vegetation med en dybdegrænse større end 2 m.
- Sommersigt dybde større end 2 m.
- Størst mulig vandskifte med Vesterhavet og saltholdighed på 8-20 ‰ i Yder Fjord, op til 12 ‰ i Mellem Fjord og højst 4 ‰ i Felsted Kog.
- Mindst mulig variation i saltholdigheden over kortere tidsrum.
- Varieret dyreliv tilpasset saltholdighedsforholdene i fjorden.

Tilstand

Regionplanens målsætning for Nissum Fjord er ikke opfyldt. *”Næringsstofflørslerne vurderes til i mange år at have været hovedårsag til manglende opfyldelse af regionplanens målsætning for miljøtilstanden i fjorden. Ændret arealanvendelse i oplandet i forhold til intensiveret jordbrug, færre naturområder, byudvikling med deraf følgende udledninger af*

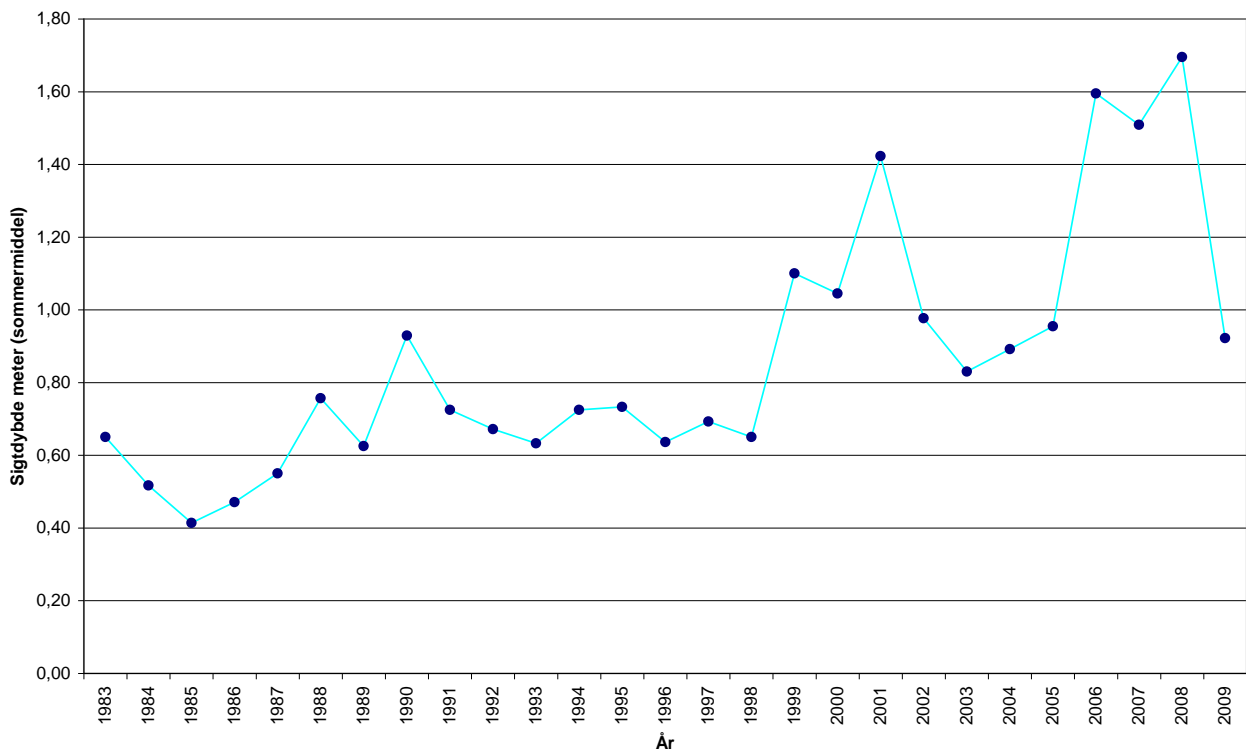
TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

spildevand mm., industriudledninger mm. er hovedfaktorer i forhold til den generelle påvirkning af fjorden med næringsstoffer” Samt ”Den interne fosforbelastning fra sedimentet i fjordbunden har også betydning for miljøtilstanden i fjorden i form af en forsinket effekt af reduceret fosforbelastning fra kilder i oplandet.”¹¹

I oplandsanalysen¹² for Nissum Fjord er det anført, at indsatsen i forhold til Fjorden bør koncentreres i Felsted Kog. Det fremgår af figur 1, at sommermiddel sigtdybden udviser store år til år variationer i Felsted Kog, og at fjorden i perioden 2003 til 2008 var inde i en positiv udvikling med stigende sigtdybde. I 2009 er sigtdybden imidlertid faldet til 2004 niveau. Vandets klarhed (sigt dybden) er en god parameter til på enkel måde, at registrere og beskrive mulighederne for udbredelsen af bundplanter, idet mængden og dybdeudbredelsen primært styres af lys. Årsagen til den dårlige sigt dybde er først og fremmest meget store planktonmængder, som følge af de store tilførsler af næringsstoffer fra oplandet.

Figur 1. Udvikling i sigt dybde i Felsted Kog (sommerrmiddel)¹³

Det fremgår af basisanalysen at Felsted Kog, som er kategoriseret som ”kystlagune” (1150) og derfor en del af udpegningsgrundlaget, har ugunstig bevaringsstatus, primært grundet en fortsat høj næringsstofbelastning fra de omkringliggende landbrugsarealer. Belastningen af næringsstoffer er en trussel for naturtypen kystlagune, Felsted Kog er derfor en stærk eutrofieret brakvandslagune, hvor eutrofieringen er slået fuldt igennem. Dette betyder bl.a., at dækningsgraden af bundplanter er vurderet at være langt fra den målsatte udbredelse.

¹¹ Basisanalysen, del II.

¹² Oplandsanalysen 2006.

¹³ Danmarks Miljøportal, Overfladevand (STOQ).

Byn og Søndersund er "Ret næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredden" (3130), og i Ringkøbing Amts regionplan er de udlagt med en målsætning om at være naturvidenskabeligt referenceområde. Byn lever op til sin målsætning og har jf. basisanalysen i perioden 2001-2005 haft stabile vandkemiske data. Søndersund lever ikke op til sin målsætning omkring de vandkemiske parametre, og basisanalysen indikere at tilstanden kan blive forringet grundet øget næringsstofberigelse. Tang Sø og Indfjorden som er kategoriseret som "Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks" (3150). Begge med en målsætning på A1/B i regionplanen¹⁴. Indfjorden er via Grønkær Bæk forbundet med Søndersund og Byn som sammen med drængrøftning har en negativ effekt på undervandsvegetation i Indfjorden. Tang Sø lever ikke på til den fastsatte målsætning, hvilket primært er forårsaget af næringsstofberigelse fra Flynder Å-oplandet. jf. basisanalysen. Projekter, der afvander via Storå-systemet til Felsted Kog, vurderes pga. hydrologien ikke at kunne påvirke dette område væsentligt negativt.

Holstebro Kommune er ikke i besiddelse af tilstrækkeligt data vedr. naturtypen "Kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger (3140)" og naturtypen lader sig derfor ikke nærmere vurdere.

For "vandløb med vandplanter" (3260) vurderes grødeskæring at være den primære trussel, idet det medfører markant ændrede forhold for plante- og dyrelivet i vandløbet og omkring dette. Vandplanterne udgør således en nøglerolle i vandløbet ved at stabilisere bunden, skabe variation i strømmen, differentiere aflejring af partikler og fjerne næringsstoffer. Eutrofiering kan have en betydning for sammensætningen af plantesamfundet, men den største trussel i forhold til biodiversiteten vurderes at være udretning af vandløb samt grødeskæring.

Vegetationen udgør fødegrundlaget for en række fuglearter, som udgør dele af udpegningsgrundlaget for Nissum Fjord. En øget næringsstofudvaskning vil jf. basisanalysen kunne have betydning for de fuglearter, der lever af bundvegetationen, da mængden af planter reduceres som følge af eutrofiering. De planteædende fuglearter, hvis fødegrundlag vil blive yderligere reduceret, er lysbuget knortegås, knopsvane, krikand, spidsand og pibeand som har været i markant tilbagegang grundet eutrofieringen af Nissum Fjord. Derudover er spidsand, kobbersneppe, alm. ryle og brushane som tidligere har været udsat for kraftige tilbagegange. Brushane er nu helt forsvundet som ynglefugl fra strandengene omkring Nissum Fjord primært grundet tilgroning af ynglelokaliteter. Det forventes, at de øvrige udpegede fugle som eksempelvis pibe- og sangsvane, rørdrum, bram- og kortnæbbet gås ikke nødvendigvis vil blive påvirket negativt som følge af en svagt øget næringsstofbelastning, idet en øget tilførsel dels kan øge fødegrundlaget for disse fugle, dels fordi visse arter ændrer fourageringsadfærd. Mens arter som toppet og stor skallesluger primært er afhængige af opretholdelse af både fouragerings-, raste- og overnatningslokaliteter som ikke umiddelbart vurderes truet. Lille kobbersneppe, klyde, splitterne, fjordterne, havterne, dværgterne, hvidbrystet præstekrave og plettet rørvagtel forventes de

¹⁴ Søer hvor særlige naturværdier ønskes beskyttet selv om søen udsættes for en vis kulturpåvirkning. A1-målsætningen henfører til beskyttelsen af særlige naturværdier, og B-målsætningen henfører til basismålsætningens krav til vandkvalitet og naturindhold i øvrigt, jf. Ringkøbing Amts regionplan 2005.

primære trusler enten at være manglende ynglelokaliteter grundet tilgroning, forstyrrelse eller prædation. Der vurderes ikke umiddelbart at være trusler for rørhøg inden for det udpegede område ved Nissum Fjord.

En forbedring af forholdene for de internationalt beskyttede arter, vil også betyde en forbedring af forholdene for en række truede danske ynglefugle som vibe, rødben og stor kobbersnepe.

De væsentligste trusler mod flod- og havlampretten vurderes generelt at være tilknyttet opholdet i ferskvand, hvor etablering af fysiske spærringer, såsom opstemninger kan forhindre fiskene i at nå egnede gydesteder. Eksempelvis forventes havlampretten at gyde i Tvis Å og Nissum Fjord benyttes derfor som migrationsrute for havlampretternes gydevanndring. Flodlampretten forekomst i Nissum Fjord er ukendt. I forbindelse med undersøgelsesprogrammet over Skjern Å Naturprojektet var et af de vigtigste resultater fra 2000 undersøgelsen, at hav- og flodlampretlarverne udviste udpræget substratpræference for slam aflejret i kantvegetationen (typisk siv) og finkornet sand/ slam aflejret i grødedøer¹⁵. Kendskabet til hav- og flodlamprettens specifikke krav er dog mangelfuldt, og truslerne mod hav- og flodlampretter i Nissum Fjord lader sig derfor ikke nærmere vurdere.

I modsætning til hav- og flodlampret lever bæklampret hele sit liv i vandløbene. Bæklampretten er fundet almindelig udbredt i tilløbene til Nissum Fjord, arten vurderes ikke at være truet i Nissum Fjord udpegningsområdet.

De væsentligste trusler mod stavsilden vurderes generelt at være: fiskeri, eutrofiering i vandløb og fjorde, udledning af surt vand og okker fra drænede arealer samt dårlige fysiske forhold i vandløbene. Kendskabet til stavsildens specifikke krav er dog mangelfuldt, og truslerne mod stavsilden i Nissum Fjord kan derfor ikke vurderes nærmere.

Nissum Fjord er primært et gennemgangsvand for laksens vandring til og fra gydepladserne i ferskvand og ud i havet. Den største trussel mod laksens overlevelse i Nissum Fjord vurderes at være fiskeri.

På baggrund af odderens positive fremgang i Jylland i løbet af 1990'erne, og forekomsten mange steder i Nissum Fjordområdet vurderes der ikke umiddelbart at være trusler mod den inden for Nissum Fjord udpegningsområdet. Det er dog vigtigt, at der forsat findes yngle- og fourageringsmuligheder inden for området.

Vandranke, den sidste art som udgør udpegningsgrundlaget, antages generelt at være en konkurrencesvag art, der kun vokser, hvor der i miljøet er lave næringsstoffkoncentrationer, svag strøm og gode lysforhold. Den store forekomst af vandranke i afvandningskanalen syd for Felsted Kog hænger givetvis sammen med en relativt hårdhændet vedligeholdelse med 2 årlige grødeskæringer. Herved får vandranken forbedrede lysforhold. Det formodes ikke at vandranke ynder at blive grødebeskåret. Bestanden i afvandningskanalen vurderes at være stabil og synes ikke umiddelbart truet.

Herbicider

¹⁵ DFU-rapport 134-04.

En del af regionplanens målsætning for Nissum Fjord er udbredt vegetation med en dybdegrænse større end 2 m. Der forventes, at denne vegetation primært vil bestå af ålegræs, der er den mest almindelige blomsterplante i vore kystnære farvande. Ålegræsområder fungerer bl.a. som fourageringsområder for fugle og opvækstområder for fisk og smådyr. Udbredelsen af ålegræs ud fra kysten anvendes ofte som en indikator på miljøtilstanden i de kystnære områder. I efteråret 2007 igangsatte DMU og MCR et projekt, der havde til formål, at undersøge forekomsten af landbrugs herbicider i Nissum Fjord¹⁶. Vandprøverne blev taget i hhv. Mellem Fjord og Felsted Kog i Nissum Fjord. Undersøgelserne verificerede en række stoffer og nedbrydningsprodukter af stoffer, hvoraf 12 er herbicider og 8 er nedbrydningsprodukter af herbicider. Det er tidligere påvist, at ukrudtsmidler kan skade bl.a. plantetilvæksten på ålegræs ved lavere koncentrationer end de koncentrationer, hvor de enkelte stoffer har effekt¹⁷. Den anvendte målemetode er oprindeligt udviklet til ferskvand, men da Felsted Kog er relativ fersk (~4 ‰), kan det ikke afvises, at anvendelsen af herbicider i oplandet til Nissum Fjord har en negativ effekt på målsætningen i Nissum Fjord. Anvendelsen af herbicider i på landbrugsjord reguleres ikke i lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug, og behandles derfor ikke yderligere.

Næringsstoffer

I Felsted Kog er fosfor sandsynligvis den begrænsende faktor for algeproduktionen, men betydningen af nitratudvaskningen øges ud mod slusen, jf. Basisanalysen del II¹⁸. Oplandsanalysens begrundelse for vigtigheden, af en reduktion af næringsstofftilførslerne til Felsted Kog i forhold til den resterende del af Nissum Fjord er, at Felsted Kog modtager ca. 70 % af næringsstofftilførslen via Storå-systemet, samt at en reduktion til Felsted Kog vil gavne hele Nissum Fjord sammenlignet med hvis reduktionerne blev foretaget i Flynderå's vandsystem, hvor reduktionen kun vil gavne Yder Fjord og Indfjorden.

Husdyrtrykket i oplandet til Nissum Fjord

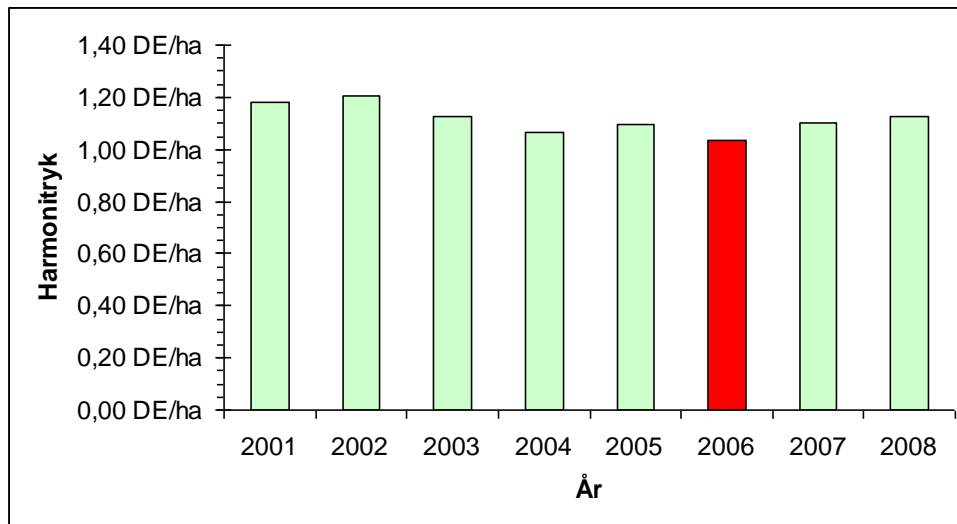
Strukturudviklingen i husdyrproduktionen går på landsplan mod færre men større husdyrbrug. Det fremgår af basisanalysen, at antallet af dyreenheder i oplandet til Nissum Fjord er fordelt på ca. 55 % kvæg, 35 % svin og 10 % andre husdyr¹⁹.

¹⁶ Arbejdsrapport fra DMU nr. 244, 2008. Forekomst af herbicider i Nissum Fjord

¹⁷ Nielsen, L.W. & Dahllof, I. 2007: Direct and indirect effects of the herbicides Glyphosate, Bentazone and MCPA on eelgrass (*Zostera marina*). - Aquatic Toxicology 82(1): 47-54.

¹⁸ Vandrammedirektivets basisanalyse del II

¹⁹ Analyse af jordbrugserhvervene 2009.

Figur 2. DE/ha i oplandet til Nissum Fjord i årene 2001-2008²⁰

Udviklingen i DE/ha i oplandet til Nissum Fjord fremgår af figur 2. Antallet af DE/ha er i perioden fra 2001 frem til 2008 reduceret med 0,06 DE/ha, det kan derfor konkluderes at der overordnet for Nissum Fjord ikke sker nettoudvidelser af husdyrproduktionen. Det betyder generelt, at en etablering/udvidelse i oplandet til Nissum Fjord i væsentligt omfang vil blive modregnet ved, at der sker en nedlæggelse.

De nye omregningsfaktorer for dyreenheder jf. den nye husdyrgødningsbekendtgørelse²¹, reducerer antallet af kvæg/DE og mink/DE. For kvæg og mink skal der anvendes hhv. 15-20 % og ca. 45 % mere areal. På landsplan forventes det, at medføre et øget arealkrav på ca. 4 %, samt en reduktion i det samlede fosforoverskud på ca. 10 % jf. høringsbrev af 19.05.09²². Holstebro kommune vurderer, at oplandet omkring Nissum Fjord som minimum har samme reduktion som i resten af landet.

Fosfor i oplandet til Nissum Fjord

Vandmiljøplan III indeholder en målsætning om en halvering af fosforoverskuddet fra landbruget i 2015 i forhold til overskuddet på 32.700 ton P i 2001/2002 på landsplan²³. Landbruget bidrager med ca. 40 % af fosfortilførslen til Nissum Fjord²⁴. Det fremgår af basisanalysen, at der ikke forventes en reduktion af fosforafstrømningen til Nissum Fjord, således at den samlede fosforbelastning i 2015 forventes at ligge på det nuværende niveau på 65 ton fosfor. I denne vurdering er ikke medtaget omlægningen af dyreenhedsberegningen, der vil medvirke til en reduktion på minimum 10 % af den udbragte fosfor i oplandet til Nissum Fjord.

²⁰ Beregnet ud fra gødningsregnskaber vha. CTtools. Conterra A/S har oplyst Holstebro Kommune, at gødningsregnskaberne i 2006 var behæftet med fejl, hvorfor 2006 ikke bør indgå i vurderinger.

²¹ Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v af 10.07.09.

²² Høringsbrev, Høring over udkast til ændring af husdyrgødningsbekendtgørelsen.

²³ Vandmiljøplan III – aftale om vandmiljøplan III 2005-2015 mellem regeringen, Dansk Folkeparti og Kristendemokraterne

²⁴ Miljøministeriet, vandområde, 1.4 Nissum Fjord

Fosfor kan tabes til overfladevande som opløst og partikulært bundet organisk eller uorganisk fosfor. Tabet af partikelbundet fosfor fra dyrkede oplande udgør i mange situationer mere end halvdelen af det totale fosfortab. Partikelbundet fosfor tilføres ferske vande via vind-, vand- og brinkerosion og fra kunstigt drænede arealer. Tab af opløst fosfor fra landbrugsjord sker via overfladeafstrømning og udvaskning fra landbrugsjord til dræn og øvre grundvand. Fosfortab fra det dyrkede areal er også præget af meget stor rumlig variation, uanset hvilken tabsproces, der måtte være aktiv. Det er anslået, at omkring 10 % af det dyrkede areal resulterer i omkring 90 % af fosfortabet til overfladevande. Når jordens infiltrationskapacitet overskrides, begynder vandet at løbe af på jordoverfladen. Det strømmende vand kan rive jord med partikelbundet fosfor løs, som skylles med vandet, hvorefter det deponeres i lavninger, vandløbsbræmmer eller transporteres videre til grøfter, vandløb og søer. Erosion foregår som overfladeerosion, eller vandet kan samle sig i riller på skrånende arealer. Risikoen for overfladeafstrømning stiger som følge af arealets hældning og dennes udstrækning. Konkave skråninger med konkav tværsnitsprofil er mest udsatte for erosion, da den konkave tværsnitsprofil bevirker, at vandet fra et større område samles i en koncentreret strøm. Erosion kan derfor lokalt medføre meget store tilførsler af fosfor til vandmiljøet.

Jordens bindingskapacitet for fosfor stiger i takt med stigende indhold af ler og jern- og aluminiumoxider, og jordens fosforbindingskapacitet varierer meget i Danmark. I mineraljorde findes hovedparten af jordens fosfor bundet i lerfraktionen eller på belægninger af jern- og aluminiumoxider på større partikler. På jorde med højt lerindhold kan der, især i forbindelse med kraftig nedbør, opløses fosfor og løsrives fosforrige partikler fra overjorden, som transporteres ned gennem sprækker og større porer til eventuelle drænrør dybere nede, og via disse blive transporteret ud til vandmiljøet. Der er en principiel sammenhæng mellem jordens fosforstatus og risikoen for fosfortab. Dette er vist ved flere enkeltstående undersøgelser, hvor fosforstatus, målt f.eks. ved fosfortallet, varierede, medens transportbetingelserne var ensartede²⁵. Der er imidlertid ikke lavet tilstrækkeligt med undersøgelser til at kvantificere denne sammenhæng under praktiske forhold. Det er Holstebro Kommunes vurdering, at forsigtighedskriteriet medfører, at der skal foretages en individuel vurdering af bedriftens jorde baseret på tabsrisiko og jordernes fosfortal. Dansk landbrugsrådgivning anbefaler, at der tilføres samme mængde fosfor, som afgrøden bortfører ved fosfortal 2-4²⁶. Dette underbygges yderligere af oplandsanalysen, som indikerer at fosforoverskuddet har betydning for den samlede fosfortilførsel til fjorden.

Risikoarealer i relation til terrænforhold

Det fremgår af ansøgningen, at udbringningsarealerne tilhørende Sønderbyvej 8 er beliggende på relativt fladt terræn, og der er på husdyrbrugets udbringningsarealer ikke konstateret områder med hældninger over 6 grader i umiddelbar nærhed af vandløb eller grøfter. Udbringningsarealerne vurderes derfor ikke at være særlige risikoarealer mht. overfladeafstrømning.

²⁵ Heckrath, G. et al., 1995. Phosphorus leaching from soils containing different P concentrations in the Broadbalk experiment. J. Environ. Qual. 24, 904-910. & Pote, D.H., et. Al., 1999. Relationship between phosphorus levels in three ultisols and phosphorus concentration in runoff. J. Environ. Qual. 28, 170-175.

²⁶ Knudsen, L., 1998. "Pas på fosfor". Landbrugets Rådgivningscenter, Århus, Danmark.

For at reducere risikoen for forureningen af vandmiljøet stilles der vilkår om, at udbringning af gødning mm. ikke må foretages, når jorden er mættet med vand, oversvømmet, frossen eller dækket af sne. Herudover stilles der vilkår om, at der ikke må etableres nye afvandringsrender på markerne til afledning af vand til vandløb, grøfter, søer, dræn eller lign. Holstebro Kommune har vurderet, at der ikke herforuden er behov for at stille skærpende vilkår til sikring mod overfladeafstrømning til vandmiljø.

Jordbundstyper

De ejede og forpagtede udbringningsarealer er bestående grovsandede jorde (JB1), samt siltjorde (JB10) og humusjord (JB11), jf. bilag 12. Da udbringningsarealerne ikke er beliggende på lerjorde ($5 \leq JB \leq 10$) vurderes jorderne ikke at være omfattet af fosforklasse I og III.

Lavbundsarealer og detailafvandringsforhold

Ca. 26,16 ha er beliggende på lavbundsarealer uden okkerklasse i oplandet til Nissum Fjord, jf. bilag 14. Arealerne er drænede og da Nissum Fjord vurderes at være overbelastet med fosfor kategoriseres arealerne derfor som fosforklasse II. De øvrige arealer kategoriseres som fosforklasse 0.

Nogle af ejendommens arealer er lavbundsområder beliggende i interesseområdet for Nissum Fjordeng pumpelag. På grund af de specielle og relativ stabile afvandringsforhold der råder på disse arealer, vurderes det, at alene arealer beliggende lavere end 25 cm DVR, inden for pumpelagets interesseområder, skal reguleres som lavbundsarealer.

Fosforoverskud

På bedriftsniveau er der ansøgt om udspredning af en samlet fosformængde på 2.677 kg P på arealerne, hvilket er mindre end det maksimalt tilladte i henhold til husdyrbrugslovens beskyttelsesniveau, jvf. godkendelsesbekendtgørelsens bilag 3. Udbringning af 2.677 kg P betyder, at der på arealerne på bedriftsniveau udbringes fosfor svarende til et arealspecifikt overskud på 8,4 kg P/ha, jvf. Skema 12.

Skema 12. Oversigt over fosfortilførsel og fraførsel i ansøgt drift, samt beregning af fosforoverskud for det ansøgte projekt.

Er fosforoverskud på bedriftsniveau overholdt i forhold til husdyrlovens beskyttelsesniveau	Ja
Fosfor tilførsel i ansøgt drift	2.677 kg P/år
P tilført pr. ha/år i ansøgt drift	33,8 kg P/ha/år
P-fracførsel med sædskifte (arealvægtet gennemsnit)	25,4 kg P/ha/år
P-overskud/ha/år for ansøgt projekt	8,4 kg P/ha/år

Det fremgår af oplandsanalysen at ”Fosfor fra landbruget bidrager væsentligt til den samlede fosfortilførsel, og på de arealer der er defineret som fosfor-risikoarealer, vil det have gavnlig effekt på fosfortilførslen til fjorden at mindske fosforoverskuddet”²⁷. Fosforoverskuddet var i perioden 2005-2008 i gennemsnit 12 kg P/ha i oplandet til Nissum Fjord, hvor fosforoverskuddet er mindst i området syd for Nissum Fjord samt nord for Holstebro by²⁸. Husdyrbrugets arealer bidrager i gennemsnit med et fosforoverskud på 8,4 kg

²⁷ Oplandsanalysen, Nissum Fjord og opland – analyse af miljøtilstand og næringsstoftransport.

²⁸ Beregning af P-overskud pr. ha. Pr. blok. Beregningerne er foretaget på baggrund af gødningsregnskabet, Beregningerne er foretaget ved at lade en bedrifts sædskifte roterer over bedriftens omdriftsareal. For ikke

P/ha/år og dermed har et lavere fosforoverskud end gennemsnittet i oplandet til Nissum Fjord. Det er Holstebro Kommunes vurdering at husdyrbrugets arealer ikke i sig selv kan påvirke Natura 2000-området væsentligt med fosfor.

Risikoarealer, terrænforhold og overfladevand

Nedenstående vurderinger er baseret på en generel risikovurdering mht. om der kan ske et lille eller et stort tab af fosfor til vandmiljøet. Der er i beskyttelsesniveauet fastsat forskellige beskyttelser af forskellige jordbundsforhold. Herudover er der foretaget en vurdering af alle udspretningsarealer i relation til risikoen for overfladeafstrømning og brinkerosion ved grøfter, vandløb og søer. Såfremt terrænhældninger ned mod overfladevande er skrånende (> 6 grader) eller stærkt skrånende (> 12 grader), er der stor risiko for overfladisk næringsstofafstrømning, og arealerne er typisk ikke egnede til udbringning af husdyrgødning med mindre dyrkningsforanstaltninger til afhjælpning heraf iværksættes. I vurderingen af overfladevande tages der ikke alene hensyn til den målsætning, det primære overfladevand har i det aktuelle område, men der tages også hensyn til slutrecipientens sårbarhed, herunder vandløbstrækninger, søer og kystområder m.v. Det vurderes om vilkår om f.eks. dyrkningsfrie zoner eller ændret markdrift, såsom køreretning er tilstrækkeligt til at minimere risikoen for f.eks. overfladeafstrømning. Alternativt kan der stilles krav om, at de pågældende ikke kan indgå i driften

Udbringningsarealerne er beliggende på relativt fladt terræn, og der er på husdyrbrugets udbringningsarealer i Holstebro Kommune ikke konstateret områder med hældninger over 6 grader i umiddelbar nærhed af vandløb eller grøfter. Udbringningsarealerne vurderes derfor ikke at være særlige risikoarealer mht. overfladeafstrømning.

For at reducere risikoen for forureningen af vandmiljøet stilles der vilkår om, at udbringning af gødning mm. ikke må foretages, når jorden er mættet med vand, oversvømmet, frossen eller dækket af sne. Herudover stilles der vilkår om, at der ikke må etableres nye afvandsrender på markerne til afledning af vand til vandløb, grøfter, søer, dræn eller lign. Holstebro Kommune har vurderet, at der ikke herforuden er behov for at stille skærpende vilkår til sikring mod overfladeafstrømning til vandmiljø.

Risikoarealer, afvandingsforhold, og fosforbindingskapacitet

Mark 14-0, 11-0 og 11-1 er beliggende på lavbundsjord, som er omfattet af okkerklasse I, kun ca. 10 m fra Krogbæk/Stavkær Grøft, som har udløb til Nissum Fjord. Holstebro Kommune vurderer, at der i overensstemmelse med forsigtighedsprincippet skal indhentes dokumentation for ledig fosforbindingskapacitet for disse arealer, der er beliggende i oplandet til Natura 2000-området indenfor 2 år. Der er stillet vilkår herom. Holstebro Kommune vurderer, at der for arealer uden ledig fosforbindingskapacitet skal stilles vilkår om fosforbalance med henblik på at reducere risikoen for øget udvaskning af fosfor til Nissum Fjord.

Fosforbalancen opgøres som forskellen mellem den tilførte mængde fosfor og den mængde fosfor, som fraføres med afgrøderne efter de gældende normer for anvendt sædskifte jf. retningsgivende normer for fosfor iht. Plantedirektoratets vejledning om Gødnings- og

---

omdriftsafgrøder foretages en stedspecifik beregning af overskud, udarbejdet gennem CTtools af Holstebro Kommune. Gødningsregnskaberne fra 2006 er ikke medtaget grundet datafejl.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

harmoniregler. Der stilles vilkår om at fosfortal maksimalt må være fem år gamle, for ejede/forpagtede udbringningsarealer i oplandet. Det er Holstebro Kommunes vurdering at der skal udtages fosfortal pr. 5 ha.

Nitrat

Vandmiljøplan III fastlægger, at der skal sikres en reduktion på 13 % af nitratudvaskningen fra landbruget i 2015 i forhold til udvaskningen i 2003 på landsplan. Basisanalysens del II vurderer, at nitrattilførslen til Nissum Fjord ved udgangen af 2015 vil være på 1.952 ton N, hvilket svarer til en reduktion på ca. 18 % i forhold til niveauet i 2001²⁹. Landbruget bidrager med ca. 83 % af tilførslen af nitrat til Nissum Fjord³⁰. I perioden fra 2005-2008 var det beregnede gennemsnit af nitratoverskud per ha i oplandet til Nissum Fjord på 75 kg N³¹.

Oplandsanalysen konkluderer, at ca. 50 % af det samlede opland til Nissum Fjord er højrisikoarealer for udvaskning af nitrat til vandmiljøet, hvilket de af staten fastsatte nitratklasser langt fra kan honorere, idet disse arealer udgør 32 % af oplandet. Modelberegninger i oplandsanalysen indikerer, at en fremtidig miljøtilstand, hvor vegetationen er udbredt i størstedelen af fjorden, vil kunne opnås med en reduktion af bl.a. nitrattilførslen på ca. 30 % i forhold til 2001, svarende til ca. 700 ton nitrat. Med vedtagelsen af Grøn Vækst, som erstatter og supplerer den vedtagne vandmiljøplan III, fastsættes nye reduktionskrav for bl.a. tilførsel af nitrat til vandområder, som i perioden 2010-2015 skal reduceres med 19.000 ton nitrat (ca. 1/3 ift. i dag). I oplandsanalysen vurderes det, at en fuldt implementeret vandmiljøplan III forventes, at medføre en samlet reduktion på mellem 15-20 % i forhold til 2001. For at opnå en reduktion på 30 % vurderes det i oplandsanalysen, at nitrattilførslen til fjorden skal reduceres yderligere med 250-350 ton N.

Skema 13. Oversigt over fordeling af arealer i relation til nitratklasser, harmonitryk og antal dyreenheder, der kan udbringes på arealerne uden anvendelse af nitratudvaskningsreducerende virkemidler.

Sted / mark nr.	Udspretningsareal					Reduceret harmoni (reduktionsprocent)	DE/ha uden virkemidler	Maksimalt antal DE til udspretning på arealerne uden virkemidler
	Areal [ha]	N0 [ha]	N1 [ha]	N2 [ha]	N3 [ha]			
I alt / gennemsnit:	79,27	0,00	0,00	0,00	79,27	50 %	1,15	91,16

Nitratreducerende virkemidler

Ved anvendelse af N-udvaskningsreducerende virkemidler kan harmonitrykket på husdyrbrugets udspretningsarealer øges, såfremt N-udvaskningen til rodzonen holdes på et niveau svarende til udbringning af husdyrgødningen ved reduceret harmonitryk.

²⁹ Heri medregnet mindre korrektioner for tilførsler fra punktkilder. Ovenstående vurdering af N-reduktionen i 2015 er baseret på grove estimater og vurderes at være optimistisk, idet modelberegninger af N-belastning til Ringkøbing Fjord (Oplandsmodel for N-belastning af Ringkøbing Fjord, DHI-rapport juni 2004) har indikeret at flere tiltag i et opland vil have tendens til at "overlappe" hinanden, hvilket med andre ord medfører, at effekten af alle tiltagene ikke slår fuldt igennem.

³⁰ Miljøministeriet, vandområde, 1.4 Nissum Fjord.

³¹ Beregning af N-overskud pr. ha. pr. blok. Beregningerne er foretaget på baggrund af gødningsregnskabet, Beregningerne er foretaget ved at lade en bedrifts sædskifte roterer over bedriftens omdriftsareal. For ikke omdriftsafgrøder foretages en stedspecifik beregning af overskud, udarbejdet gennem CTtools af Holstebro Kommune. Gødningsregnskaberne fra 2006 er ikke medtaget grundet datafejl.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Der er ansøgt om et harmonitryk på $(166,44 \text{ DE}/79,27 \text{ ha}) = 2,1 \text{ DE/ha}$ med etablering af 7,5 procentpoint ekstra efterafgrøder udover plantedirektoratets pligtige krav. Det bemærkes, at efterafgrøderne skal følge plantedirektoratets regler for bedrifter under 2,3 DE/ha.

N-udvaskningen til rodzonen beregnet vha. Farm N i det fremsendte projekt overstiger ikke N-udvaskningen ved udbringning af husdyrgødning i henhold til det reducerede harmonitryk jvf. Skema 14. Det vurderes derfor, at det forøgede ansøgte harmonitryk kompenseres af anvendelse af virkemidler til reduktion af N-udvaskningen svarende til niveauet for det reducerede harmonitryk, jvf. husdyrbrugsbekendtgørelsens regler herom³². Der stilles i miljøgodkendelsen vilkår om en øget andel af efterafgrøder og sædskifte, jvf. tidligere afsnit herom.

Skema 14. Beregning af N-udvaskning til rodzonen vha. Farm N ved udbringning af reduceret harmonitryk svarende til 1,15 DE/ha samt for ansøgt projekt med et harmonitryk på 2,1 DE/ha ved etablering af 7,5 procentpoint ekstra efterafgrøder ud over plantedirektoratets pligtige krav.

Scenarier	Reduceret harmonitryk	Ansøgt
Harmonitryk og anvendte virkemidler	1,15 DE/ha	2,1 DE/ha 7,5 procentpoint ekstra efterafgrøder
N-udvaskning fra rodzonen	45,6 kg N/ha	44,5 kg N/ha

Holstebro Kommune har herudover vurderet husdyrbruget i forhold til andre driftsformer, såsom drift ved anvendelse af kunstgødning, hvilket i henhold til Farm-N vil medføre en arealspecifik N-udvaskning på 44,5 kg N/ha, hvilket er større end i det miljøgodkendte projekt, jvf. Skema 14.

Holstebro Kommunes samlede vurdering af påvirkningen af Natura 2000 området Nissum Fjord

Udspretningsarealerne i nærværende godkendelse afvander via vandløbene Nær Landkanal/Baubæk Grøft og Staby Kast til Felsted Kog. Udspretningsarealerne udgør 79,27 ha, hvilket svarer til 0,8 promille af det samlede landbrugsareal i oplandet Nissum Fjord.

Nitratudvaskningen fra den udbragte husdyrgødning bidrager med ca. - 0,03 promille³³ af den samlede husdyrgødningsbetingede nitratudvaskning til Nissum Fjord. Da den beregnede udvaskning for ansøgte projekt er lavere end beregnet udvaskning fra arealerne ved anvendelse af kunstgødning, bliver ovenstående bidrag negativt. Det fremgår af Kammeradvokatens notat³⁴ til miljøministeriet om Miljøklagenævnets praksis, at et husdyrbrug der maksimalt udgør 0,5 promille af den samlede udvaskning fra samtlige arealer i oplandet, ikke alene på den baggrund, kan siges, i sig selv kan påvirke Natura 2000-området væsentligt. Nitratudvaskningen fra husdyrbrugets udbringningsarealer vurderes på den baggrund ikke at kunne påvirke Natura 2000 vandområdet væsentligt negativt.

³² Bilag 3, pkt. 1 under beskyttelsesniveauet i forhold til overfladevand i Bekendtgørelse nr. 294 af 31.03.2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug,

³³ Første del af udregningen er foretaget i Farm N, her udregnes forskellen i nitratudvaskningen fra henholdsvis brugen af husdyrgødning og udelukkende anvendelse af kunstgødning på de af husdyrbrugets udspretningsarealer. Udspretningsarealerens "merudvaskning" af nitrat sættes herefter i forhold til hele oplandet til Nissum Fjord. Derved fremkommer udbringningsarealerens andel af det samlede nitratudvaskning fra samtlige landbrugsarealer i oplandet til Nissum Fjord.

³⁴ Udkast til "Bilag til notat om Miljøklagenævnets praksis i sager om miljøgodkendelser af husdyrbrug" af 28.05.09

Udvidelsens kumulative effekt

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at strukturudviklingen i landbruget i oplandet til Nissum Fjord, implementeringen af de nye omregningsfaktorer ved beregning af dyreenheder, VMP III, Grøn Vækst samt kommunens individuelle vurdering af husdyrgodkendelser i oplandet til Nissum Fjord samlet virker for en forbedret miljøtilstand for udpegningsgrundlaget. Holstebro Kommune vurderer at miljøgodkendelsen med de opstillede vilkår er tilstrækkeligt til at fremme miljøtilstanden for Nissum Fjord.

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbrugets arealdrift er forenelig med naturområdets sårbarhed og kvalitet, sammenfattende vurderes det, at områdets integritet ikke ødelægges af husdyrbrugets arealdrift.

Tør natur påvirkning

Husdyrbrugets anlægs ammoniakpåvirkning af den omkringliggende beskyttede tørre natur både inden og uden for de internationalt beskyttede områder er behandlet samlet i det følgende. Udvidelsen medfører en meremission fra anlægget på 12 kg N/år, således at den samlede emission bliver på i alt 931 kg N/år, jvf. Skema 5, side 37.

Natura 2000 områders påvirkning

Det nærmest liggende Natura 2000-område i forhold til ejendommen er EF- habitatområde nr. 58 og EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 38, Nissum Fjord. Afstanden hertil er ca. 1,8 kilometer.

Herudover ligger EF-habitatområde nr. 197 Husby Klit ca. 3,5 kilometer mod vest.

I disse områder er kortlagt en del klit-naturtyper med tålegræsner for atmosfærisk kvælstof (10-20 kg N/Ha/år), der kan være overskredet i dag. Der er dog mindst 3 kilometer til disse klitnaturtyper, og på grund af afstanden og den meget begrænsede merudledning af kvælstof fra udvidelsen (12 kg N/år) ventes kun en ubetydelig negativ effekt af udvidelsen på habitatområdet.

Holstebro Kommune vurderer samlet, at ammoniak emissionen fra husdyrbrugets anlæg ikke vil påvirke udpegningsgrundlaget i EF- habitatområderne nr. 58 og 197 væsentligt negativt. Der pga. afstanden ikke foretaget beregning af meremission og samlet ammoniakemission til Natura 2000-områderne.

Uden for Natura 2000 områder

Der findes ikke indenfor en afstand af 1.000 meter fra ejendommen naturtyper, som er omfattet af § 7 i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug.

Det naturareal, som ligger nærmest ejendommen og som er forholdsvis højt målsat i den gældende naturplan (A -målsat), ligger 1,8 kilometer mod vest. Der er tale om en klitlavning med søer, hvor den sjældne brun næbfrø og adskillige andre hedemoseplanter er fundet. På baggrund af afstanden og den meget begrænsede merudledning ventes dog kun en ubetydelig negativ effekt.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Indenfor en afstand af 1 km fra ejendommen findes enkelte vandhuller og små eng-/moseområder, som er C-målsatte og som ikke forventes at være følsomme overfor atmosfærisk kvælstof

Den samlede ammoniakdeposition til nærmeste § 3 område, som er en eng beliggende 800 m sydvest for nærmeste staldafsnit, er beregnet til 0,02 kg N/ha/år. På grund af afstanden, og den lille ammoniakdeposition fra anlægget ventes ikke en negativ effekt på naturområdet.

Ammoniakbelastningen ved udbringning af husdyrgødning

Siden den 1. august 2007 har det været et generelt krav, at flydende husdyrgødning skal nedfældes på sort jord og græsmarker beliggende i en afstand under 1.000 meter fra de naturarealer, der er omfattet af "bufferzonereglen". Enkelte af husdyrbrugets udbringningsarealer (10-0 John og 12-0 John) er beliggende tættere på end 1.000 meter fra naturområder omfattet af husdyrlovens § 7, og arealerne er derfor omfattet af kravet, jf. bilag 11.

Ammoniakpåvirkningen fra et udbringningsareal til et naturområde (hvad enten der er tale om Natura 2000-område, område omfattet af husdyrlovens § 7 eller et § 3 beskyttet natur i øvrigt) er en geografisk begrænset problematik. Det er pt. ikke muligt at beregne den eksakte ammoniakpåvirkning af udbragt husdyrgødning på et naturområde. I værste fald forventes der i en afstand på 100 meter fra markkanten ikke påvirkninger over 1 kg N/ha. I normale tilfælde er der påvirkninger på over 1 kg N/ha i op til ca. 20-30 meters afstand fra markkanten. Den reelle påvirkning vil afhænge af udbringningsform, temperatur, vindforhold etc. i det enkelte år. Såfremt kommunen vurderer, at udbringningsarealer der grænser op til naturområder, som er følsomme for ammoniakpåvirkninger, kan have væsentlige negative miljøpåvirkninger, skal der stilles skærpede krav om f.eks. nedfældning inden for en vis afstand til naturområdet eller etablering af randzone, hvor husdyrgødning ikke må udbringes. Ved nedfældning vurderes der ikke at være randpåvirkninger større end 1 kg N/ha.

Naturtyper og nedfældningskrav

Ingen af de angivne udbringningsarealer for husdyrgødning er registreret som beskyttede i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3. Holstebro Kommune vurderer ikke, at det er nødvendigt at stille skærpede vilkår for nedfældning tæt på naturområder. På mark nr. 10-0 John er der registreret en § 3 sø. Dette er dog en fejlregistrering og denne udtages af registreringen.

Der gøres opmærksom på, at der om vandhuller med til- og afløb i alle tilfælde gælder krav om 2 meter brede dyrkningsfrie bræmmer.

Mark 10-0 John er beliggende i Natura 2000 område EF- habitatområde nr. 58 og EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 38, Nissum Fjord jf. bilag 11. Da kvægbedriften omfatter udbringningsarealer indenfor habitatområde vurderes at ammoniakfordampning fra udbragt husdyrgødning at være en kilde til merbelastning af kvælstof til habitatområdet. Mark 10-0 John ligger i bufferzone til et overdrevsområde (§ 7) og er derfor omfattet af bufferzonereglerne, hvor der skal ske nedfældning af husdyrgødning på sort jord og i græs.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområdet rummer en del arter af svaner og gæs, som ofte fouragerer på marker.

Markerne har hidtil modtaget husdyrgødning, og der skal ske nedfældning af husdyrgødningen i en afstand af 1.000 m fra det omtalte overdrevsområde. Derfor vurderes Natura 2000-området ikke at blive påvirket negativt ved den forestående udvidelse. Arealer i Natura 2000 områder er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 19 b – læs mere på:

http://www.blst.dk/NATUREN/Natura2000plan/EU_naturdirektiver/anmeldeordning/.

Bilag IV-arter

I habitatdirektivets bilag IV er opført en række arter, som skal sikres en streng beskyttelse i deres naturlige udbredelsesområde også udenfor de udpegede Natura 2000-områder. Det indebærer for dyrearternes vedkommende bl.a. at yngle- og rasteområder ikke må beskædiges eller ødelægges og for planternes vedkommende, at arterne bl.a. ikke må ødelægges.

Ud fra "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" samt Holstebro Kommunes øvrige kendskab til området og arterne vurderes det at følgende arter og grupper fra habitatdirektivets bilag IV (strengt beskyttede arter) kunne tænkes at forekomme i nærområdet til husdyrbruget

Følgende arter og grupper fra habitatdirektivets bilag IV (strengt beskyttede arter) kunne tænkes at forekomme i nærområdet til ejendommen:

Småflagermus: På baggrund af de insektædende småflagermus' livsform vurderes projektet ikke at være til skade for disse.

Birkemus: Arten forekommer ikke så langt mod syd som her.

Odder: Lever udbredt i Vestjylland, men er med sin levevis næppe truet af projektet.

Markfirben: Er registreret i Husby Klit for få år siden, men vil med afstanden og den begrænsede merudledning ikke blive påvirket.

Stor vandsalamander, løgfrø, spidssnudet frø og strandtudse: Ingen af disse er registreret nær ejendommen eller dens udbringningsarealer.

Grøn kølleguldsmed: Lever i Storåen, men vil ikke blive negativt påvirket.

Grundlaget for forhåndsvurdering for opland til Nissum Fjord

Holstebro Kommune har foretaget vurderingen på baggrund af bl.a. kommunens oplysninger om områdets natur og miljøforhold, områdets sårbarhed over for påvirkninger fra landbruget, målsætninger og retningslinier fra Regionplan 2005, CTtools, basisanalyse for N 65 samt miljødata fra STOQ.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Holstebro Kommune er i gang med, at udarbejde og operationalisere oplysninger, som kan tilvejebringe de oplysninger, der skal anvendes i fremtidige vurderinger af husdyrbrugenes betydning i forhold til de kumulative effekter (på husdyrbrugsniveau) i oplandet til Nissum Fjord. Holstebro Kommune er opmærksom på, at nærværende vurdering af husdyrbrugets eget bidrag og andel til de kumulative effekter på natur om miljø, er baseret på dels data-materiale, hvor der kan forekomme tidsforskydninger og deraf følgende unøjagtigheder, dels foretaget på skøn på baggrund af de oplysninger kommunen har til rådighed.

Holstebro Kommune foretager løbende evaluering af kommunens forudsætninger for udarbejdelsen af fremtidige forhåndsvurdering af natur og miljøeffekten af miljøgodkendelser af landbrug, således at afgørende og nyeste tilgængelige viden inddrages i vurderingerne.

Holstebro Kommunes samlede vurdering af husdyrbruget

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påføre omgivelserne forurening, som er uforenelig med hensynet til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet.

Husdyrbrugets forenelighed med naturområdets sårbarhed og kvalitet er desuden vurderet og sammenfattende vurderes det, at områdernes integritet ikke ødelægges af virksomhedens drift.

På baggrund af ovenstående vurderer kommunen, at husdyrbruget kan drives uden væsentlige gener for omgivelserne og risiko for forurening, såfremt vilkårene i denne godkendelse overholdes.

Bilag

Bilag 1 – Husdyrbrugets beliggenhed

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Bilag 2 – Planmæssige forhold

Signaturforklaring

Zonestatus

- Byzone
- Sommerhusområde

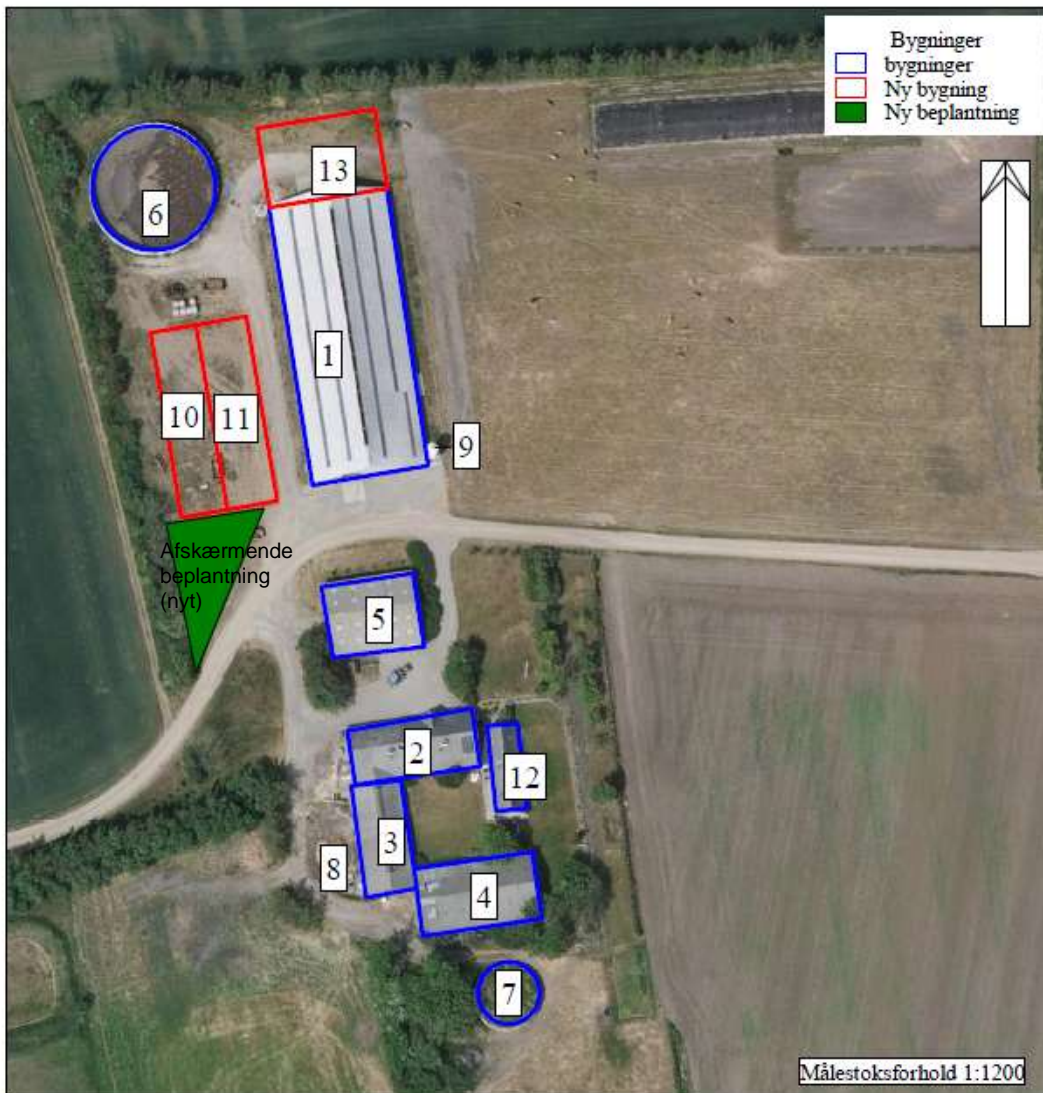
Gasværkvej 4
9000 Aalborg
Telefon 99 30 12 00

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Bilag 3 – Situationsplan

1: Kostald	1.1.1
2+3: Opdrætsstald	1.1.2
4: Foderlade	-
5: Maskinhus	-
6: Gylletank 2500	1.1.4 (overdækkes)
7: Gylletank 700	1.1.5
8: Moddingsplads	1.1.6
9: Kraftfodersilo	-
10: Koresilo	Nyt (462 m ²)
11: Befæstet areal	(nyt)
12: Stuehus	-
13: Tilbygning til stald 1	1.1.3 (nvt)

Bygningsoversigt	
Karsten Holm	Dato: 24-04-09
Gronne	Tid: 11-17-24
Sanderbyvej 8, Sdr. Nivum	
6990 Ulfborg	
Udarbejdet i Næsgaard Markkort	

PDF created with pdfFactory trial version www.pdffactory.com

Bilag kopieret fra ansøgningen

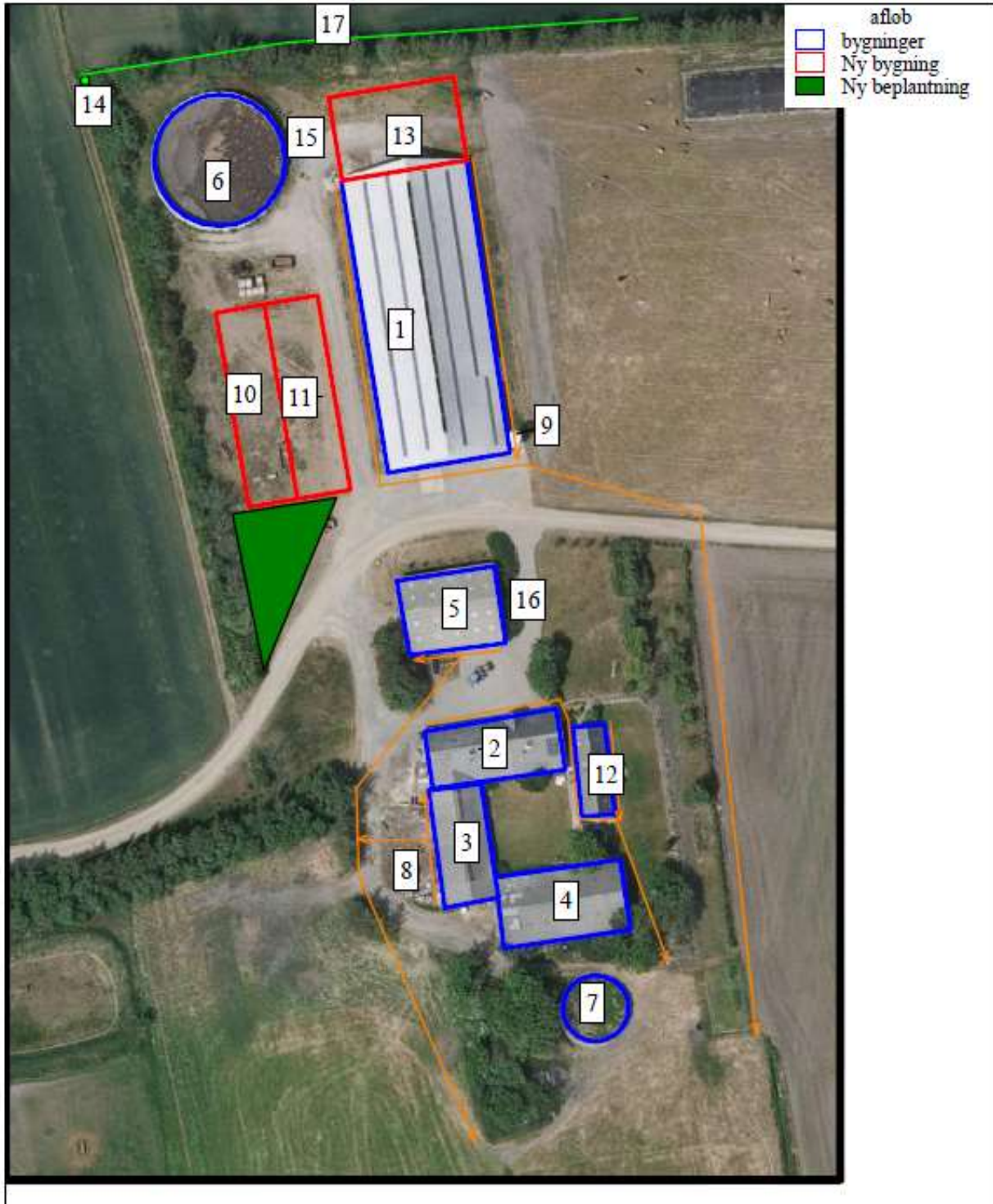
TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 4 – Afløbsplan

Bilag kopieret fra ansøgningen

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Bilag 5 – Beregning af BAT

Stald nr.	Staldnavn	Dyreattype og evt. vægtkorrektion	Nudrift		Ansegt drift		Staldsystem	BAT-niveau	Beregning	Kg NH3		
			Antal	DE	Antal	DE						
1.1.1.	Stald 1	Årskøer, jersey	88	100,05	106	120,52	Sengestald med fast gulv, 2 % hældning, skræbning hver 2. time	6,6 kg NH3/årsko	6,6 kg NH3/årsko x 106 årskøer	699,6		
		Småkalve (0-1 mdr.), jersey	4	0,67	5	0,84	Dybstrøelse	2,15 kg NH3/kalv	2,15 kg NH3/kalv x 0,845** x 5 småkalve	9,08		
		Kvier (15-16 mdr.), jersey	4	1,48	5	1,85	Dybstrøelse	2,29 kg NH3/kvie	2,29 kg NH3/kvie x 0,993** x 5 kvier	11,37		
		Kvier (25-25 mdr.), jersey	4	1,95	2	0,99	Dybstrøelse	2,29 kg NH3/kvie	2,29 kg NH3/kvie x 1,322** x 2 kvier	6,05		
1.1.2.	Stald 2	Årskøer, jersey	12	13,64	4	4,55	Dybstrøelse	11,9 kg NH3/årsko	11,9 kg NH3/årsko x 4 årskøer	47,6		
		Småkalve (1-6 mdr.), jersey	20	4,13	24	4,96	Dybstrøelse	2,15 kg NH3/kalv	2,15 kg NH3/kalv x 1,031 x 24 småkalve	53,20		
		Kvier (6-9 mdr.), jersey	12	3,18	14	3,71	Dybstrøelse	2,29 kg NH3/kvie	(2,29 kg NH3/kvie x 0,716** x 14 kvier) / 12 mdr. x 7 mdr.	13,39		
		Kvier (9-12 mdr.), jersey	12	3,65	14	4,26	Spaltegulvbokse	2,29 kg NH3/kvie	(2,29 kg NH3/kvie x 0,820** x 14 kvier) / 12 mdr. x 7 mdr.	15,34		
1.1.3.	Ny tilbygning	Kvier (16-20 mdr.), jersey	-	-	19	7,66	Spaltegulvbokse	2,29 kg NH3/kvie	(2,29 kg NH3/kvie x 1,080** x 19 kvier) / 12 mdr. x 7 mdr.	27,41		
		Kvier (16-24 mdr.), jersey	32	13,74	-	-	Spaltegulvbokse	-	-	-		
		Kvier (12-15 mdr.), jersey	12	4,13	15	5,16	Spaltegulvbokse	2,29 kg NH3/kvie	(2,29 kg NH3/kvie x 0,924** x 15 kvier) / 12 mdr. x 7 mdr.	18,52		
		Årskøer, jersey	-	-	10	11,37	Sengestald med præfabrikeret drænet gulv	6,6 kg NH3/årsko	6,6 kg NH3/årsko x 10 årskøer	66		
I alt										175,11	146,62	1.010,04

*Referenceligning for N ab dyr = ((alder, ind + alder, afgang) x 0,0562) + 1,48) / 3,39

**Korrektionsfaktor aflæst i regnearket (i it-ansøgningsystemet)

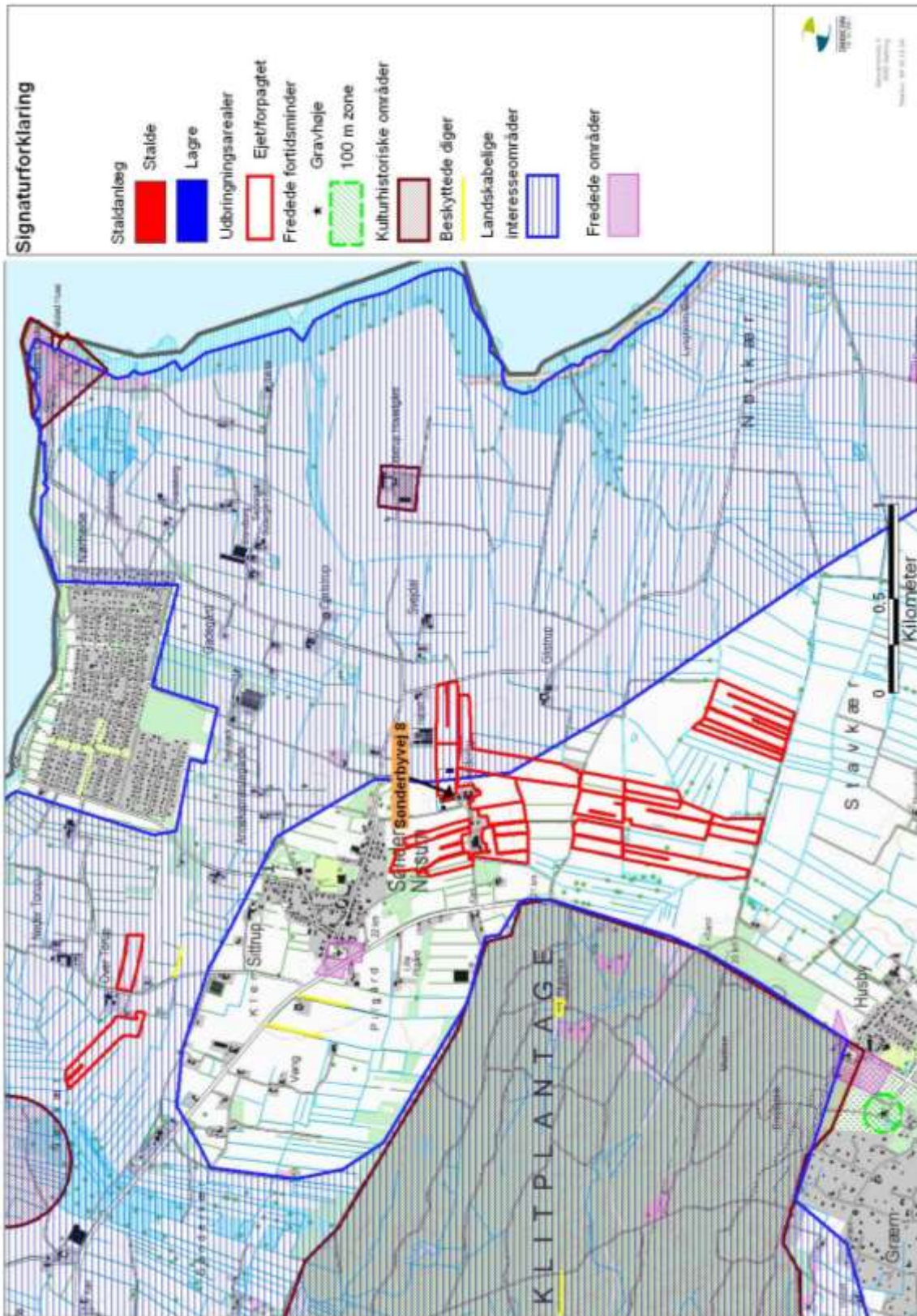
TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Bilag 6 – Landskabelige og kulturhistoriske interesser omkring anlæg og arealer

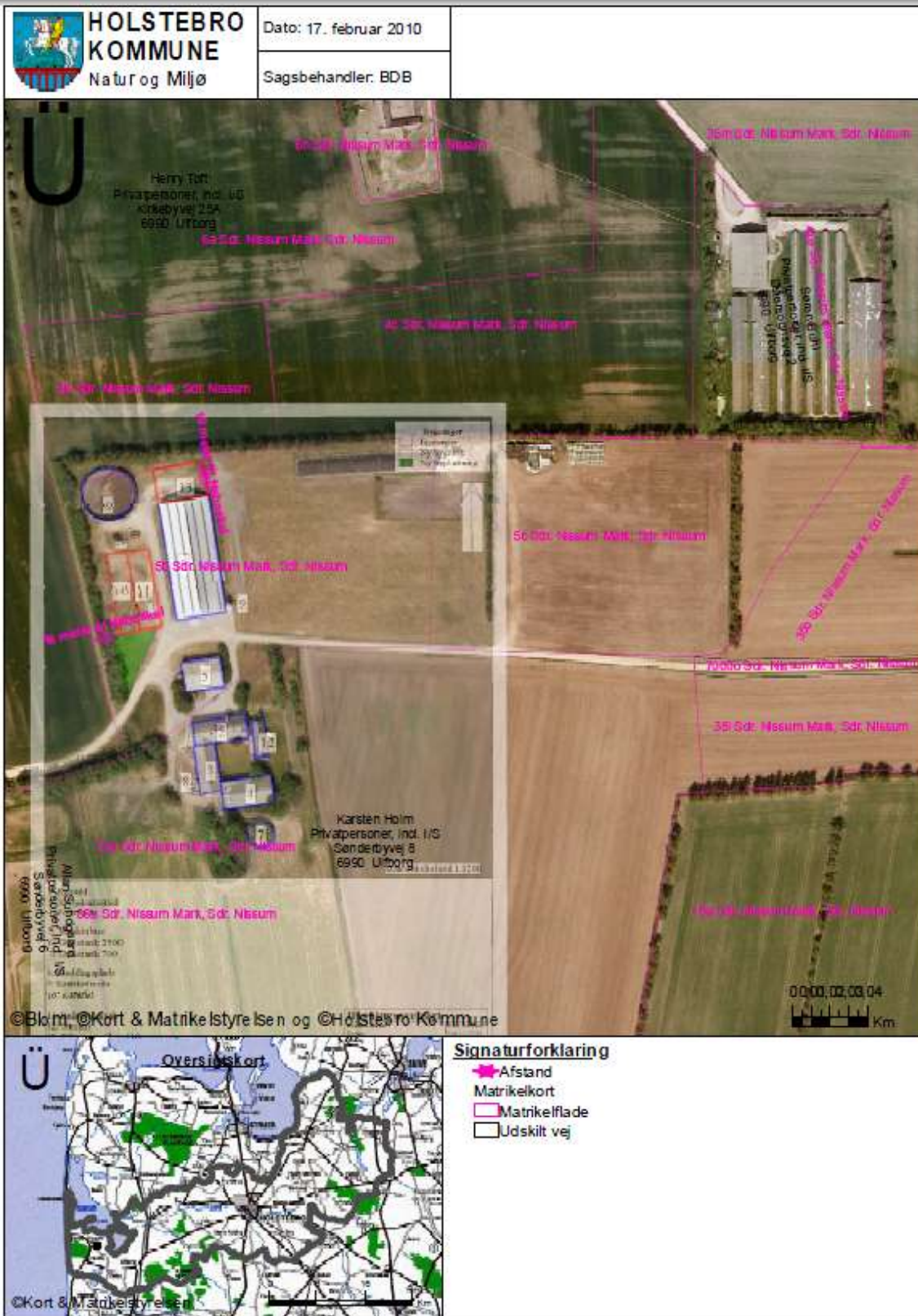

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 7 – Ejendom ift. matrikel-/naboskel

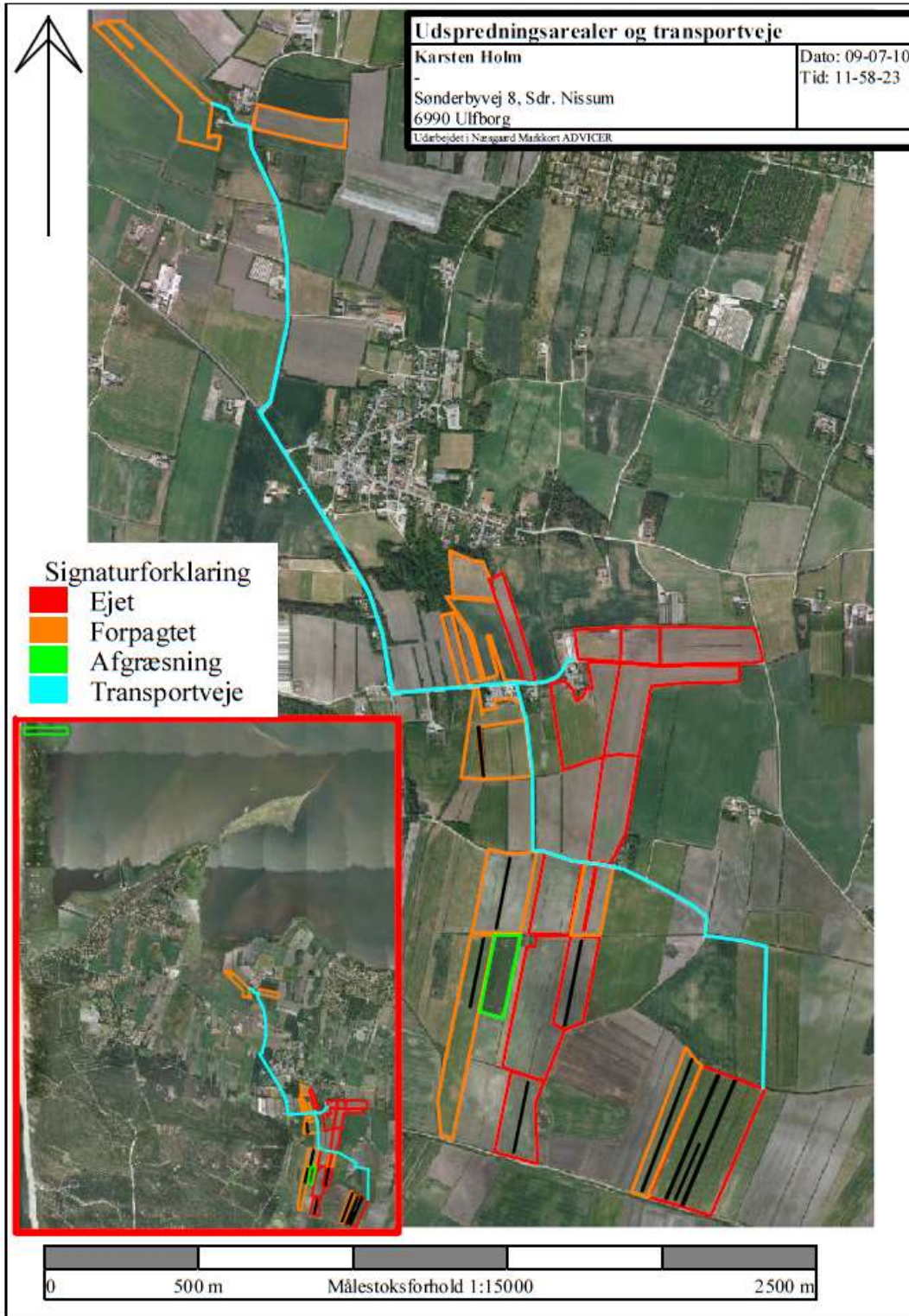
TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 8 – Gylletransportruter

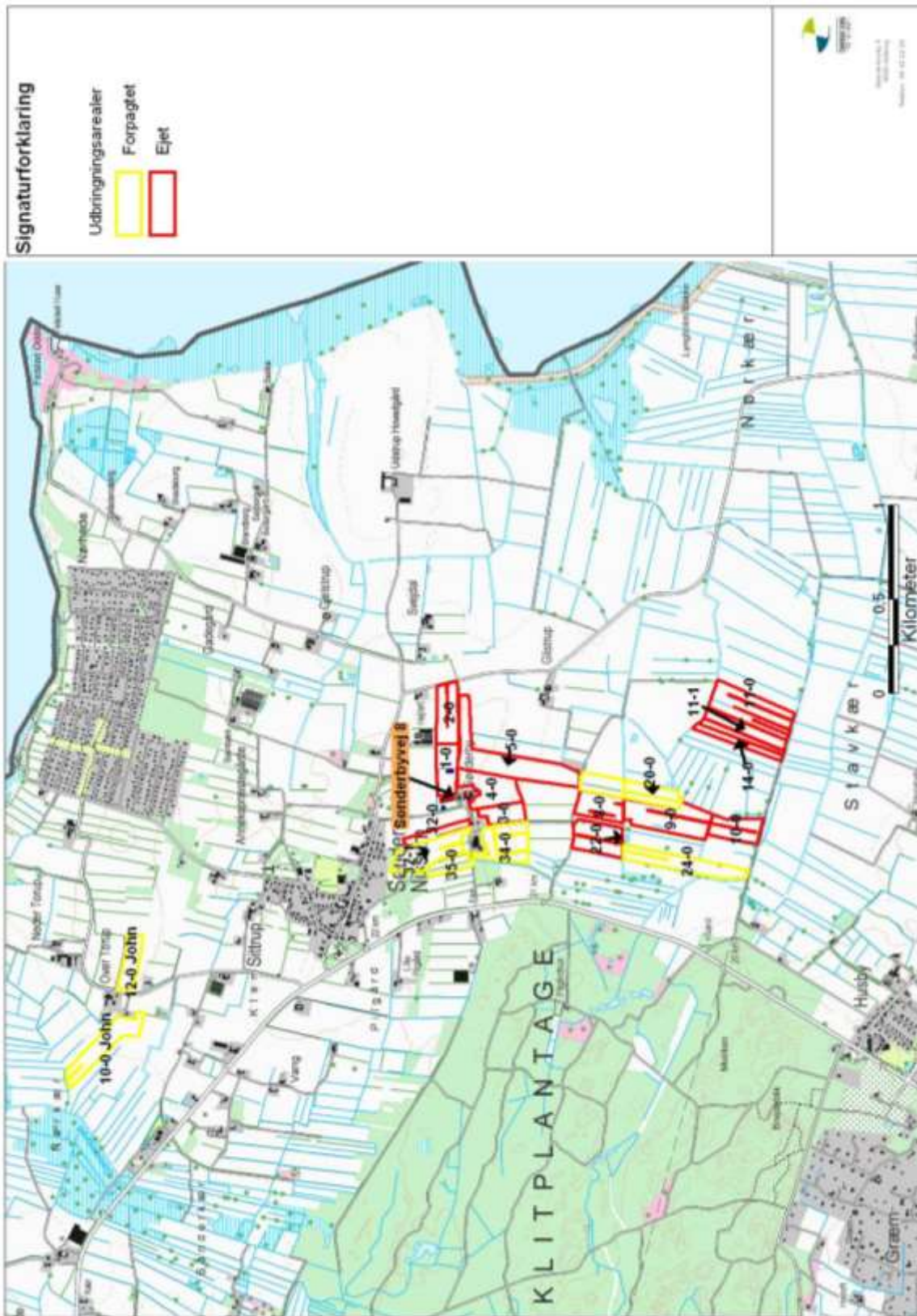
Bilag kopieret fra ansøgningen

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 9 – Oversigt over ejede og forpagtede arealer

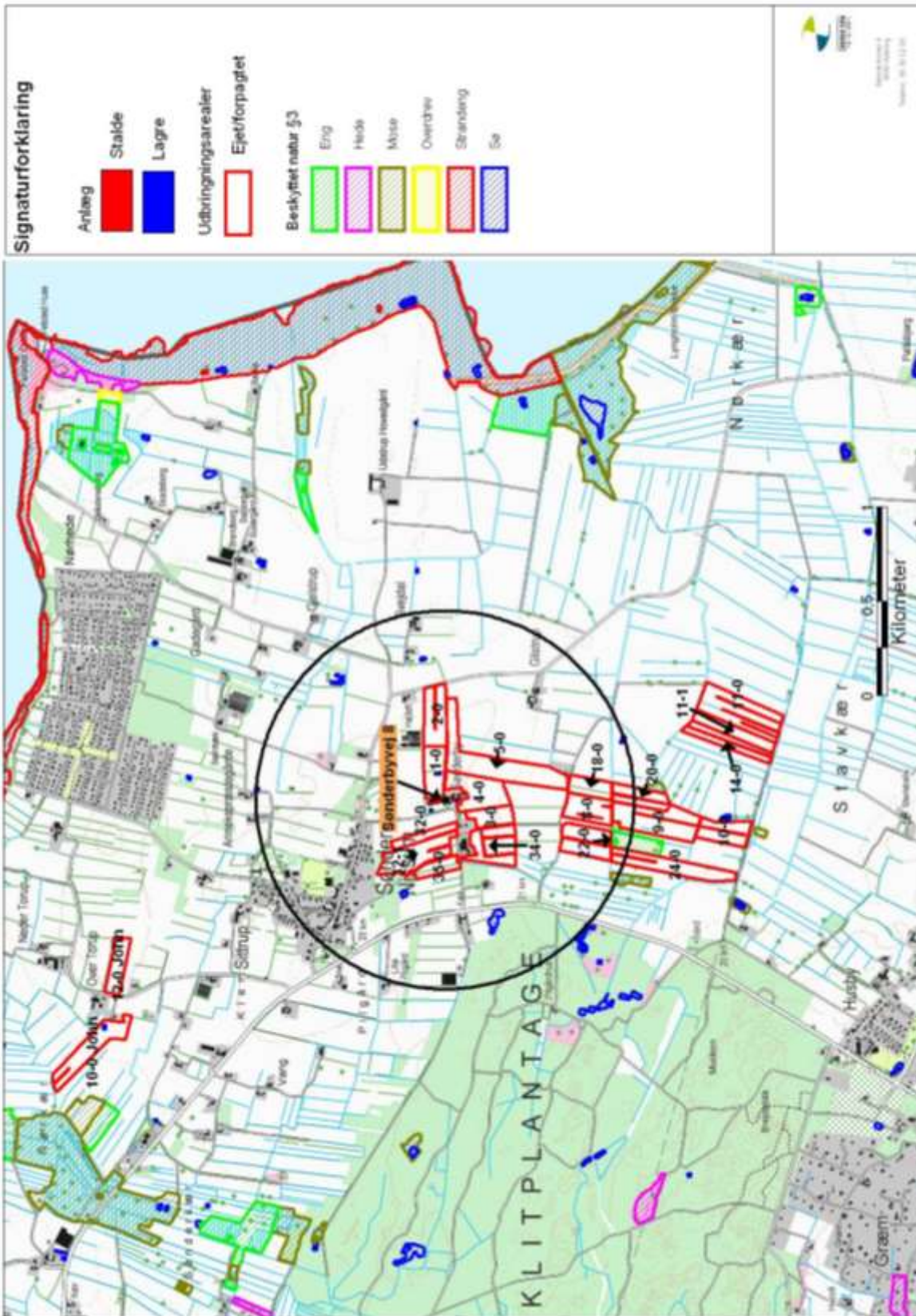
TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Bilag 10 – Ejendom og udbringningsarealer ift. § 3 beskyttet natur

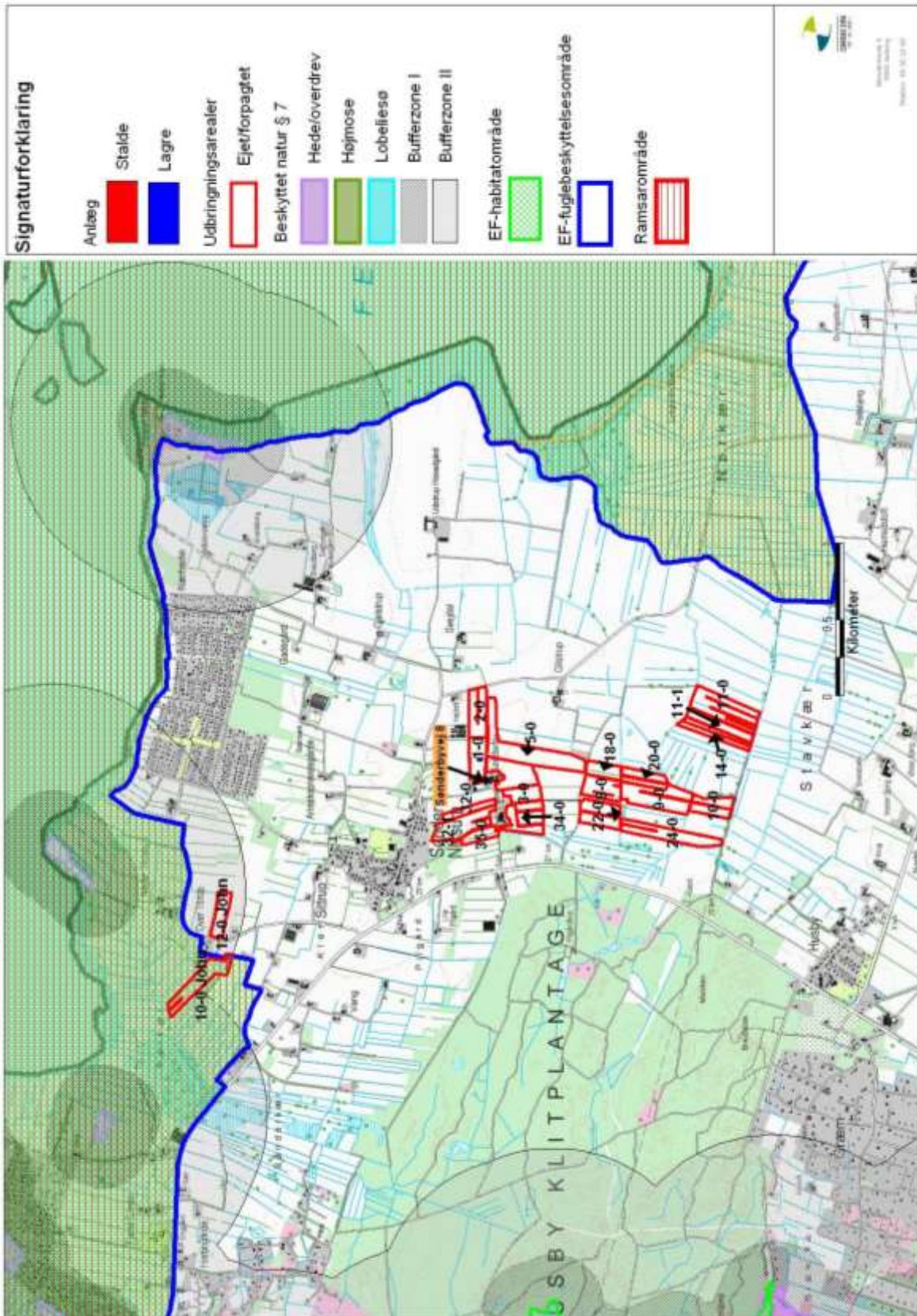
TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 11 – Ejendom og udbringingsarealer ift. § 7 natur og Natura 2000

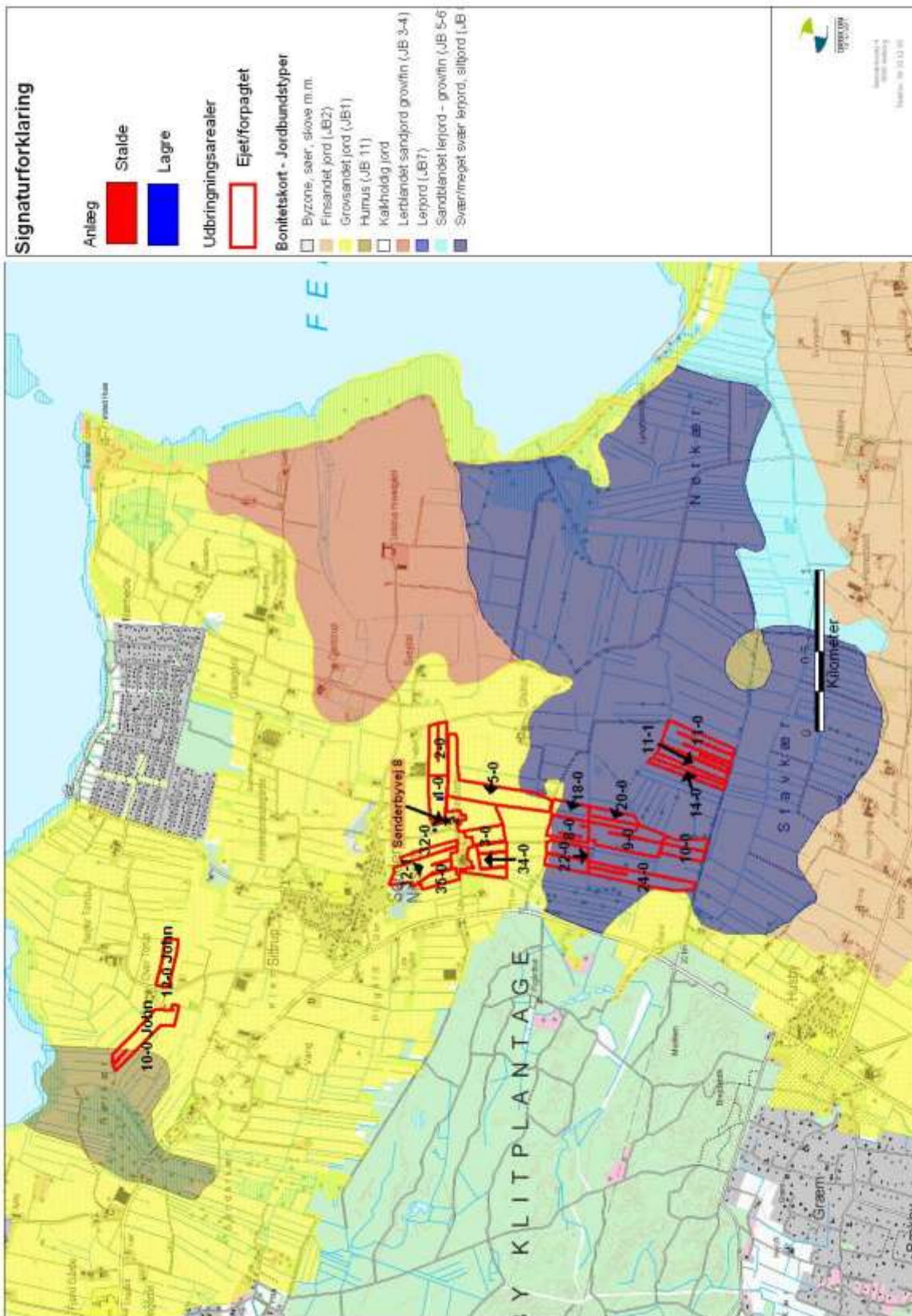
TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 12 – Jordbundstyper

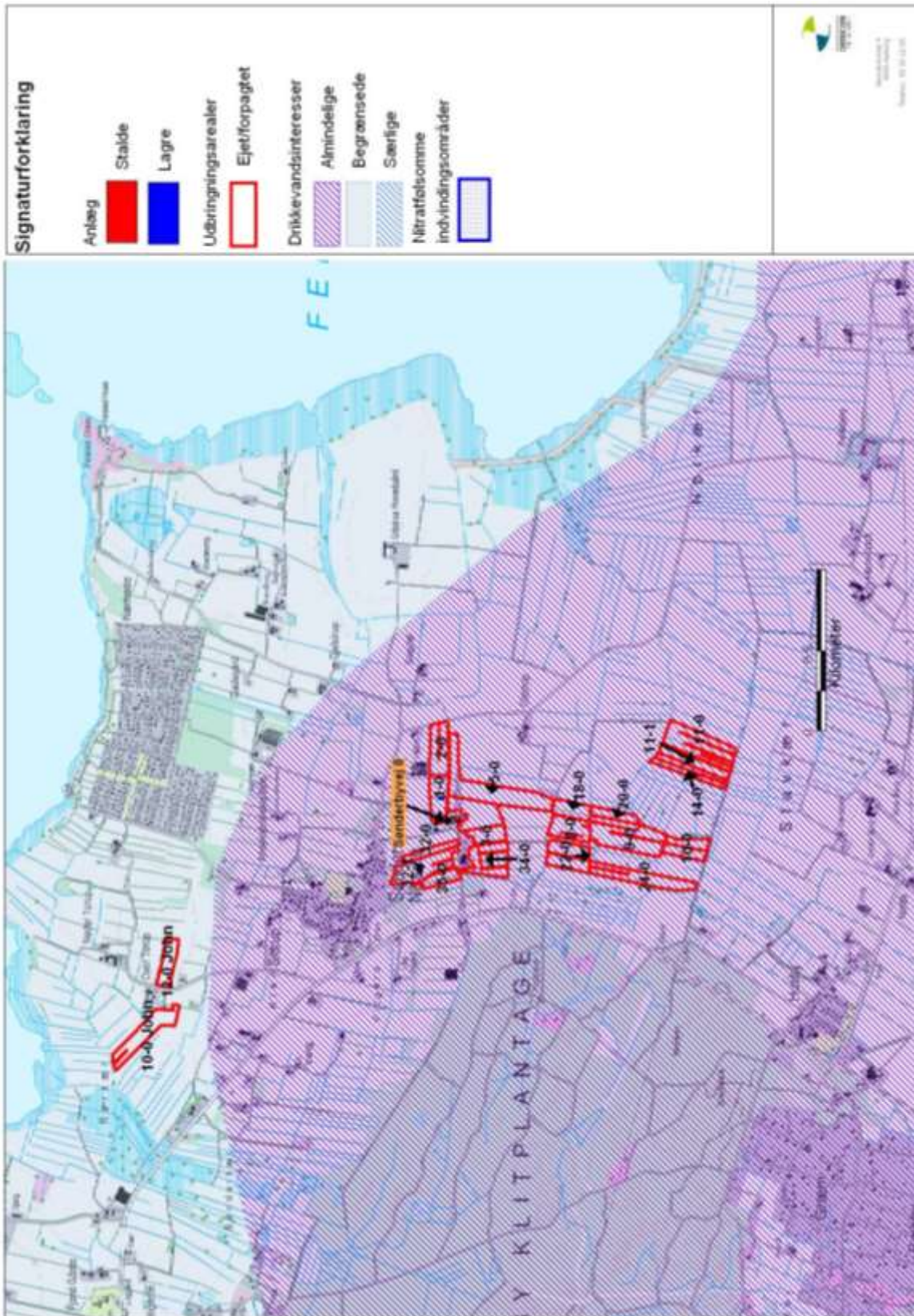
TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 13 – Drikkevandsinteresser

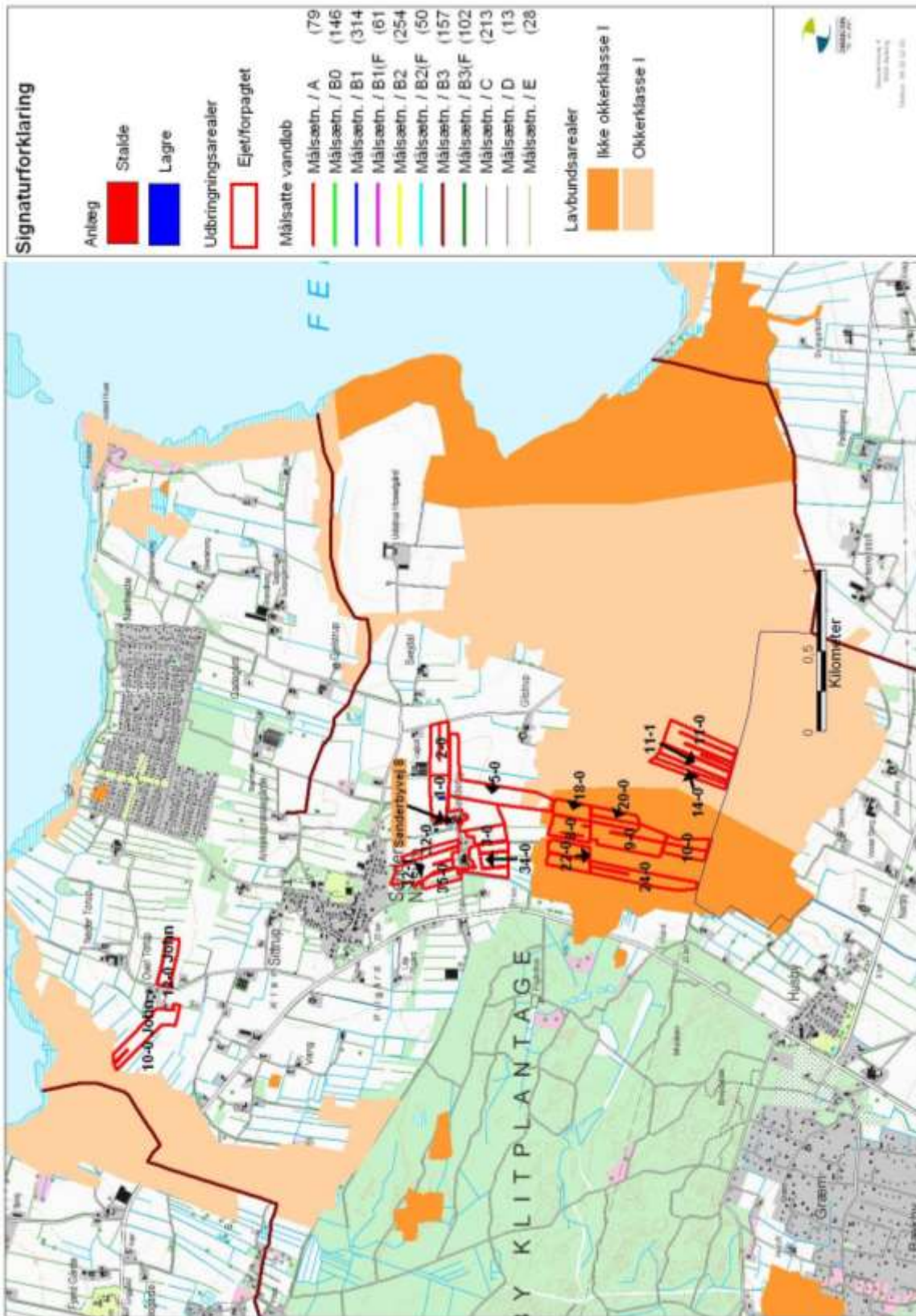
TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 14 – Risikoområder for fosforudvaskning (okkerklasser)

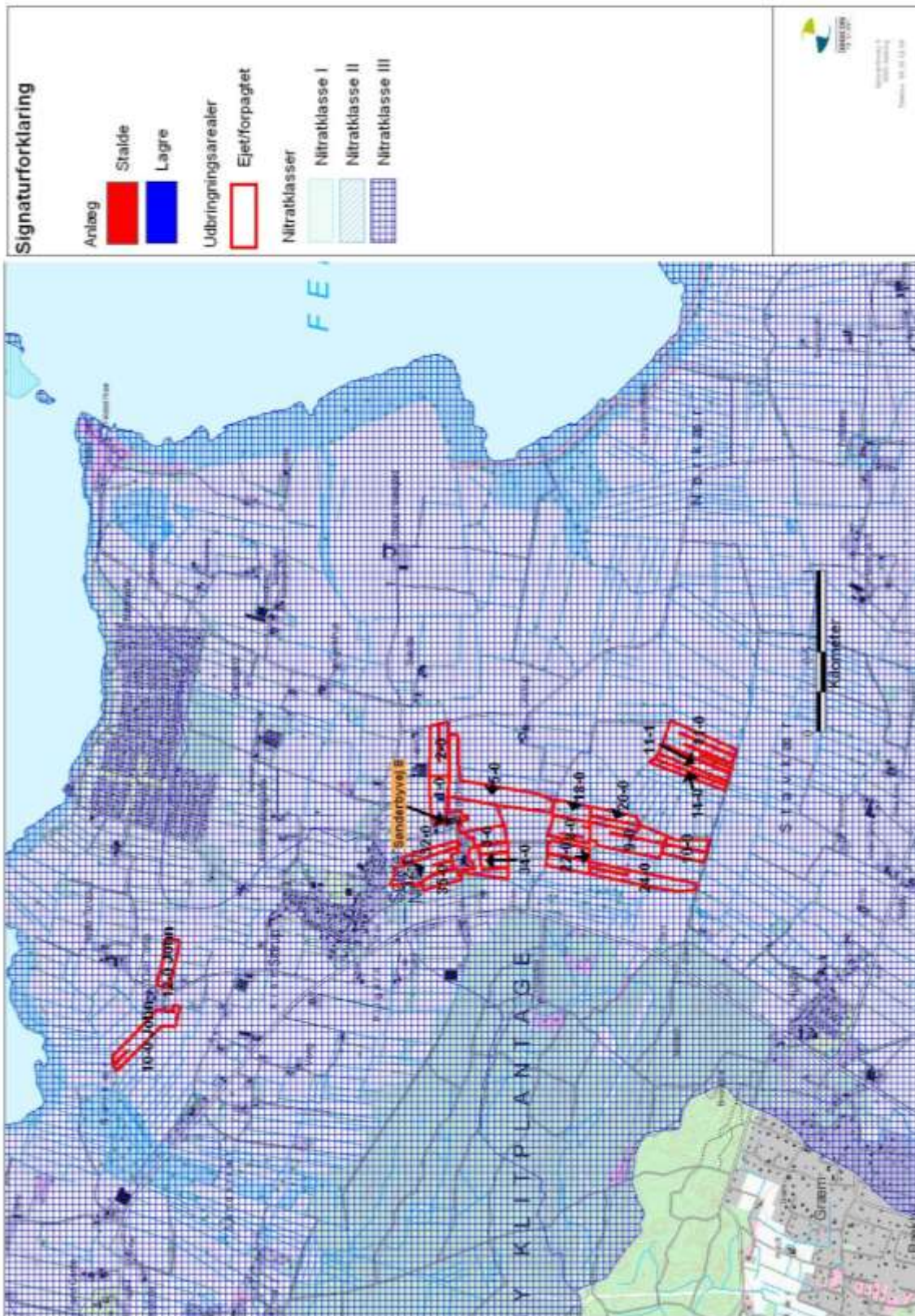
TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturomiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 15 – Risikoområder for nitratudvaskning (nitratklasse)

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 16 – Driftsjournal - del 1 / 2

Nedenstående driftsjournal skal føres løbende i henhold til godkendelsernes vilkår. Datoer, handlinger m.v. skal fremgå.

PRODUKTIONSKONTROL PR. PLANÅR					
Egenkontrol 01/08-31/07					
	Maksimalt antal DE	antal dyr	DE pr. dyr	DE	± DE
Malkekøer, jersey	136,44				
Kvier (6-9 mdr.), jersey					
Kvier (9-12 mdr.), jersey					
Kvier (12-15 mdr.), jersey					
Kvier (15-16 mdr.), jersey					
Kvier (16-20 mdr.), jersey					
Kvier (20-25 mdr.), jersey					
Kvier (24-25 mdr.), jersey					
Småkalve (1-6 mdr.), jersey					

*Kan erstattes af udskrift fra Dansk Kvæg, hvor ovenstående alders- eller vægtintervaller er anvendt

ENSILAGE I MARKSTAKKE	
1. Find kortbilag og tegn markstakkenes placering ind	
2. Skriv dato ud for den indtegnede markstak.	
3. Kontroller at der ikke har ligget markstakke på samme placering inden for de sidste 5 år.	
4. Noter ny dato på kortet, når stakken er brugt og fjernet fra marken (maksimalt 24 mdr.).	
Husk at kontrollere at afstandskrav er overholdt for hver enkelt ensilagestak:	
Fælles vandindvindingsanlæg	50 meter
Naboskel	30 meter
Enkelt vandindvindingsanlæg	25 meter
Vandløb (herunder dræn) og søer, offentlig vej og privat fællesvej	15 meter
Nabobeboelse uden landbrugspligt	150 meter

INSPEKTION AF GYLLEBEHOLDERE							
	Størrelse	Dato for tømning	Er der synlige revner	Er der synlige utætheder	Er evt. kabler intakte	Reparatør tilkaldt (dato)	Dato for reparation
Gyllebeholder nr. 6 (1.1.4)	2.500 m ³						
Gyllebeholder nr. 7 (1.1.5)	700 m ³						
....							

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 16 – Driftsjournal - del 2 / 2

LOGBOG FOR TELTOVERDÆKNING AF GYLLEBEHOLDERE					
	Dato for skade	Dato for manglende overdækning	Årsag til skade eller manglende overdækning	Reparatør tilkaldt (dato)	Dato for reparation
Gyllebeholder nr. 6 (1.1.4)					
....					

MÆLKEKØLINGSANLÆG		
Handling	Dato for vedligeholdelse	Dato for kontrol
Kontrol eller vedligeholdelse		
...		
...		

Husk at gemme kopi af kontrolrapporter.

ENERGIGENNEMGANG AF HUSDYRBRUGET			
	Dato	Forslag	Tiltag
Gennemgang af husdyrbruget af en energifaglig person			

Skal gennemføres minimum hvert 5. år.

Husk at gemme kontrolrapporter i minimum 5 år.

EL, VAND, BRÆNDSTOF ETC.	1. kvartal			2. kvartal			3. kvartal			4. kvartal		
	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug
El [kWh]												
Vand [m ³]												
Brændstof												
..												
..												

UHELD				
Hændelse	fra dato	til dato	Alarmcentral alarmeret	Anmeldelse til Natur og Miljø
...				

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927